DERİMOD SAHİLYOLU DERİMOD OSMANBEY
DERİMOD ERENKÖY DERİMOD ANKARA
DERİMOD

11 EKİM 1987 YIL:5 SAYI:40 700 TL.(KDV dahil)

nokta

MİT'İN BÜYÜK ATAĞI

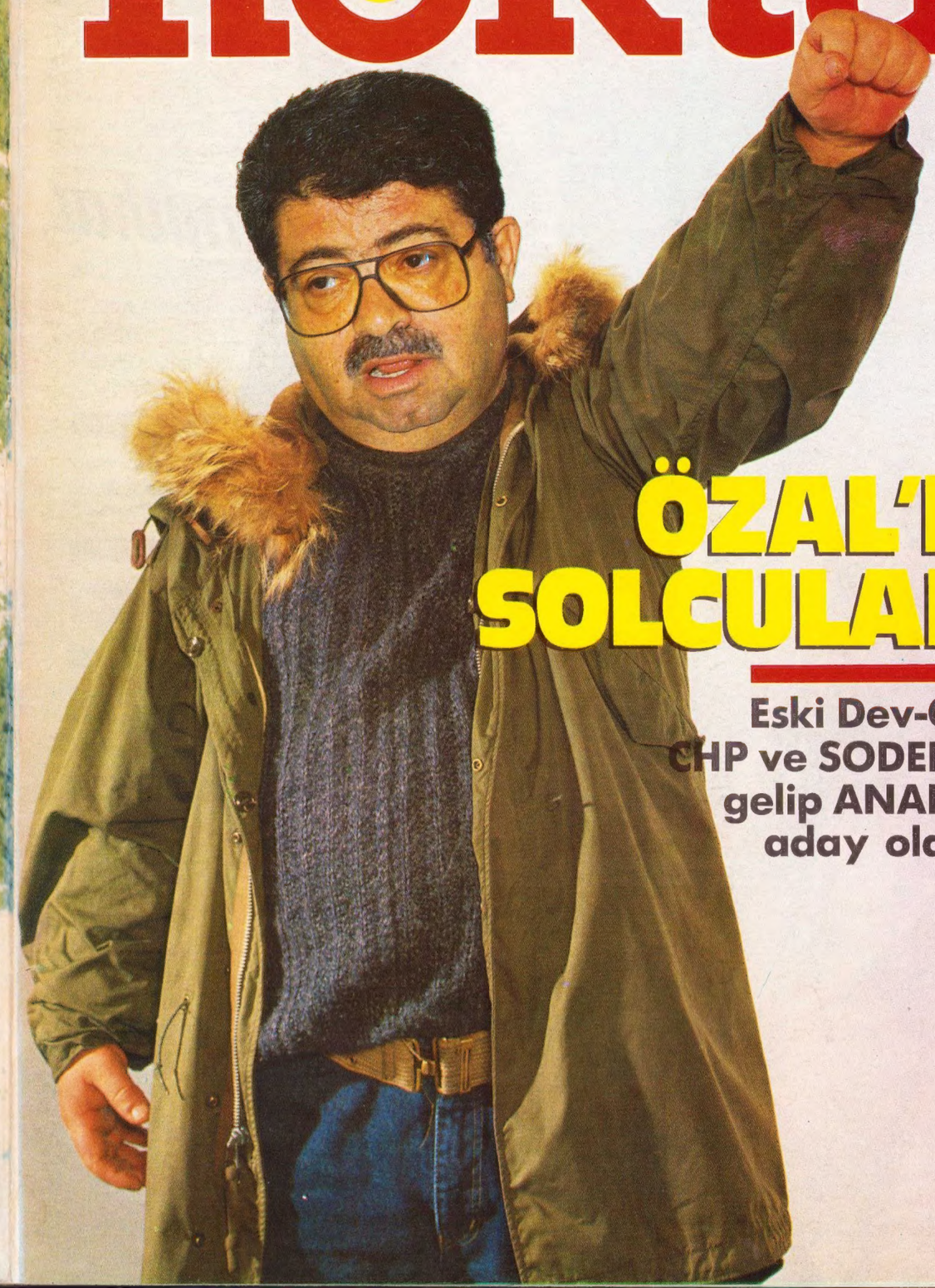

ÖZAL'IN SOLCULARI

Eski Dev-Genç, CHP ve SODEP'ten gelip ANAP'tan aday olanlar

KIŞILIK ÇIZGISI

ANTALYA
BAKIRKÖY
DENİZLİ
ISPARTA
İZMİR
ÜSKÜDAR

A.T.T.

İÇİNDEKİLER

KAPAK

ANAP'ın solcuları 12

TÜRKİYE

MİT'in yeni atağı 20
Sanık milletvekilleri 22
Söyleşi/Süleyman Yalçın 24
İlginç bir dolandırıcılık 29
Beraat eden savcı 32
Yok olan tarihi hazine 34
17 yıllık cinayet davası 37

DÜNYA

CIA'nin kirli çamaşırları 44
Burgiba'nın çıkmazı 46
Moskovalı fahişeler 48
Chirac gençleşiyor 55

EKONOMİ

Dünyanın en büyük 40 firması Türkiye'de 60
Söyleşi/Hüsnü Özyeğin 63

TOPLUM

Darüşşafaka'da çalkantı 68
Söyleşi/Toros canavarı 72

KÜLTÜR SANAT

Edebiyatımızın müminleri 80
Antalya Film Festivali 82
Söyleşi/Claude Weisz 86

İZLENİMLER

Museviler 88

SPOR

Sporda bilinçli tercihler 92

DİĞER BÖLÜMLER

Nokta'dan 5
Ne Nerede 6
Panorama/Türkiye 42
Panorama/Dünya 58
Günlerin Getirdiği 66
Mektuplar 94
Bulmaca 96
Test 97
Kutu Kutu 98

Özal'ın solcuları

Eski Dev-Genç'ten, CHP'den, Ecevit'in danışmanlığından gelip ANAP'tan aday olanlar ve yaşamöyküleri. Onlar mı değişti yoksa ANAP mı sola kayıyor? Partililerin ve uzmanların görüşleri. ANAP'ın yeni kadro felsefesi.

(Sayfa 12)

Devlet memurları MİT'in bedava elemanları

Yurt dışı istihbarat kaynaklarını geliştirmeye karar veren MİT, geçici ya da sürekli görevle yabancı ülkelere giden tüm devlet memurlarına özel brifingler vererek istihbarat toplamayı öğretiyor.

(Sayfa 20)

Toros canavarı

Nokta, 14 yıl önce gazetelerde manşet olan "Toros canavarı"nın ardındaki "insan"ı buldu ve konuştu.

(Sayfa 72)

Antalya Film Festivali

24'üncüsü düzenlenen Altın Portakal yarışması yine olaylı başladı. Ön jüri tarafından elenen fimlerin tartışmaları sürüyor. Derya Arbaş'ın oynadığı Dilan'ın elenmesi yarışmayı karıştırdı.

(Sayfa 82)

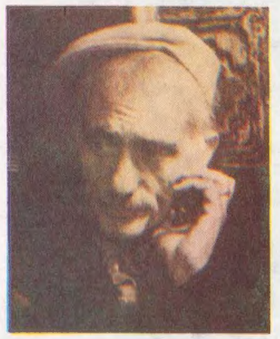

Yılmaz Güney'in yaşamı beyazperdede

Üç yıl önce Fransa'da kansere yenik düşen ünlü sinemacı Yılmaz Güney'in yaşamı, Fransız meslektaşı Claude Weisz tarafından sinemaya aktarıldı. "Ona Çirkin Kral Derlerdi" adlı belgesel çalışma, Güney'in yaşamıyla Türkiye'nin yakın tarihini birarada ele alıyor.

(Sayfa 86)

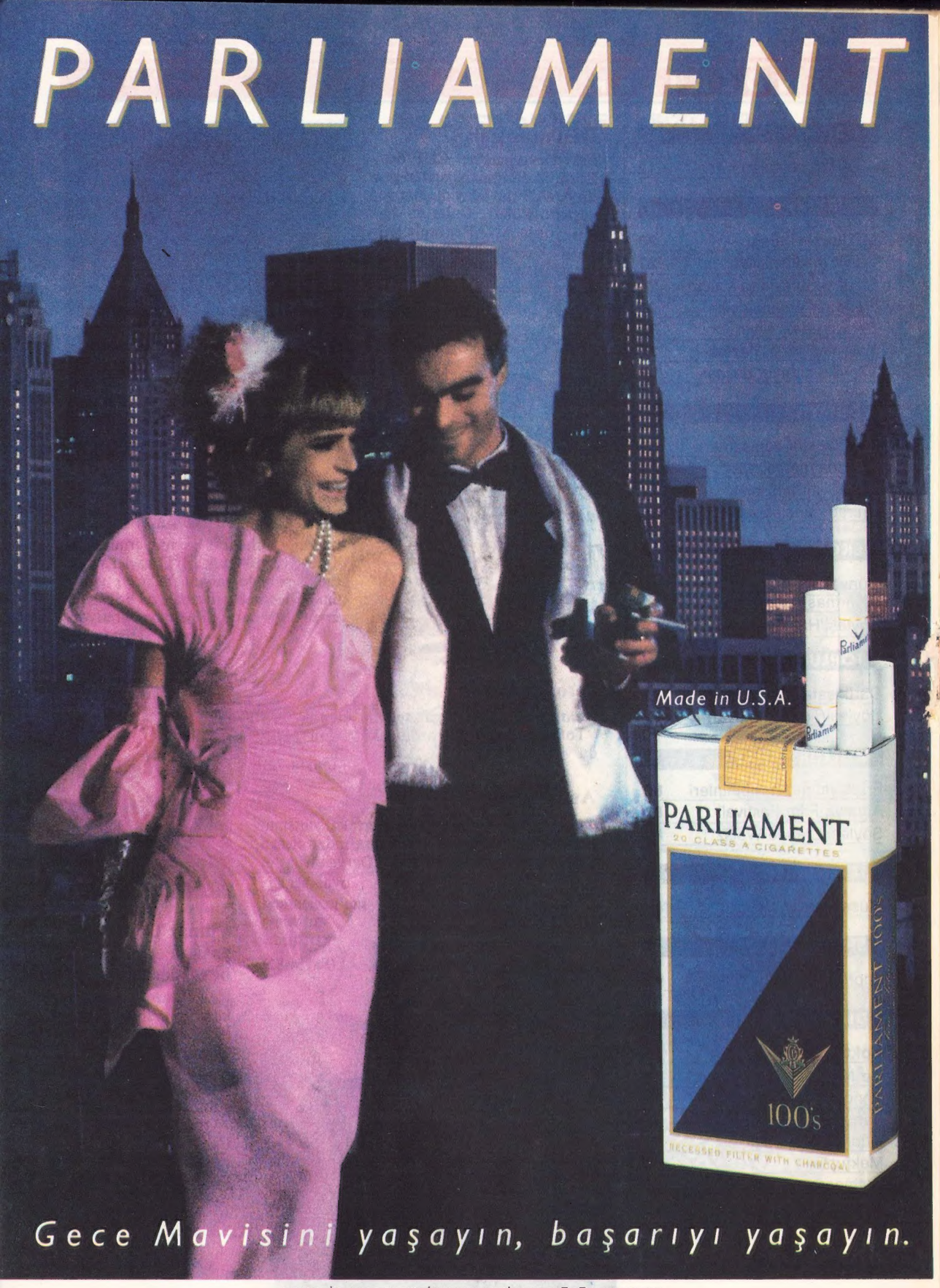

Par par par par par...
O da nesi...
Bu bir helikopter sesi...

Neyyire, İpek, Nadire, Dürin, Güldal helikoptere biniyorlar.. Ve resmen gidiyorlar.. Bunca yıllık arkadaşlarımız yeni bir habere uçacaklar.. Ama bu kez, gazetecilik yaşamlarında en önemli, acı tatlı anılarını paylaştıkları Nokta için değil, yeni gazetemiz Söz için uçacaklar... Ayşim, Nurcan, Ayşenur yok aralarında.. Onlar bir önceki helikopterle hareket etmiş olmalılar...

Yıllardır, Nokta'nın sorumluluğunu birlikte omuzladığımız bu arkadaşlarımız, aslında iki ayı aşkın bir süredir yoklar aramızda.. Ama öyle de uzağa gitmiş değiller.. Helikopterler, onları Levent'teki binamızın yeni inşa edilen bir üst katına taşıdı.. Artık çalışmaları son aşamasına gelen yeni gazetemiz Söz için çaba harcıyorlar. Bu helikopterli fotoğraf da Söz'ün reklam broşürleri için çekilmiş.

Dergicilikte yeni bir ekol yaratan Nokta, hepimiz için bir anlamda yeni bir okul olmuştu. Yayın hayatına atıldığımız 1982 Şubatı'ndan bu yana geçen süre içinde önce kendimizi, sonra birbirimizi, daha sonra da aramıza katılan genç arkadaşlarımızı yetiştirmiştik... Beş seneyi aşan bu süre içinde öğrendiklerimizi, aramıza yeni katılanlara öğretmiş, bilmediklerimizi ise onlardan öğrenmiştik...

Nokta'nın başarısı ise bu bütünün, bu ortak çalışmanın ve karşılıklı bir özveri ile alabildiğine bir hoşgörünün ürünüydü.

İşte bütün bu nedenlerle, aramızdan ayrılıp Söz gazetesine uçan sevgili dostlarımızın gözleri arkada kalmadı. Çünkü, arkalarında en az kendileri kadar değerli "gazeteci-insanlar" bırakmışlardı.

"Nokta okulu" kendisinden sonra yayın hayatına atılan pek çok haftalık dergiye de yararlı oldu. Bu tezgâhtan geçen pek çok arkadaşımız, yeni çıkan dergilerde yöneticilikten muhabirliğe kadar uzanan bir yelpaze içindeki yerlerini aldılar.

Bu sayfadaki fotoğraf önümüze gelince hepimiz bir an durakladık... Fotoğraf, onların gidişinin somut bir göstergesiydi.. Arkadaşımız Şaziye Karlıklı "Ne Garip" diye mırıldandı. "Gidiyorlar.. Oysa ben burada, hepimizin birlikte yaşlanacağını sanıyordum..."

Nokta'yı Nokta yapan ve son haftalardaki 75 binlik ulaşılması güç tirajı ile rakipsiz kılan buydu işte... Birlikte yaratılana duyulan sevgi ve inanç...

Arda Uskan

nokta

SAHİBİ
Gelişim Yayınları A.Ş. ve Süreli Yayınlar A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanı
Ercan Arıklı

YAYIN KURULU BAŞKANI
Dr. Adil Özkol

YAYIN KURULU Duygu Asena, Korhan Atay, Aycan Giritlioğlu, Gülay Göktürk, Deniz İnsel, Dr. Salih Memecan, Mustafa Özyürek, Emin Tanrıyar, Hıncal Uluç, Arda Uskan, Hilmi Yavuz

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Arda Uskan

GENEL YAYIN YÖNETMEN YARDIMCISI
Gülay Göktürk

ANKARA TEMSİLCİSİ
Aycan Giritlioğlu

GÖRSEL YÖNETMEN
Salih Memecan

SORUMLU HABER MÜDÜRÜ
Emin Tanrıyar

İSTİHBARAT ŞEFLERİ Korhan Atay (İstanbul), Erdal Kılıçoğlu, (Ankara)
DIŞ HABERLER Aydın Demirer, Viki İzrail
EKONOMİ Şaziye Karlıklı, Gülçin Tahiroğlu
TOPLUM Levent Tayla
KÜLTÜR Haşmet Babaoğlu
SANAT Sungu Çapan
HABER ARAŞTIRMA BÖLÜMÜ Hümeyra Özalp, Eren Külahlı
YAYIN DANIŞMANI Engin Ardıç
REDAKSİYON Alper Görmüş, Ahmet Turhan Altıner
GÜNLERİN GETİRDİĞİ Itır Şahingiray
TEKNİK SEKRETER Tahsin Armağan
BÜROLAR İstanbul: Ayşe Baştürk, Ali Boratav, Ruşen Çakır, Ceylan Göllücü, Leyla Olça, Mahmut Övür, Serhat Öztürk, Mehmet Yalçın
Ankara: Gül Büyükbeşe, Can Karakaş, Ayşe Sazak, Nuray Şirin
İzmir: Ahmet Kökçü
Yurt dışı: ALMANYA: Yağmur Atsız, İNGİLTERE: Merih Çolakoğlu, İSVEÇ: Abdullah Görgün, YUNANİSTAN: Mihail Vasiliadis, KIBRIS: Serdar Saydam
RESİM ARAŞTIRMA Nejat Ceyhan, Ali Aydın
FOTOĞRAF Adem Altan, Deniz Doğan, Erzade Ertem, Ayşegül Evren, Batuhan Kıran, Ümit Kırdil, Süleyman Tel, Mehmet Tel
TEKNİK ŞEFLER Ahmet Aksel (Düzelti), Yurdakul Işıtman (Renk Ayrımı) Serpil Köse (Dizgi), Fazıl Mecit (Pikaj-Montaj), Yalçın Salur (Kamera) Savaş Kayar (Fotoğraf Laboratuvarı)
KATKIDA BULUNANLAR Pertev Atasay, Levent Boyacıoğlu, Hakkı Deveci, Reha Erdoğan, Şahin Erkoçak, Ayça Gülsoy, Mahmut Kurtoğlu, Hızır Tüzel, Emre Ulaş, Kâmil Yavuz, UBA
ADRES Gelişim Yayınları, Levent - İstanbul Tel: 169 66 80 (20 Hat) TELEX: 26510
REKLAM İÇİN TELEFON 169 66 80
ANKARA BÜROSU Atatürk Bulvarı, 85/12, Kızılay - Ankara Tel: 1 33 07 40 (3 Hat) TELEX: 42008
İZMİR BÜROSU Şehit Nevres Bulvarı Sedir Ap. No. 5/5 Alsancak-İzmir Tel: 21 27 58—22 37 80
SATIŞ BÜROLARI İstanbul Klod Farer Cad. Oğuz Işhanı No: 25 Cağaloğlu
Ankara Konur Sok. 7/4 Kızılay
BASILDIĞI YER GE-PA Basım Sanayii ve Ticaret A.Ş.
DAĞITIM Hürriyet Holding A.Ş.

GELİŞİM

BAŞKAN YARDIMCISI / Finansman Ümit Umar, **BAŞKAN YARDIMCISI / İdare-Reklam** Deniz İnsel, **HALKLA İLİŞKİLER VE ARAŞTIRMA MÜDÜRÜ** Fatoş Erbil, **SATIŞ MÜDÜRÜ** Yıldırım Ünverdi, **TEKNİK MÜDÜR** Güman Birincioğlu, **DIŞ İLİŞKİLER MÜDÜRÜ** Ayşe Karabece

KİTAP

TARİH-İ ENDERUN-LETAİF-İ ENDERUN, 1812-1830. Hafız Hızır İlyas Ağa, günümüz diline çeviren ve anlatan Cahit Kayra, Güneş Yayınları, İstanbul 1987, 384 sayfa.

Geçtiğimiz aylarda Güneş gazetesinde bir bölümü tefrika edilmiş olan bu ilginç anılar kitabında, 19. yüzyıl başlarında Enderun kurumunda yetişmiş genç bir ağa, Çuhadar İlyas, döneminin olaylarını kaleme almış; hayat tarzıyla, entrikalarıyla, oyunlarıyla, kavgalarıyla, gürültüleri ve cinsel yaşamıyla bütün bir cağı olağanüstü bir anlatım gücüyle betimlemiş... Bürokrat ve politikacı kimliklerinin üzerine son yıllarda başarılı bir yazar kişiliğini de ekleyen Cahit Kayra, kitaba eklediği önsöz, dönemin tarihi çerçevesini çizen bilgiler ve metne ilişkin açıklamalarla bir roman gibi keyifle okunan önemli bir eseri okura kazandırmış bulunuyor... II. Mahmut döneminde ivme kazanan Batılılaşma çabalarının eskimiş, çürümüş ama 1833'e kadar da ayakta kalacak bir Osmanlı kurumuna, Osmanlı uygarlığının temel taşlarından biri olan Enderun'a etkileri, geleneksel Osmanlı kurumlarının ve yapısının "yenilik" hareketlerine direnci, çağ ve uygarlık değiştiren büyük bir imparatorluğun yaşadığı sorunlar günümüze de ışık tutacak nitelikte. "Tarih-i Enderun", konuya ilgi duyanlar için olduğu kadar her aydın okur için de vazgeçilmez bir kaynak... Okuduktan sonra Topkapı Sarayı'nı başka bir gözle gezecek, İstanbul'a başka bir gözle bakacaksınız! Bu tür kitapların yaygınlaşması dileğiyle...

KAFADAN DOĞUMLAR YA DA ALMANLARIN NESLİ TÜKENİYOR MU?, Günter Grass, çeviren Füsun Ant, Afa Yayınları, İstanbul Ağustos 1987, 144 sayfa.

Almanya'nın yaşayan en büyük edebiyatçısı Günter Grass'ın günümüz Almanya'sına farklı bir bakış getirdiği **Kafadan Doğumlar**'ı eleştirici kalemiyle Almanya'yı ve Almanları yerden yere vururken 68 kuşağıyla da bitmeyen hesaplaşmasını sürdürdüğü birinci tekil sahıs ağızdan yazılmış deneme yazılarını kapsıyor. Eleştirmenlerin yakıştırdığı adla "anlatısal deneme" denilen yeni bir türün örneği olan bu kitap, biçimde fantezi uzmanı, düşüncede gerçekçi Günter Grass'ın, nerdeyse kolaj biçiminde iş-

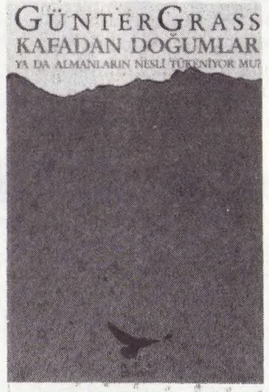

lediği, farklı farklı tekniklerin ve farklı farklı yöntemlerin iç içe geçtiği bir başyapıt.

VİYANA İÇİN SİYAH VALS, Enis Batur, Bilim Felsefe Sanat Yayınları, İstanbul Eylül 1987, 65 sayfa. **ESTETİK ÜTOPYA,** Enis Batur, Bilim Felsefe Sanat Yayınları, İstanbul Eylül 1987.

Son dönemde yoğun bir çalışma temposunun ürünlerini peş peşe gün ışığına çıkaran Enis Batur'un, 70'li yılların sonunda çeşitli tartışmalara yol açmış "çoğul okuma" anlayışını irdelemek amacıyla yazılmış **"Estetik Ütopya"**sı denemelerden oluşuyor. "Frankfurt Okulu'nun Estetik Kuramına Giriş"le açılan ve "Marxçı Estetik", "Yapısalcı Yöntembilim" ve "Yorum Bilgisi" bölümleriyle süren kitapta günümüz bilim felsefelerinin katkılarını da gözden geçiren yazar, inanç/bilgi, tekil/ çoğul, yöntem/yorum benzeri çeşitli karşıtlıkları sorguluyor. Batur "Yaratım, ürün ya da yapıt bilimsel bakışla mı çözümlenebilir?" yoksa "Eleştirel süreçte de yazımsal bakış mı ağır basmalıdır?" sorularına yanıt arıyor. Yazarın diğer yeni kitabı **Viyana İçin Siyah Vals** ise, "yüzyılın en önemli sergilerinden birinden," "Şen Kıyamet Viyana'sı 1880-1938"den yola çıkarak yazılmış bir "Arkitektoni denemesi." (Arkitektoni: Bir sistemin değişik bölümlerini bağdaştırma yetisi.) 27 metinden oluşan bu kitabında daha önce "Ayna"da, "Tahta Troya"da, "Eşittir Sonsuz"da örneklediği yaklaşımın bir değişkenini kaleme almış Batur. Yazarın bakışı bu kez şairi, yazarı, sanatçı ve düşünürü kuşatan bağlama yöneliyor.

Start verildi!

START, aylık spor kültürü dergisi, sayı 1, Ekim 1987, Dönemli Yayıncılık.

"Sporu insan faaliyetinin odağında bulunan bir kültür olayı olarak görüyoruz. START, ilk sayısından son anına kadar bu görüş doğrultusunda hazırlandı." Böyle yazıyor "Başlama Vuruşu" başlıklı girişte. Spor dergilerinin pek uzun ömürlü olmadıkları yayın dünyamızda "kendi bildiği gibi yaşamayı" isteyen START, renkli sayfaları, canlı sayfa düzeni ve dolgun yazılarıyla dikkati çekiyor. Jupp Derwall'in "Natürlich", Deniz Gökçe'nin "Objektif", ülkenin çeşitli alanlarda önde gelen adlarının spor üzerine yazacakları "Deplasman" ve spor dünyasındaki "ahmaklıkların" vurgulanacağı "Çivileme" köşeleri derginin sürekli bölümleri. Sporun binbir rengi yer alacak diyor START'ı çıkaranlar ve ekliyorlar: "Sportmence olan hiçbir şey bize yabancı değil."

En çok satan kitaplar

1. **Kadının Adı Yok,** Duygu Asena, Afa Yayınları (1)
2. **Kim Kazandı Kim Kaybetti,** Osman Ulagay, Bilgi Yayınları (5)
3. **Koku,** Patrick Süskind, Can Yayınları (3)
4. **Müebbet Türküsü,** Nevzat Çelik, Alan Yayıncılık (6)
5. **Önce İnsanım Sonra Gazeteci,** Emin Çolaşan, Tekin Yayınları (2)
6. **Kendine Ait Bir Oda,** Virginia Woolf, Afa Yayınları (4)
7. **Bir İhtilal Daha Var,** Örsan Öymen, Milliyet Yayınları, (8)
8. **Sırça Fanus,** Sylvia Plath, Can Yayınları (9)
9. **Oblomovluk Nedir,** N.A. Dobrolyubov, Yön Yayıncılık (10)
10. **Bir Senaryo Yazmak,** Michel Chion, Afa Yayınları (11)
11. **Ku-De-Ta 2,** Cüneyt Arcayürek , Bilgi Yayınevi (14)
12. **Kırk Oda,** Murathan Mungan, Remzi Yayınevi (7)
13. **Kafes,** Selim İleri, Özgün Yayın (13)
14. **Sıfır Noktasındaki Kadın,** Neval El Seddavi, Metis Yayınları (15)
15. **Suya Sabuna Dokunarak 2,** Yalçın Pekşen, Cep Kitapları (12)

Bu listenin oluşturulmasında bilgilerine başvurduğumuz kitabevleri: İstanbul'da **Akademi, Acar, Deniz, Gençlik** ve **Nezih,** Ankara'da **Bilgi, Dost, İlhan-İlhan, Dönüşüm** ve **İmge,** İzmir'de **Dost, İleri** ve **Yavuz,** Antalya'da **Akdeniz.** (Parantez içindeki sayılar, kitabın bir hafta öncesinin sıralamasındaki yerini belirtmektedir.)

"Dünya kenti olma şansını yitirmiş başkentlerde, ulusallık kavgasıyla birlikte dağılan Kosmos-polis'ten günümüzün, dev limonlukları çağrıştıran Müze'lerine trajik bir eğri çizildiğini" düşünen, İstanbul'dan Paris'e yollanmış ve Viyana 1880-1938 sergisi için kuyruğa girmiş yazarın bu kitapta yer alan ilginç denemeleri meraklısı için keyifli okuma anları vaat ediyor.

SERGİ

1. ULUSLARARASI İSTANBUL ÇAĞDAŞ SANAT SERGİLERİ. İstanbul bugünlerde plastik sanatlar açısından olağanüstü günler yaşıyor. İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın düzenlediği sergiler sanatseverlere çağdaş sanatın geniş, görkemli ve laf olsun diye değil gerçekten uluslararası nitelikli bir panoramasını sunuyor. Geçen sayıda tanıttığımız "Geleneksel Yapılarda Çağdaş Sanat", "80'li yılların Fransız Sanatı Sergisi" ve "Çağdaş Türk Resmi"nin yanı sıra Askeri Müze'deki "Ulusal ve Uluslararası Sergiler" programı da ilgi çekici nitelikte. "Ulusal Sergiler"de heykel, seramik, resim ve özgün baskı bölümüne ilginç bir sergileme de eklenmiş: Galeriler Fuarı. Fuarda 10 galeri, 14 sanatçının yapıtlarını sergiliyor ve satışa sunuyor. "Uluslararası Sergiler"de ise Türkiye'deki plastik sanat gösterileri tarihine geçecek bir ad var: Oskar Kokoschka. 1980 yılında ölen ve "ekspresyonizmin son büyük ustası" sayılan, Avrupa resminin en ilginç adlarından Kokoschka'nın özgün baskıları sergileniyor. Kanada, İsviçre, Polonya, Yugoslavya'dan ülkelerinde çağdaş sanata damgalarını vurmuş sanatçıların yapıtları yer alıyor. Kıyısından köşesinden plastik sanatlara ilgi duyan herkesin görmesi gereken sergiler, bir anlamda İstanbul kentinin çağdaşlaşmaya doğru attığı adımların en heyecanlandırıcılarından birisi. Askeri Müze, İstanbul

Timur Kerim İncedayı'dan bir yapıt: Metafizik Natürmort

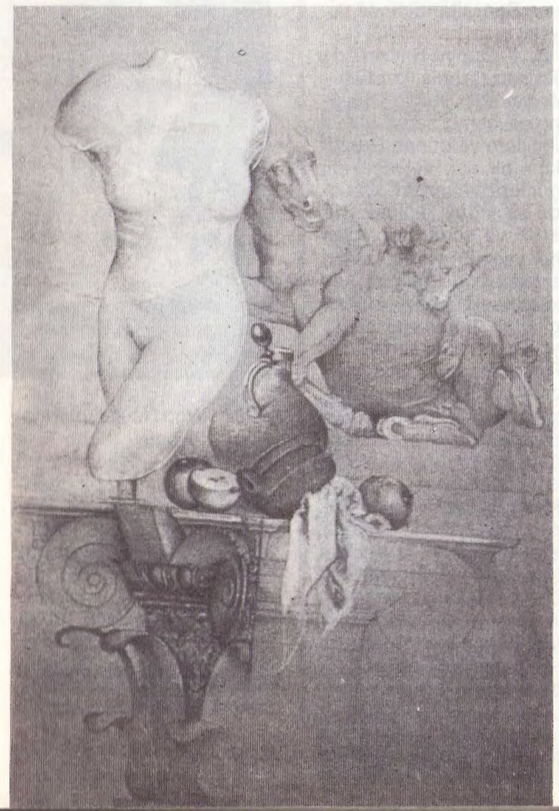

Philiph Cazals'ın bir yapıtı: Başarının Büyüsü

Resim Heykel Müzesi, Aya İrini ve Ayasofya Mimar Sinan Hamamı'nda sergilenen yapıtlar 15 Kasım'a kadar izlenebilecek.

TİYATRO

SİLAHŞÖRÜN GÖLGESİ. AST (Ankara Sanat Tiyatrosu) bu yıl İrlandalı yazar Sean O'Casey'in ilginç bir oyunuyla açılıyor. **Silahşörün Gölgesi**, İrlanda'da yüzyıl başında İngiliz sömürgeciliğine karşı başlatılan ayaklanma sırasında geçen olayları konu alıyor. Oyunu çeviren Ülker İnce'nin sözleriyle "savaş ve yoksulluk yıllarının trajik dünyasını yansıtmasına karşın çağdaş tiyatronun belki de en komik sahnelerini içeriyor." Sahneye koyan Rutkay Aziz.

AST mevsime Sean O'Casey'in oyunuyla başlıyor

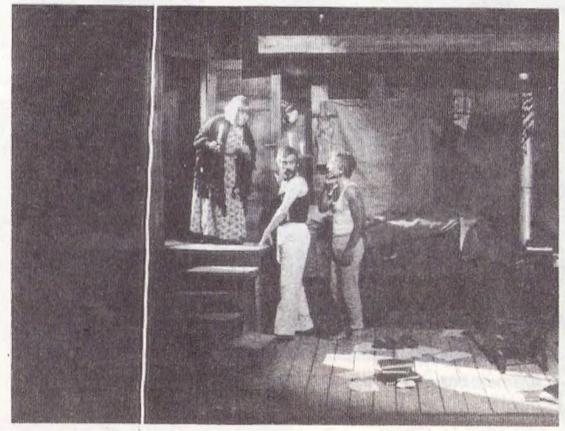

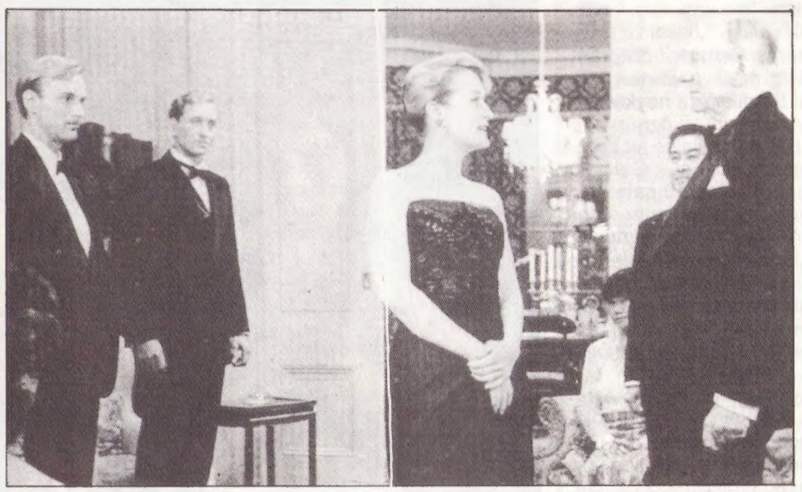

Meryl Streep'in başrolde oynadığı "Bolluk"tan bir sahne

SİNEMA

Sinema Günleri'nden sinemalara

TILSIMIM KORU BENİ. Dünya Sineması, Dünya Sanat Gösterileri adında yeni bir organizasyonla sezona giriyor. İlk film 1987 Sinema Günleri'nde Altın Lale ödülü'nü kazanan **Tılsımım Koru Beni.** Sovyet sinemasının genç yeteneklerinden Roman Balayan'ın yönettiği film adını bir şiirden alıyor. Öykü Puşkin Şiir şenliği sırasında Boldino'da geçiyor. Gazeteci Aleksey Dimitriev'in tuhaf gelişmeler sonucu, çok sevdiği büyük Rus ozanı Puşkin gibi, bir düelloda düğümlenen yaşamı duygulu ama ağır bir sinema diliyle yansıtılıyor. Oyuncular Oleg Yankovskiy, Tatyana Droubiç. 1986 yapımı.

"Tılsımım Koru Beni" aşk, anılar, ölüm ve şiiri bir araya getiriyor

BOLLUK (Plenty). Ortaköy Sanat Merkezi Fred Schepisi'nin yine Sinema Günleri'nde gösterilen Bolluk'unu vizyona sokuyor. Son yılların moda deyimiyle bir kadın filmi **Bolluk**. II. Dünya Savaşı'nda Fransız direniş hareketinde yer alan Susan Traherne savaştan sonra ülkesi İngiltere'ye döner. Geride kırık bir aşk ve hareketli günler bırakmıştır. Önünde ise soğuk, diplomat bir koca ve sönük, durağan bir yaşantı vardır. Genç sevgiiinin de pek bir şey katamadığı gerçeklikten giderek kopmaya doğru yol alan ruhsal serüvenini Fransa'da bitirir Susan. O zafer günlerini anımsamaya gider Fransa'ya. Geleceğine ilişkin umutları, geçmişteki savaşta saklıdır. Başrolde usta oyuncu Meryl Streep var ama Susan yerine Meryl olmakta ısrar ettiğinden izleyicide biraz düş kırıklığı yaratıyor. Öteki oyuncular Sam Neill, John Gielgud ve iki rock yıldızı; Tracey Ullman ile Sting. 1985 yapımı, 124 dakika.

KASET

RADIO KAOS. İMÇ, müzik aktüalitesini yakından izliyor ve iyi de yapıyor. Roger Waters'ın son çalışması buna bir örnek. Birçoklarına göre Pink Floyd'un "beyni"ydi Waters. Sonra "kendi kanatlarıyla uçmayı" istedi. Pink Floyd'un öteki elemanları ise grubun efsanevi adını ve ününü sürdürmek için çabalıyorlar. **Radio Kaos** "En büyük kim?" tartışmasına elbette bir nokta koymuyor. Ama Waters'ın hakkı Waters'a. Yapıt yine bütünlüklü bir öykü üzerine kurulmuş. Doğaüstü güçlere sahip Billy ile Los Angeles'ta yayın yapan garip bir radyo istasyonu arasında iletişim bağıyla işsizlik, nükleer savaş, şiddet temaları vurgulanıyor. İlginç olan bazı parçalardaki Dire Straits havası. "Who Needs Information", "Home", "The Tıde is Turning" adlı şarkıların yakıcı, doyumsuz bir güzellikleri var. Evet, Roger Waters yine epik, yine Libya'dan Thatcher'a, herkes boy gösteriyor şarkı sözlerinde. Bu kadarını rock kaldıramıyor diyenler olabilir. Unutmamalı, Waters hâlâ başkaldırıyor hâlâ 68 rüzgârından etkileniyor. Siz dinlerken sakin kalabilirsiniz....

4 EKİM Pazar

TV1

12.01 Haberler
12.15 Voltron
12.45 Pazar Sineması "Şükran Günü Sözü"
14.15 Sohbet
14.30 Rekabet-5
15.15 Pazar Konseri
16.15 World of Safari
17.15 TV'de Sinema "Kanun Adamı"
19.10 Müzik Demeti
19.40 Petro-Son
20.30 Haberler
21.15 Televizyon Filmi "İp"
21.55 Yeni Dönem Tanıtımı
22.30 Spor
23.30 Haberler

TV2

19.50 Açılış
19.51 Çizgi Film
20.15 Hava Kurdu-11
21.00 Müzik
21.30 Haberler
22.00 Mc Gyver-Son
22.45 Pazar Eğlencesi

5 Pazartesi

TV1

07.01 Günaydın Türkiye
09.00 Kapanış
15.00 Açılış
15.01 Anadolu'ya
17.00 Haberler
17.15 Medical Matters (Sağlık)
17.30 He-Man
18.00 Her Şey İnsanlar İçin
19.00 Palmerstown 13-1
20.00 Haberler
21.00 Münasebetsiz Muzaffer 4-1
21.55 32. Gün
23.00 Otel-Son
23.50 Haberler

TV2

19.00 Haberler
19.10 Merhaba Çocuklar
19.35 Bizim Sazımız-Bizim Sözümüz
20.00 Müzik
20.15 Pazartesi Oyunları
21.00 Gazneli Mahmut Mecmuası
21.30 Haberler
22.10 Kayıp İmparatorluklar
23.00 Tele-Mozaik
23.45 Haberler

6 Salı

TV1

07.01 Günaydın Türkiye
09.00 Kapanış
15.00 Açılış
15.01 Anadolu'ya
17.00 Haberler
17.15 Uzay Saati
17.30 Rüzgâr Gülü
18.00 Hanımlar Sizin İçin
20.00 Haberler
21.00 Dost Ülke Pakistan
21.20 TV'de Sinema "Ben Hur"
01.00 Haberler

TV2

19.00 Haberler
19.10 Merhaba Çocuklar
19.35 2. Program Belgeseli
20.05 Müzik
20.15 Süper Pramit

20.45 Haftanın Dizisi "SYBILL"-1
21.30 Haberler
22.10 Özel Eğlence Programı
23.45 Haberler

7 Çarşamba

TV1

07.01 Günaydın Türkiye
09.00 Kapanış
15.00 Açılış
15.01 Anadolu'ya
17.00 Haberler
17.15 Ne Nedir Nasıldır?
17.30 Az Gittik Uz Gittik
18.00 Akşamın Getirdikleri
19.30 Altın Kızlar
20.00 Haberler
21.00 Eğer Yarın Olursa
21.55 Ben Bilirim
23.00 "Türkiye-İsviçre Olimpik Maçı"
00.50 Haberler

TV2

19.00 Haberler
19.10 Merhaba Çocuklar
19.35 Dünden Bugüne Musikimiz
20.00 Medeniyet
20.45 Perihan Abla
21.30 Haberler
22.10 Dünya Sinemalarından "Melo"
24.00 Haberler

8 Perşembe

TV1

07.01 Günaydın Türkiye
09.00 Kapanış
15.00 Açılış
15.01 Anadolu'ya
17.00 Haberler
17.15 Start Here
17.30 Walt Disney'in Harika Dünyası
18.20 Yıldızlar Hâkimi
18.50 Bulmaca
19.30 İnanç Dünyası
20.00 Haberler
21.00 Gönül Dostları
21.55 Otuzların Dünyası-1
22.30 TV'de Sinema " Posta Arabası "
00.05 Haberler

TV2

19.00 Haberler
19.10 Merhaba Çocuklar
19.35 Gençlerle Birlikte
20.00 Müzik
20.15 Kapak
20.45 "SYBILL"-2
21.30 Haberler
22.10 Hafta Arası
23.45 Haberler

9 cuma

TV1

07.01 Günaydın Türkiye
09.00 Kapanış
15.00 Açılış
15.01 Anadolu'ya
17.15 Gençlik ve Bilim
17.30 Polyanna-38
18.00 Gençlik
20.00 Haberler
21.00 Tepedekiler 10-1
22.00 Haber Program
23.00 Mavi Ay
23.50 Haberler

TV2

19.00 Haberler
19.10 Merhaba Çocuklar
19.35 Belgesel "Karıncalar"
20.00 Müzik
20.15 Sihirbaz-1
21.00 İslam ve Toplum
21.30 Haberler

22.10 Televizyonda Sinema "Rahibin Karısı"
24.00 Haberler

10 cumartesi

TV1

10.01 Cumartesiden Cumartesiye
13.00 Cumartesi On üç
14.00 Haberler
14.05 Cumartesi On üç
14.30 İngilizce Öğrenelim
15.00 Müzik
15.30 Görünmez Adam-9
16.15 Tabiat Belgeseli
17.00 Haberler
17.15 TV'de Sinema "Düşen Bir Çocuğun Bilmecesi"
18.50 Yeni Besteler
19.10 Cehennem Sıcağında 4-1
20.00 Haberler
21.00 Kuruntu Ailesi 66-1
21.55 Cumartesi Show
24.00 Dizi "Kitaplıktaki Ceset"
01.00 Haberler

TV2

19.00 Haberler
19.10 Merhaba Çocuklar
19.35 Spor
20.00 Gençlerden Gençliğe
20.15 Beraber ve Solo Şarkılar
20.45 "SYBILL"-Son
21.30 Haberler
22.10 TV'de Sinema "İşte Eğlence"
00.15 Haberler

TELEVİZYON

Şükran Günü Sözü'nde Beau Bridges

TV1 ŞÜKRAN GÜNÜ SÖZÜ (Thanks Giving Day). İyice beslenen ve şükran günü kesilecek olan bir kazla bu kazın yaralarını iyileştirmek ve bakmakla görevli bir oğlan çocuğunun dostluğu. Giderek kazla çok iyi dost olan çocuğun şükran gününde kazı kesip sahibine vermesi imkânsızlaşacaktır... Sinemada çoğunlukla ikinci planda kalan rollerin oyuncusu Lloyd Bridges'ın aktör oğullarından Beau Bridges'in hem yönetmenliğini hem de başrolünü üstlendiği bu TV filmi, Pazar günlerinin alışılmış çocuk ve aile filmi geleneğine tıpatıp uygun bir Amerikan yapımı. İzlense de olur, izlenmese de. 85 dakika.

4 Ekim Pazar

TV1 KANUN ADAMI (Lawman). Pazar günleri "TV'de Sinema"

programı uzun bir süredir herkesin bildiği gibi western filmleri toplu gösterisi halinde sürüyor. Bu pazar da özellikle 70'li yıllarda Charles Bronson'la yaptığı, gösterişli ve şiddet öğesinin oldukça öne çıkarıldığı, bütün dünyada ticari başarı kazanan hareketli serüvenlerle adından söz ettiren İngiliz yönetmen Michael Winner'ın vaktiyle sinemalarda gösterilmiş bir westerni ekrana geliyor: Kanun Adamı. Sarhoş olup olay çıkaran ve adam öldüren kovboylarla peşlerine düşen şerifin çok

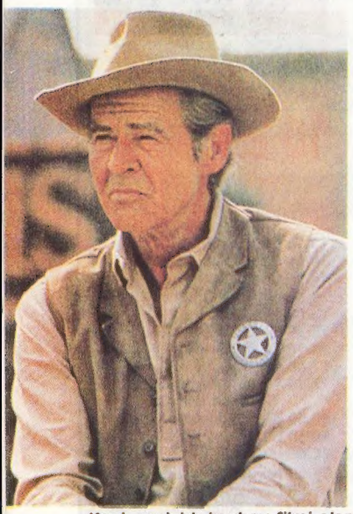

Kanlı canlı bir kovboy filmi olan Kanun Adamı'ndan bir sahnede Robert Ryan

kanlı bir hesaplaşmaya dönüşen çatışmalarının konu edildiği filmin oyuncu kadrosu da Hollywood'un dört dörtlük aktörlerinden oluşuyor. Burt Lancaster, Robert Ryan, Lee J. Cobb, Robert Duvall, Albert Salmi gibi oyuncularıyla seyircinin ilgisini çekmeye aday Kanun Adamı. Michael Winner'in şiddet ve kan öğesinin vurgulandığı üslubuyla **düzeyli bir western filmi.** 1970 ABD yapımı, 99 dakika.

4 Ekim Pazar

TV1 BEN HUR. Sinema tarihinin en gösterişli, en pahalı ve en çok ödüllü üstün yapım filmlerinden Ben Hur, yeni yayın dönemine giren TRT'nin ilk bombası olarak ekrana geliyor. Roma İmparatorluğu döneminde Hıristiyanlığın doğduğu sıralarda geçen filmde iki çocukluk arkadaşının mücadelesi bir aşk öyküsü ve fonda ağır basan dinsel, tarihsel öğelerle destekli bir biçimde görüntüleniyor. Garnizon komutanı olarak Roma'dan Kudüs'e geri dönen Messala (Stephen Boyd) ile Kudüs halkının çok sevdiği bir kahraman olan Ben Hur'un (Charlton Heston) mücadelesi, kaderin karşı karşıya getirdiği iki çocukluk arkadaşının amansız savaşımına dönüşecektir... Bu arada, Ben Hur'un annesi ve kızkardeşi tutuklanacaktır... Hollywood'un gelmiş geçmiş en önemli yönetmenlerinden William Wyler'in ustalıklı anlatımı, görüntülerinin, müziğinin kalitesi ve oyuncu kadrosunun başarısıyla Amerikan sinemasına özgü gösterişli, gözalıcı ve oldukça uzun tutulmuş bir üstün yapım örneği niteliğindeki Ben Hur kesinlikle C.B. De Mille'in kof ve yüzeysel tarihsel yapıtlarıyla aynı kefeye konmayacak düzeyde bir seyirlik. Yapıldığı yılın en iyi film, en iyi yönetmen (Wyler), en iyi kameraman (Robert Surtees), en iyi müzik (Miklos Rozsa), en iyi erkek oyuncu (Charlton Heston) ve en iyi yardımcı oyuncu (Hugh Griffith) Oscar'larını kazanan Ben Hur, **ağır gelişen, uzun ama kuşkusuz haftanın ilgisiz kalınamayacak filmlerinden.** 1959 ABD yapımı, 217 dakika.

6 Ekim Salı

TV2 SYBİLL. "Haftanın Dizisi"nde, 70'li yıllarda epey yankı yaratmış bir romanın sinema uyarlaması bölüm bölüm ekrana gelecek. Sybill bedeninde 16 farklı kişiliğin cirit attığı tuhaf bir kızdır. Sybill'in gizemli yaşamöyküsünü filme alan Daniel Petrie'yi televizyon izleyicileri "Mac Millan ve Karısı" dizisinin yönetmeni olarak tanıyor. Sally Field, Joanna Woodward, Brad Davis başrol oyuncuları. 1976 ABD yapımı, 96 dakika.

6 Ekim Salı, 7 Ekim Perşembe, 9 Ekim Cumartesi

TV2 MELO. Besteci Marcel, eski arkadaşı Pierre'in yemek davetini kabul eder. İki arkadaş yemek boyunca geçmişten söz ederler. Pierre'in karısı, bir piyanist olan Romaine Marcel'in romantizminden etkilenmiştir. Artık aşk üçgeni kendi kurallarını işletecek, kahramanlar özgürlüklerini yakalamakla, aşka boyun eğmek arasında bocalayacaklardır. Fransız sinemasının öncü adlarından Alain Resnais'nin geçen yıl yaptığı film zaman, mekan, ölüm, aşk temalarını yarı fantezi bir biçimde dile getirdiği **bir tür melodram.** Ünlü "Hiroşima Sevgilim"in yönetmeni Resnais'nin filminde başrollerde Sabine Azema, Fanny Ardant, Pierre Arditi ve Andre Dussolier var. 1987 Sinema Günleri'nde gösterilen **Melo** kimilerince çok beğenilmiş, kimi izleyicilere de sıkıntıdan tırnaklarını yedirmişti. Her şeye karşın **7. sanata gönül verenlerin izlemesi gereken bir film.** 1986 Fransız yapımı, 112 dakika.

7 Ekim Çarşamba

Fransız sinemasının yeni güzellerinden Fanny Ardant

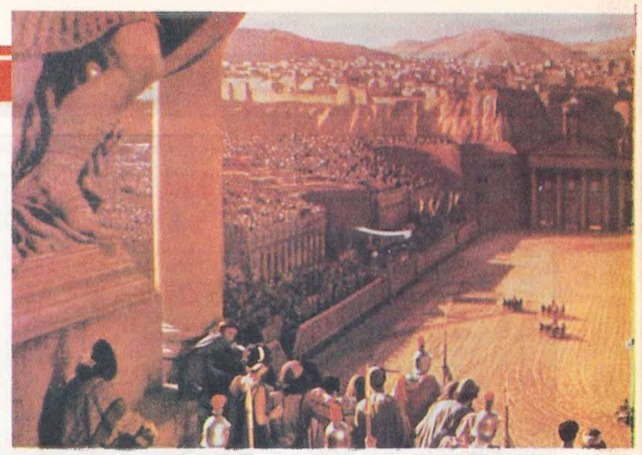

Hollywood'un en gösterişli, seyri keyifli tarihi filmlerinden Ben Hur 5 Oscar getirmişti

İşte Vahşi Batı

TV1 POSTA ARABASI (Stagecoach). Amerikan "kovboyları" gemilerine atlayıp Basra Körfezi'ne girdiklerinden bu yana TRT de Vahşi Batı'ya merak sardı. Bir süredir, bol bol bu kovboyların ağababalarını izlettiriyor ekranda. Yine bir western ama bu kez **türün ustasının elinden** çıkmış ustaca bir yapıt. Sinemanın ilk yaratıcı yönetmenlerinden John Ford'un filmi. Ford yalnız sinemanın değil ünlü "Amerikan rüyası"nın da yaratıcılarındandı. Daha önce sinemalarda "Cehenneme Dönüş" adıyla gösterilen **Posta Arabası** bir westernde öykü derinliği ve psikolojinin nasıl yerli yerinde olabileceğinin iyi bir örneği. Ulaşımın posta arabalarıyla yapıldığı günler... Yolcular kızılderililerin tehditi altında. Ve bir araba düşünün ki, yolcuları bir fahişe, bir kumarbaz, bir yüzbaşı ve eşi, sarhoş bir doktor ve bir banker... John Wayne, Claire Trevor, George Bancroft, Thomas Mitchell başrollerdeler. Konu Maupassant'ın Boule de Suif adlı Fransa-Prusya savaşı sırasında geçen bir öyküsünden uyarlama. Mitchell filmdeki rolüyle en iyi yardımcı oyuncu Oscar'ını kazanmıştı. **Haftanın ilginç filmlerinin başında geliyor.** 1939 ABD yapımı, 99 dakika.

8 Ekim Perşembe

TV'de ayın en eski ama en iyi filmlerinden Posta Arabası. John Wayne bir hapishane kaçkını rolünde

TV1 GÖNÜL DOSTLARI. Yeni sezonun ilk yerli dizisinin senaryosu Sabahat Emir'in. Yönetmenliğini Memduh Ün'ün yaptığı dizide Fatma Girik, Tamer Yiğit başrol oyuncuları. Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde görev yaptıktan sonra İstanbul'a tayin olan Yıldız öğretmenin meslek yaşamı ve öğrencilerle ilişkileri öyküleniyor.

8 Ekim Perşembe

Rahibin Karısı'nda M. Mastroianni, S.Loren

TV2 RAHİBİN KARISI (La Maglie del Prete). Marcello Mastroianni papaz, Sophia Loren ise bir pop-şarkıcısı. Şarkıcı intihar etmeye karar verecekken rahip onu vazgeçirir, ama olan olmuş birbirlerine âşık olmuşlardır. Evlenmek isterler, ne var ki Katolik bir din adamının evlenmesi olanaksızdır. Yönetmen Dino Risi, Napoli sıcaklığını sinemaya taşımış, güldürüyü ince bir duygusallıkla bağdaştırabilmiş İtalyan sinemacılarından. **Rahibin Karısı** daha önce sinemalarda "Benimle Evlenir misin?" adıyla gösterilmiş ve ilgi toplamıştı. **Yalnızca oyuncuları için bile izlenmeye değer.** 1972 İtalyan yapımı.

9 Ekim Cuma

TV2 İŞTE EĞLENCE (That is Entertaintment). Hollywood'un anlı şanlı dönemi bir ölçüde müzikallerin saltanatıydı. Büyük şirketler 1930'lardan başlayarak "benim müzikalim iyidir" yarışına girmişlerdi. Bunlardan biri olan MGM, gösterişli, pahalı yapımlar ve iyi oyuncu kadrosuyla sivrildi. Şimdi 2. Kanal sinemaseverlere hoş bir sürpriz yapıyor. **İşte Eğlence** MGM'in büyük müzikallerinin anılarda yer etmiş ünlü sahnelerinden yapılmış derleme. Kimler yok ki, Fred Astaire, Gene Kelly, Bing Crosby, Liza Minelli, Mickey Rooney, Frank Sinatra. **Gayet keyifli bir müzikal antolojisi, kaçırmayın.** 1974 ABD yapımı, 137 dakika.

10 Ekim Cumartesi

TV1 DÜŞEN BİR ÇOCUĞUN BİLMECESİ (Puzzle of a Downfall Child). Bir moda fotoğrafçısı ona ün kazandıran eski fotomodel Lou'nun yaşamını filme almak ister. Lou zor bir kadındır. Yaşantısı ilginçtir ama anlattıklarından hangilerinin hayal ürünü hangisinin gerçek olduğunu çıkarmak kolay değildir... Kendisi de moda fotoğrafçılığından gelen, "Scarecrow" ve "Panic in the Needle Park"ın yönetmeni Jerry Schatzberg gösterişli bir sinema diline sahip. Başrolde Faye Dunaway, her zamanki gibi esrarlı, alımlı, güzel... O saatlerde yapacak daha önemli işleriniz yoksa, **sinema tadı hiç de azımsanmayacak** bu filmle oyalanabilirsiniz. 1970 ABD yapımı, 104 dakika.

Faye Dunaway fotomodel rolünde

10 Ekim Cumartesi

ANAP'IN SÜRPRİZ ADAYLARI

SAĞ YANIMDA YARE VAR SOL YANA DÖNDER BENİ

ANAP'ın aday listelerinde MHP eğilimliler tırpan yerken sosyal demokrat olduklarını söyleyenler yer aldı. Özal'ın danışmanı Kahveci Türkiye'nin Avrupa Topluluğu'na girişini kolaylaştırmak amacıyla ANAP'ın yeni bir kadro felsefesi saptadığını söylüyor

"Yahu" diyordu Çetin Altan, "bu solcular hep hayatlarını birinci şube polisi ile hapishane müdürü arasında mı geçirecekler? Yani bunların hiçbir politik deneyimi, parlamento deneyimi olmasın mı?.. Komisyon toplantılarında neler söylenir, bütçe nasıl hazırlanır böyle bir birikimi olmasın mı kendini solcu hissedenlerin?.. Orada burada konuşup tartışıp da politik karamsarlıklarını yalnızca stada taşıyan bu insanlara parlamento hakkı tanınmasın mı?"

Barış Derneği sanıklarından Nurettin Yılmaz ile eski Dev-Gençli, Deniz Gezmiş döneminin eylem adamlarından Cavit Kavak'ın milletvekilliğine adaylıklarını koymaları, hem de ANAP'tan koymaları üzerine söylüyordu bunları Çetin Altan.

ANAP'ın sürpriz adayları, Nurettin Yılmaz ve Cavit Kavak'la sınırlı değildi. "Sıkı solcu" olarak tanınan ve Hava-İş sendikasının başkanı olan İbrahim Öztürk'ün, Ecevit'in danışmanlarından ve CHP'nin programını yazanlardan Işın Çelebi'nin, adaylıkları da oldukça şaşırtıcıydı. Gebze'nin SHP'li Belediye Başkanı Bülent Atasayar ile eski CHP'lilerden Şahap Bilgisu'nun Kocaeli'nde ANAP adayı olmaları o kadar şaşırtıcı olmamakla birlikte bir eğilimin ifadesi olarak tabloyu tamamlıyordu. ANAP içinde eskiden Tınaz Titiz'le özdeşleşen sosyal demokrat eğilim bir patlama mı gösteriyordu? Hatta bazılarının Hava-İş sendikasından gelme İbrahim Öztürk'e takıldıkları gibi ANAP-ML mi yani ANAP'ın Marksist-Leninist kanadı mı kuruluyordu? Yoksa bu eski solcular, sonradan patron-işveren ve zengin gibi bazı yeni sıfatlar edinip bu sıfatlarına uygun olarak da düşüncelerini mi değiştirmişlerdi? Ya da her adayın salt kendine özgü başka bir gerekçesi mi vardı?

Peki ya ANAP? Bütün bu farklı gerekçeleri olan insanları hangi ortak temelde bir araya getirebilmişti? Geçmişteki güçlü eğilimleri sağ bir parantez içinde toplamak mümkündü. Ama şimdi buna bir de sol eklenince ANAP iki bilinmeyenli bir denklem haline geliyordu. Bu denklemin sağ ve sol parantezlerinin içinde ise dünyada eşine benzerine rastlanmamış şekilde tüm siyasi eğilimlerden örnekler bulmak mümkündü. O halde tek tek adayların tercih gerekçelerini incelemek kadar ANAP'ın onlara teklif götürme ve kabul etme gerekçeleri de irdelenmeliydi.

Nokta muhabirleri, işe önce adayların kişisel konumları ve görüşlerini araştırmakla işe başladı. Sonra da partilerden ve uzmanlardan bu ilginç oluşum hakkında görüşler aldı.

"Bok çukurundan parlamentoya." "Ne ANAP'lılaştım, ne de fikirlerim değişti. Ama ben parlamentoya girmeye mecburum" diyordu bir zamanların işkence görmüş sanıklarından, Kürtçülük'ten yargılanmış, eski CHP ve Bağımsız Mardin milletvekillerinden Nurettin Yılmaz. Yaşamı boyunca birkaç kez tutuklanmıştı, ama en acılı dönemlerini 12 Eylül sonrasında yaşamıştı. 2000'e Doğru dergisine şunları söylemişti Yılmaz: "Diyarbakır'da gerek bana gerek bütün tutuklulara yapılan işkenceleri eksiksiz bir ifadeyle anlatabilmek mümkün değil." Diyarbakır'daki tutuklulara yapılanlar arasında geleneksel falaka, dayak vs.'nin yanı sıra bazı özel uygulamalar da vardı; örneğin pis tuvalet suları içirmek ve "bok çukuru" tabir edilen yerde tutukluların başlarını omuzlarına kadar lağım çukuruna sokup çıkarmak gibi.

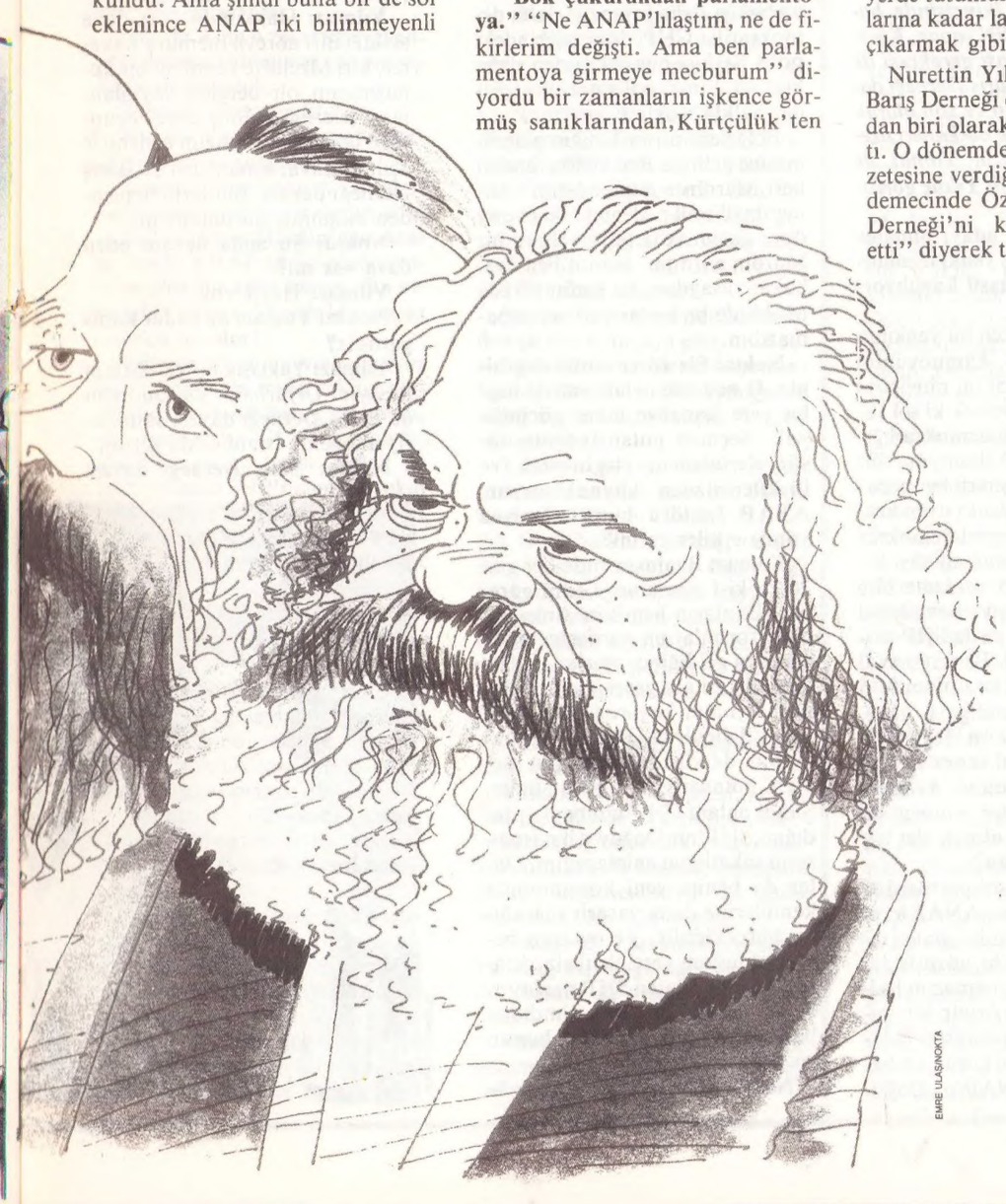

EMRE ULAŞ/NOKTA

Nurettin Yılmaz 10 ay kadar da Barış Derneği davasının sanıklarından biri olarak İstanbul'da yatmıştı. O dönemde Herald Tribune gazetesine verdiği fırtınalar koparan demecinde Özal, "DİSK ve Barış Derneği'ni komünistler finanse etti" diyerek tarihin vahim demeçler bölümünde kendi adına bir sayfa açarken, o dönemin itham edilen kişilerinden Nurettin Yılmaz da bugün ANAP adaylığıyla kendi tarihiyle ilgili bambaşka bir sayfa açmış oluyordu. 1946'dan beri CHP saflarında olan Yılmaz, kendi sözleriyle "Bu süre içinde bağımsız milletvekili olduğu dönemlerde bile hep CHP'den yana tavır koymuş"tu. Ama CHP'den hep itilmiş, vetolanmıştı. Bu kez de son saatlere kadar SHP'den aday olmak için çırpınmış, sonuç alamayınca da "kucak açan ANAP'a geçmiş"ti.

Nurettin Yılmaz bunları anlatırken, siyasi ve

ekonomik kulisler ilginç iddialarla çalkalanıyordu. İddialara göre bu transfer birkaç günlük bir çırpınmanın ve flörtün ürünü değildi. Bir yılı aşkın bir geçmişi vardı ve bir baraj ihalesi ilk ANAP tohumlarını ekmişti Yılmaz'ın kalbinde.

Yılmaz köşeyi nasıl döndü? Nurettin Yılmaz, Batman'da yapılacak 29 milyar keşif bedelli bir baraj ihalesinin Bahattin Gören firmasına verilmesi arifesinde, Derik ANAP İlçe Başkanı Pire Mehmetoğlu kanalıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilişki kuruyordu. İhale

Altan'a göre ANAP bazı açılardan Türkiye'nin en ileri partisi

Bahattin Gören firması lehine sonuçlanıyor, bu arada Yılmaz'ın hemşehrisi ve çok yakın arkadaşı yılların CHP, HP, SODEP sonra da SHP'lisi petrolcü Mahmut Ekinci ANAP'a geçiyordu. Bundan sonra da Yılmaz'ın ANAP adaylığı için girişimler yaptığı ileri sürülüyordu. Bu arada Yılmaz, SHP'den de adaylık için haber bekliyor ve çeşitli miktarlarda bağışlar teklif ediyordu. İnönü'ye yıldırım telgraflarla da başvuruyor, ancak telgrafların yanıtı İnönü'den değil Özal'dan geliyordu. Özal, Yılmaz'ın Mardin'den ikinci sıradan aday gösterileceği haberini gönderiyordu.

Yılmaz'ın iktidar çevreleriyle adaylık öncesinde ilişkisi olduğu kesin gibiydi. Hatta Adalet Bakanı Nejat Eldem'le bile görüşmeyi başarabilmişti. Hem de gıyabi tutuklu olarak arandığı dönemlerde Yılmaz evinde rahatça kalıyor, bürosunu kullanıyor ve tüm görüşmelerini de yapıyordu. Belki bu "hoşgörülü" bir durumdu ama, Avukat Turgut Kazan'a "aranan bir şahısla görüşme yaptığı için kendi müvekkilleri 146/3, 141/5 ve 168/2 maddelerinden yargılandığını" söylüyordu. O zaman Nejat Eldem'in yaptığı görüşmeler de bu maddeler ışığında değerlendirilmeliydi.

Fikir Kulüpleri Federasyonu başkanlarından Zülküf Şahin ise daha değişik yaklaşıyordu Nurettin Yılmaz konusuna. Şahin'e göre Yılmaz fikir namusu olmayan ve halkına ihanet etmiş bir kişiydi. Evet, SHP Yılmaz'a haksızlık yapmıştı, ama şimdi Yılmaz kalkıp hangi yüzle ANAP adına oy isteyecekti. Zaten çevre kaybediyordu.

SHP'nin Mardin adayı Kenan Nehrozoğlu da Şahin'e benzer şeyler söylüyordu: "ANAP ile ilişkilerinin en az dört aydır devam ettiği Kahveci'nin beyanlarından anlaşılmaktadır. On yıl sonra ilk defa gittiği Mardin'de muhbirlerle ve köy korucuları ile yakın ilişkiler kurduğu yolunda partimize bilgiler ulaşmıştır" diyen Nehrozoğlu, Nurettin Yılmaz'ın halktan "büyük bir şamar yiyeceğini" ileri sürüyordu. Zülküf Şahin, Nehrozoğlu ve Avukat Celal Paydaş'ın Nurettin Yılmaz hakkındaki ortak ifadeleri tek cümlelikti: "Tek amacı mebus olmaktır." Yılmaz da zaten bunu yalanlamıyordu. "Meclis'e girmeye mecburum" diyordu...

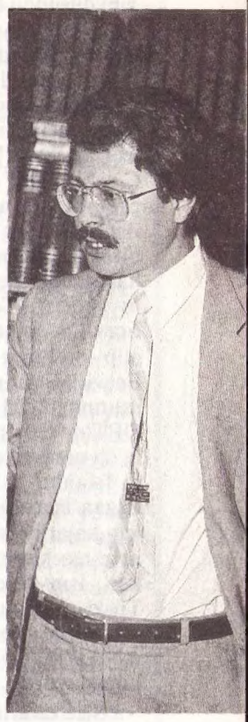

Kahveci: "Kadrolar tazelenmeli"

Sakla kavağı gelir zamanı. Cavit Kavak, ANAP'ın İstanbul'dan adayı olmazdan önce ANAP karşıtı bir siyasal çizgi izlemişti; hem de militan bir tavırla. Birlikte hapis yattığı Avukat Celal Doğan onu şöyle anlatıyordu: Önce Sağmalcılar Cezaevi'nde vardı, daha sonra Davutpaşa'da yattı. 1972'de, Dev-Genç'ten. Çocuktur o. Dün de çocuktu, bugün de çocuk. Bir adam önce Dev-Genç'ten yargılanmış, şimdi ANAP'ta, ne diyeyim yani. O zaman talebeydi.Dev-Genç'lilere temsilci olarak seçildi biliyorsunuz. İddialı bir adamdı. Amerika'ya gitti, 9 yıl kaldı, sonra geldi, politikacı oldu. Orada adamları güzel eğitiyor olsalar gerek. İktisat Bankası'nda hissesi var mı? Araştırdınız mı?.. Açılan dava, Deniz Gezmiş ile ilgiliydi. Bizimle birlikte 50 küsur gün yattı, sonra 5 ay 20 gün gibi bir şey yattı, sonra tahliye oldu. Beraat etmedi, 74 affı çıktı biliyorsunuz. Dava derdest iken düştü, aslında beraat de edebilirdi. Büyük bir eylemi yoktu. Bir ağa çocuğu, macera

'Özal daha demokrattır'

İlkinde CHP, ikincisinde bağımsız milletvekilliği yapan, Kürtçülük propagandası gerekçesi ile cezaevine giren, Barış Derneği davasında yargılanan ve son olarak işkence iddiaları ile dikkatleri üzerine çeken Nurettin Yılmaz ile Nokta'dan Aytekin Yıldız görüştü.

Nokta: ANAP adayı olmanız kamuoyunda geniş yankı uyandırdı. Bu yankıları nasıl karşılıyorsunuz?

Yılmaz: Gerçekten bu yankının gündeme gelmesi kamuoyunun benim sosyal demokrat niteliğimi kabul etmesidir. Demek ki sol kesim benim sosyal demokratlığımın sağlıklılığına inanıyor. Bu gerçek karşısında şimdi ben soruyorum. Bu kadar yankı uyandıracak nitelikte bir sosyal demokrat isem SHP niçin beni saf dışı bıraktı? Listesinin 6. sırasına bile koymadı. Öyleyse, ya ben sosyal demokrat değilim, ya da SHP sosyal demokrat değil. Benim sosyal demokratlığım kamuoyundaki yankılarla kanıtlandığına göre, SHP sosyal demokrat değildir.

Nokta: Bunca yıl sonra bir sağ partide yer alıyorsunuz. Arzu etmediğiniz gelişmeler sonucu da olsa ANAP adayı olmak sizi hiç rahatsız etmiyor mu?

Yılmaz: ANAP sol partilerden daha hoşgörülü. Ben ANAP içinde tek değilim. Basında isimleri çıkan arkadaşların da görüşlerini biliyorsunuz. Benim amacım halkıma korkusuz ve özgür bir yaşam sağlamak, bölgelerarası farklılığı gidermek. Korkusuz ve özgür yaşam için, ANAP'ın Doğuya bakışı daha insancıl, daha demokratik. CHP dönemlerindeki polis baskısı bugünkünden daha katı idi. Şimdi polis nezaket içinde, halkla ilişkileri yumuşak.

Bölgelerarası farklılığın giderilmesine gelince: Ben 1980 yılından beri Mardin'e gitmemiştim. Annemin ölümü nedeniyle birkaç ay önce gittim ve değişik çehreli bir Mardin gördüm. İnanın ben başbakan olsaydım, bu kadar sürede Mardin'e bu kadar yatırım yapamazdım.

Nokta: Siz aşiret sahibi değilsiniz. O nedenle oyları emirle başka yere kanalize etme gücünüz yok. Seçmen potansiyeliniz düşüncelerinizden, çizginizden ve ilişkilerinizden kaynaklanıyor. ANAP faktörü bunu olumsuz yönde etkilemez mi?

Yılmaz: Benim evimde her gün 20-25 kişi ağırlanır. Gidip görelim. Bunların hepsinin Ankara'daki sorunlarına yardımcı olur, elimden geldiğince ağırlar, giderken biletini alır gerekirse de cebine harçlığını koyarım. Ne derdi varsa ilgilenirim. Bunu 365 günle, onu da yirmi yılla çarpın seçmen potansiyelimi görürsünüz. Şimdi onlara CHP'nin beni dışladığını, SHP'nin Doğuy'a bakış açısının sakatlığını anlatacağım. Onlar da benim yeni konumumda kendilerine daha yararlı olacağımı bileceklerdir. Ve oylarını benim olduğum yere eksiksiz aktaracaklardır. Zaten SHP örgütünde ve tabanında daha şimdiden başlayan büyük çatlaklar bunun en belirgin örneğidir.

Nokta: Sizin hakkınızda şimdiye kadar birçok dava açıldı. Bunların toplamı kaç tane, hepsi düşünce suçlarını mı kapsıyor?

Yılmaz: Hakkımda dört dava açıldı. Biri görevli memura hakaret, biri Meclis'te yaptığım bir konuşmanın bir dergide yayınlanması üzerine açılmış dava, üçüncüsü bölgecilik yaptığım nedeniyle açılmış dava, sonuncusu da Barış Derneği davası. Bunların hepsinden aklanmış durumdayım.

Nokta: Şu anda devam eden dava var mı?

Yılmaz: Hayır yok.

Nokta: Toplam ne kadar hapis yattınız?

Yılmaz: Yaklaşık bir yıl. Bunun iki ayını Diyarbakır'da, on ayını da Barış Derneği davası sanıklarıyla birlikte İstanbul'da yattım.

Nokta: Barış Derneği davası döneminde size işkence yapıldı mı?

ADEM ALTAN/NOKTA

Yılmaz: Şimdi bunları bırakalım. Bir yararı yok.

Nokta: Ama o zamanlar işkenceye maruz kaldığınızı yaygın şekilde duymuştuk.

Yılmaz: Evet yapıldı?

Nokta: Nasıl bir işkence, hangi yöntem uygulandı?

Yılmaz: Söyleyemem. Bunları yazmanın şimdi hiçbir yararı yok.

Nokta: Sizin Mardin'den ikinci sırada ANAP adayı gösterilince ortalık bir anda karıştı. Bu atmosfer içinde Mardin'de seçim sonucu ne olur?

Yılmaz: 15 gün evveline kadar SHP rahatlıkla milletvekili çıkarabilirdi. ANAP barajı ya aşardı, ya aşamazdı. O durumdaydı. DYP'de bir çıkarırdı. Fakat şu anda bırakın SHP'nin milletvekili çıkarmasını barajı aşabilir mi bilemiyorum. Şu anda asgari 4 milletvekilini biz alırız. Bu 5 de olabilir 6 da.

Nokta: 1977 seçimlerinde neden CHP listesinde yer alamamıştınız?

Yılmaz: Sosyal demokrat parti olduğunu kamuoyuna lanse eden bir partinin bünyesinde, o partinin Doğu ve Güneydoğu'ya bakışının sonucu olarak alındım.

Nokta: O dönemde bunu, 'Kürt olduğum için listeye almadılar' şeklinde yorumlamışsınız...

Yılmaz: Sizin aslında gidip Ecevit'e neden Nurettin Yılmaz'ı almadınız diye sormanız gerekir. Ben onların yanlışlarını yüzlerine çarptığım için alınmadım. Mardin'in il başkanı, ilçe başkanları ve yöneticileri gelip, birlikte genel sekreter yardımcısı Edip Servet Devrimci ve Kenan Nehrozoğlu listede yer alırsa Mardin'de SHP barajı aşamaz diyor. Ama Nurettin Yılmaz olduğu takdirde 3-4 alırız diyorlar. 77'de de aynı örgüt aynı şekilde direnmişti. 77'de örgüt ben gittiğimde slogan atıyordu. "Nurettin'siz CHP iktidara gelemez, Nurettin'siz CHP iktidara gelemez" diye. Nitekim CHP iktidara gelemedi. Ben bağımsız oldum, iki milletvekili götürdüm. Benim gibi olanlar milletvekilliklerini götürdüler ve CHP iktidar olamadı.

Nokta: Sizin bu söylediklerinizden şu sonuç ortaya çıkıyor. Sosyal demokrat partilerin başarısızlığında Doğu ve Güneydoğu'ya bakış açısındaki yanlışlık önemli rol oynuyor...

Yılmaz: Sosyal demokratlar oradan, tabandan gelenlere daima kuşkuyla bakıyor. Demek ki Turgut Özal halktan gelmiş, tabandan gelmiş insanlara demek ki kaygı duymuyor. Şimdi kaygı duyan mı sosyal demokrattır, fikir özgürlüğüne saygısı olup da, kaygı duymayan kişi mi daha demokrattır? Kamuoyunun vicdanına bırakıyoruz.

Nokta: Peki sizce Doğu sorunu nasıl çözümlenir?

Yılmaz: Devlet meselesi, hükümet meselesidir. Yarın biz milletvekili olduğumuzda komisyonlar kurulacaktır. O konular gündeme gelince değerlendiririz. Şu anda biz yetkili bir kişi değiliz.

Nokta: 1977 seçimlerinde ortaya attığınız sloganları bu seçim döneminde de ortaya atacak mısınız?

Yılmaz: Önümüzdeki günler gösterecektir. Daha fazla bir şey söylemeyeceğim.

gibi düşündü belki de.

Özal'ın Kavak'ı tercih ederken eğilim peşinde değil "iş yapan insan" peşinde olduğu söyleniyordu kurmaylarca. Bu görüşü doğrulayan seçimlerden biri de Işın Çelebi'nin İzmir'den adaylığıydı. Işın Çelebi 1976'da CHP'nin parti programını yazan Gündüz Ökçün, Ahmet Taner Kışlalı gibi isimlerle birlikte çalışmış, 1977 bildirgesini hazırlamış, Ecevit'in danışmanlığını yapmış, Taksim Meydanı'nda Ecevit'e suikast ihbarını ciddiye alıp otobüste "koruma olarak" Ecevit'in önüne yatmış militan ve inanmış CHP'lilerden biriydi. DPT'de çalışmıştı ve Turgut Özal'la da oradan tanışırlardı. SODEP'in İstanbul eski il başkanlarından Algan Hacaloğlu "Işın Çelebi sağ için hayırlı olsun ama fazla yararını göreceklerini sanmıyorum" derken, Işın Çelebi ise "Ben soruna Türkiye'nin çağ atlaması olarak bakıyorum ve bunun çaresini ANAP'ta görüyorum" şeklinde konuşuyordu.

"Size zararım dokunabilir." Işın Çelebi gibi eski CHP'lilerden olan ve sonradan iş hayatına atılıp Kocale Sanayi ve Ticaret Odası Başkanlığı'na kadar gelen Şahap Bilgisu da ideolojik bir tercihten çok "hizmet" sloganını öne çıkaranlardandı. 1946'lardan beri politikanın içinde olan Şahap Bilgisu kendi adaylığını şöyle anlatıyordu:

"Sayın Özal'ı DPT'de bulunduğu yıllardan beri tanırım. Başbakanlığı sırasında ise hep oda başkanları ile yapılan toplantılar nedeniyle ilişkiler sürdü. Aslında 1980 sonrası ilk seçimlerde de ANAP'tan teklif aldım ama sağlık gerekçesiyle reddettim. Aslında parti çok yeniydi ve ne olacağını görmek istiyordum.

Bu sefer de erken seçim kararının hemen ardından pazartesi günü Özal'dan telefon geldi. Önce şok oldum, şaşırdım, 'CHP tandanslıyım, size zararım dokunabilir' dedim. Ama Sayın Özal 'Bize hizmet verecek insan lazım' dedi, ben de kabul ettim."

Bilgisu'nun ANAP sempatizanlığı 1980'li yıllardan itibaren başlıyordu ve Kocaeli'nden birinci sıradan aday gösterilmeden önce Özal'ın il il yaptırttığı bir araştırmanın saygıdeğer ve çalışkan isimleri arasında yer almıştı. Şahap Bilgisu için kimse "bir çıkar ve menfaat karşılığı tercihtir" suçlamasını kullanmıyordu. Ama Kocaeli 2. Bölge'den aday olan Gebze'nin SHP'li belediye başkanı Bülent Atasayar'a aynı gözlerle bakmıyordu bazıları. Örneğin CHP'nin kurmaylarından Erol Köse, Bilgisu'nun ANAP'a geçişini Özal'ın başarısı olarak yorumlarken Atasayar için şunları söylüyordu: "Bülent Atasayar'a gelince, Bülent'in ne olursa olsun politika içinde olmak hırsı, yükselme hırsı vardı. Bu bakımdan onu ayrı değerlendirmek lazım. SHP bünyesinde kuruluş çalışmalarına katılmıştı. Belediye başkanı olduktan sonra tabana ve sosyal demokrat harekete yakışmayacak davranışlarda bulundu ve nihayet ANAP'ın iktidar partisi olduğunu vurgulayarak ve bunun Gebzelilere hizmet adına yararı olacağını savunarak ANAP'a geçti."

İnönü: "Gelişmeler Özal'ın iktidar manevrası"

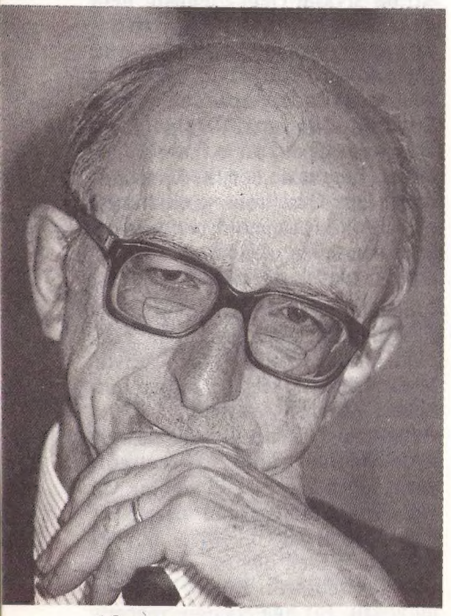

"ANAP-ML." ANAP'ın sürprizleri bitmiyordu. Adana'dan aday gösterilen İbrahim Öztürk bu kez işadamlığına soyunan eski bir militandan çok istikrarlı bir sendikacı ismiydi. 79'dan bu yana Hava-İş Sendikası'nın Genel Başkanlığı görevini yürüten ve Türk-İş Başkanlar Kurulu üyesi olan Öztürk'ün ailesi aslında DP çizgisindeydi. Kardeşi Musa Öztürk, Özal'ın koruma polisiydi ama kendisi Türk-İş'in sosyal demokratlarındandı. Üstüne üstelik Özal hükümetine karşı hukuki savaş açan nadir isimlerden de biriydi. Sözleşmeli personel ile ilgili Özal hükümetinin çıkardığı yasaya itiraz eden Öztürk, önemli mesafeler almıştı.

Öztürk'ün adaylığı SHP yönetim kadrolarında tam bir şaşkınlıkla karşılanıyordu. Eski CHP'nin Beşiktaş ilçe başkanlarından ve SHP'nin İstanbul'da önde gelen isimlerinden Yaşar Tezcan şunları söylüyordu: "İlk duyduğumda şaşırdım tabii. Hiç beklemediğim isimlerden bir tanesiydi. Sendika dışı sosyal demokrat kesimlerden böyle bir değişiklik beklenir ama özellikle geçmişte sınav vermiş sendikacı işçi kökenli insanların böyle tavır değiştirmesi gerçekten yadırgattı.

Parti yöneticileri durumu nasıl değerlendiriyor? Bazı sosyal demokratların ya da eski sosyalistlerin ANAP'a gitmeleri 83 seçimlerinden beri bir gerçeklikti ama kendilerine sosyal demokrat diyen partilerin yöneticileri için bu oluşum hâlâ ya "bir bilinmezlik" ya da "şahsi" bir durumdu.

Örneğin Erdal İnönü için ANAP'taki bu gelişmenin tek açıklaması ANAP'ın ne pahasına olursa olsun iktidarda kalma hırsıydı. ANAP'ta sadece dar bir ideoloji vardı, oda MHP-MSP ideolojisi. Pratik olarak iktidarda kalmak için yapıyordu her şeyi ANAP ve Erdal İnönü'nün yorumu "bundan ibaretti." Genel Sekreter Fikri Sağlar, ANAP'a giden o insanların gidiş gerekçelerinin o gidenlere sorulması gerektiğine inanıyordu. Sağlar'a göre ANAP'ın düşünce yapısı açıkça ortadaydı ve bu da "irticayı yeniden geri getirmek, demokrasiyi kaldırmak, bir dikta rejimini sürdürmekti." Öteki sosyal demokrat olma iddiasındaki parti olan DSP'den Haluk Özdalga'ya göre bu kişilerin ANAP'ta bir ağırlık kazanmaları mümkün değildi ve ANAP'ın onları kabul etme tavrı pragmatizmden başka bir şey değildi. ANAP'ın berrak bir ideolojik çizgisi yoktu ve sansasyon için Özal birkaç tane daha sosyal demokrat alabilirdi partiye.

Kahveci ne diyor? ANAP'ın sosyal demokratlara, çalışkan, genç, enerjik ve uzman kadrolara, "çağdaş liberallere" açılma politikasının

"Türkiye çağ atlıyor"

Metaş Genel Müdürü Işın Çelebi de yeni ANAP'lılardan. CHP'yi iktidara götüren programın hazırlayıcılarından ve Bülent Ecevit'in danışmanı olarak görev yapan Çelebi,* Nokta*'nın sorularını yanıtladı.

Nokta: Siyasi özgeçmişiniz hakkında bilgi verir misiniz?

Çelebi: Üniversite yıllarımda sosyal demokrasi derneklerinde görev yaptım. 1967'den sonra. Türkiye'nin geleceğine dönük birtakım siyasal gelişmeler için, sosyal demokrat hareketin fikirsel düzeyinde bazı görüşlerim oldu. Ancak bugün, Türkiye'nin geleceğe dönük gelişmesinde yeniden siyasetin içinde olmak konusunda bir teklif geldi. Bunu, bilgi ve tecrübelerimi toplumun hizmetine sunabileceğim bir şans olarak değerlendirdim.

Nokta: Teklif kimden geldi?

Çelebi: Teklif, Sayın Kahveci'den geldi. Kendisi ile müzakere ettik. Son derece saygı duyduğum bir kişiliğe sahip Sayın Kahveci, Türkiye'nin gelişme çizgisi ve gelecekte alacağı yapının oluşmasında dinamik, çağdaş insanların yer alması gerektiği belirtildi. Bu mantık içinde özellikle Avrupa Topluluğu'na üyelik müzakerelerinin başlayacağı bir dönemde, Türk insanının, demokrasisinin, sanayiinin Avrupa Topluluğu üyeliğine hazırlanması sürecinde etkin bir görev alma şansı beni heyecanlandırdı.

ERZADE ERTEMNOKTA

Nokta: Bu hizmeti, düşüncenize uygun sosyal demokrat bir partide yapmayı niçin düşünmediniz?

Çelebi: Yapılabilirdi, ancak Türkiye'nin dinamik yarınlarını yaratabileceğine inandığım bir kadronun önemli olduğunu ve bu çalışmaların içinde etkili olabileceğimi düşündüm.

Nokta: Sosyal demokrat düşüncenizde bir değişiklik oldu mu?

Çelebi: ANAP'ın iktidar olacağına inanıyorum. Ama iktidar olacağı için böyle bir hareket içinde yer almadım. Sosyal demokrat düşüncemde bir değişiklik oldu mu sözcüğü ilginç. İnsanın kişiliği ve karakteri belli yapıya göre oluşuyor. Ülkemin gelişmesini temin eden bir yapı içinde olmak benim için çok önem taşıyor. Bu yapı içinde insan kişiliğini ve düşüncelerini muhafaza ederek de bu çalışmalara katkıda bulunabilir.

Nokta: ANAP, muhafazakâr, liberal, dinci, hareketçi eğilimlerin bir mozayiği olarak değerlendiriliyordu ve şimdiye kadar bu parti içinde sosyal demokrat bir eğilimden bahsedilmiyordu. Şimdi sizlerle birlikte beşinci eğilim oluşmuş durumda. Buna ne diyorsunuz?

Çelebi: Eğilim olarak değerlendirmeyelim. Dünyamız değişiyor. Değişen dünya içinde iktisat politikalarında da büyük değişiklik var. Bugün Gorbaçov'dan Thatcher'a, İspanya'daki Gonzales'e, oradan Kohl'a kadar değişik ve benzer iktisat politikalarının oluşuyor olması çok önemlidir. Özellikle kendi başında bulunduğum şirketin dışa açılmasıyla birlikte son derece büyük bir dinamizm kazandığını, başarıya ulaştığını gördüm. Bu sanayileşme modelinin iktisat alanında yarattığı dinamizmin ülkeyi daha ileriye götüreceği kanatine sahip oldum. Bu alandan hareketle siyasette de önümüzdeki dönemde yeni bir gelişmenin olacağı inancındayım. Aslında ANAP yeni bir parti ve Türkiye'nin gelişmesini temsil ediyor.

Nokta: İş hayatınızı özetler misiniz?

Çelebi: Uzun yıllar DPT'de çalıştım. 1982 yılında özel sektöre geçtim. Metaş'ta bulunduğum yıllarda bir Çin, bir Brezilya'nın artık Türkiye'ye çok yakın ülkeler olduğunu, insanların bir Almanya'daki meslektaşıyla boy ölçüşebileceğini gördüm. Türkiye'nin geleceğini yaratacak çocuklarımızla beraber, gelişmiş, kalkınmış bir Türkiye yaratabileceğimiz inancındayım.

Nokta: Bu sözleri Demirel ve Ecevit de söylüyordu. Bugün bir işveren gibi konuşuyorsunuz. İşçide, köylüde bir değişiklik olmadı ama sizin kişisel yaşantınızda değişiklik oldu. ANAP'a yönelişinizde bunun payı yok mu?

Çelebi: Hayır yok. Çünkü kalkınan, büyüyen Türkiye sözcüğüne hiçbir zaman karşı çıkmadım. Öğrencilik yıllarımızda da Türkiye'nin büyümesi temel hedefti. Tüm siyasal hareketlerin, sosyal demokratların da. Dünyanın ve teknolojinin gelişmesi, insanın daha çok yönetime katılacağı bir yapıyı ortaya çıkardı. Klasik devletçilik anlayışının terk edilmesine neden oldu. Bunun temel mantığında özelleştirmeye, yeni yönetim tekniklerine ve sanayide yapısal düzenleme politikalarına ihtiyaç yatmaktadır. Bu uzun vadede Türkiye'ye çağ atlatacak iktisat politikasını da beraberinde getirecektir. Türkiye'nin çağ atladığına ve çağ atlayacağına inanıyorum. Çok kısa bir sürede Türkiye, Avrupa Topluluğu üyeliğine hazır hale gelecektir.

Nokta: Bakan olmayı düşünüyor musunuz?

Çelebi: Hayır düşünmüyorum, öyle bir şey söz konusu değil.

Nokta: Özal, milletvekillerinden çok kendi etrafında topladığı bir danışmanlar ekibiyle çalışıyor. Bakan olmanız söz konusu değilse, Özal'ın bu yakın çevresinde mi yer alacaksınız?

Çelebi: Bu konuda benim bir tercihim yok. Bir şey söylemeye hakkım da yok. Ben sadece aday olmuş bir TC vatandaşıyım. Seçilirsem, Sayın Özal başta olmak üzere ANAP'ın yetkili organlarının kararı olacak bu.

mimarlarından Adnan Kahveci ise şunları söylüyordu: "Kadrolar devamlı tazelendiği zaman bir parti çok daha iyi çalışabilir. Yani ANAP, esasında önümüzdeki yirmi yılın kadrolaşma felsefesini tespit etti. Hedef Türkiye'yi önce Ortak Pazar'a sokmak, ondan sonra da Türkiye'yi bir iki devre daha yönetmektir." Kahveci'ye göre adayların tespitinde MHP, MSP, CHP kökenli olmak önemli değildi, çalışmak ya da çalışmamak, ülkenin sorunlarını önündeki gündeme göre çözmek konusunda istekli ve hırslı olmak ya da olmamaktı. Gerisi lafü güzaftı.

Çetin Altan için de durum oldukça farklıydı ve ANAP bazı açılardan Türkiye'nin en ileri partisiydi. Altan şunları söylüyordu: "Bakın, ANAP'ı tutup da, çok fazla sağcı diye damgalamak yanlış olur. Benim görüşüm ANAP Türkiye'nin verileriyle, çağın verilerinden sentez çıkarmaya dönük bir parti olmak istiyor. Programı da zaten ona göre ayarlanmış. Bunu yapmak amacında olan bir parti çok durağan, tutucu, geriye dönük bir parti değildir."

Siyasetbilimciler muhalefetten çok farklı düşünüyor. Siyasal Bilimler Fakültesi öğretim üyelerinden Doçent Doğu Ergil, Özal'ın gerek oy potansiyeli gerek toplumsal ilişkiler ve önerilerin dile getirilmesi açısından doğru bir seçim yaptığını düşünüyor ve şunları söylüyordu:

"Bu insanlar sol radikalizmden sosyal demokrat çizgiye kaymış kişilerdir ve ANAP akıllı bir taktikle sosyal demokratların bugün örgütlenememiş ve programını tam açıklayamamış olmasından da yararlanarak birtakım etkin gördüğü sosyal demokratları toplayarak o kesime de sempatik gözükmek, hatta o kesime de uygun politikalar üretmeyi amaçlamaktadır. Bence de doğru bir tutumdur bu."

ADEM ALTAN/NOKTA

Özdalga: "Her şey sansasyon için"

Ergil'e göre ANAP Türkiye'de merkeze oturma durumuna gelmişti. ANAP'ın sağı belirginleşmişti ve solu da karmakarışıktı. O zaman Ergil'e göre, ANAP, hem iktidara aday bir merkez partisi olarak, hem de oy potansiyelini artırmak için çalışan kesimlere, demokratik sol oylara daha sempatik gözükmek zorundadır. Bunu hem bir seçim taktiği açısından hem de bir fiil ülkeyi daha rahat, daha pürüzsüz yönetmek için böyle yapmak zorundadır zaten. İcraatının kolaylığı açısından yapmak durumundadır.

Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Sosyolog Nilüfer Göle de ANAP'ın "solculara açık kapı" politikası için şu değerlendirmeyi yapıyordu:

"ANAP, sağın ve solun tanımını yeniden vererek yeni bir parti oluşturdu. Sosyal demokrat partilerin zayıflığının da farkına vararak, sosyal demokrat kanada doğru yöneldi. ANAP, dikkat edilirse sol kökenli teknokratları daha çok bünyesinde topluyor. ANAP'ın bu uygulamadan kazancı iki yönlü: Bir yandan sol kökenli değerli bazı kadroları bünyesinde toplayarak onlardan yararlanıyor, diğer yandan onların imajları sayesinde sembolik de olsa oy tabanını genişletiyor."

Evet aslında tüm kızgınlıklarına, öfkelerine karşın sosyal demokratlar Özal'ın bu tavrına karşı yapacak çok fazla bir şey bulamıyorlardı. Hatta denilebilir ki tam bir şaşkınlığa uğramışlardı. SHP'nin İstanbul yönetimi adaylarından Yaşar Tezcan'a göre "Bu yeni ve değişik bir taktik"ti. "Özal olmazlardan hareket ediyordu." Yani durum tam "olmaz olmaz demeyin, olmaz olmaz"dı ve bu olmaz olmazın şampiyonu da Özal, Kahveci ve birkaç kişilik kurmaylardı. Adaylar ağız birliği etmişçesine "çağ atlamaktan", "genç ve dinamik kadrolardan", "ekonomik modellerdeki dünya çapındaki değişmelerden" söz ediyorlardı. Özal, belki bu değişimin Türkiye'deki kilit şahıslarından biriydi, belki değildi ama "belkisiz olan gerçek" siyasette ve ekonomide gündemi belirleyenin hâlâ Özal olduğuydu. Sağıyla da soluyla da.

Emin TANRIYAR, Hümeyra ÖZALP, Nuray ŞİRİN, Can KARAKAŞ

"Katı sınıf kavgası tarihe karışmıştır"

ANAP Adana 1. Bölge'den aday olan ve adaylığı sendika camiasında büyük şaşkınlık yaratan Hava-İş Sendikası Başkanı İbrahim Öztürk ile Nokta muhabiri Levent Boyacıoğlu görüştü.

Nokta: Neden ANAP'ı tercih ettiniz?

Öztürk: Şöyle söyleyeyim, ANAP'ın programında mevcut partilerin programında olanların hepsi var, kaldı ki, ANAP'ın uyguladığı ekonomik sistem çağın gerektirdiği bir sistemdir. Bunun içerisinde toplumun oluşturduğu katmanların, belirli grupların menfaat dağılımında sıralamaya koyduğumuz da doğrudur, işçi ve ücretli kesimi geri sıralarda yer almıştır. Bana göre bu diyalog eksikliğinden ya da olayın yeterince platforma gelmemesindendir. Olmayan bir şeyi dağıtmak mümkün değildir. Dağıtmak için üretmek ve yaratmak lazım. Bana göre mevcut partiler arasında dışa açılma olayı, ekonomideki dinamizm gibi konularda ANAP en gerçekçi olanıdır.

Nokta: Sosyal demokrat görüşlere devam mı?

Öztürk: Tabii, tabii sosyal demokratım. Ama klasik anlamda 1867'lerdeki sosyal demokrat değil, çağın gerektirdiği sosyal demokratım.

Nokta: SHP ve DSP sizce sosyal demokrat değil mi?

Öztürk: Şöyle diyeyim. Sosyal demokrat yapıya sahip olan, sosyalist olan da hatta Marksist olan da, sağcı olan da endüstriyel gelişim içinde kendini yenilemek zorundadır, yani yüzyıl öncesinin işçisi yoktur dünyada. Giderek hizmet sektörüne dönüşen bir altyapı, bir sanayici gelişimi vardır.

Hatta kültürel eğitim bakımından daha bilinçli bir işçi düzeyi oluşmaktadır. Dolayısıyla bundan eli sene, yüz sene önceki katı sınıf kavgası, proleterya iktidarı giderek tarihe karışmıştır. Kaldı ki, diğer partilerin bana göre vitrininde değişiklik yok. 12 Eylül öncesinde vitrindeki mankenle elbise neyse, şu anda yine aynısıdır. DYP'de de, SHP'de de.

Nokta: Özal'ın iktidara geldiği günden beri işçi ve memur ücretlerinin büyük ölçüde gerilediği biliniyor. Bu durumda Özal'ın programına bir sosyal demokrat program denilebilir mi?

Öztürk: Sosyal demokrat ilkelerin hedeflendiği noktalar programda var. Şu anda bir sosyal demokrat iktidar da gelse, bugün Türkiye'de bir işsizlik sigortası çıkartamaz. Bu bir kaynak meselesidir. Ama bunlar önümüzdeki beş yıllık dönemde mutlaka gündeme gelmelidir.

Nokta: ANAP, milliyetçi-muhafazakâr bir parti. Siz de bu ilkeleri benimsiyor musunuz?

Öztürk: Sosyal demokrat olmak gelenek ve göreneklerden kopma anlamını taşımaz. Benim olaya yaklaşımım endüstriyel açıdan. Özal bugün vatandaşlara ticaretin ne olduğunu öğretiyor. Bana göre ANAP 6 Eylül referandumundan sonra partileşmiştir. Bu aşamada Türkiye gerçeğine en rasyonel yaklaşan parti bugün için ANAP'tır. İlerde diğer partiler ne olur, bilemem.

"141, 142, 163 Türkiye'nin kamburudur..."

Başbakan Turgut Özal'ın yeğeni, Korkut Özal'ın oğlu Murat Özal da "ANAP solcuları"ndan. Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'nde okuduğu 1976-80 yıllarında Dev-Genç saflarında yer alan Murat Özal, halen ANAP Şişli İlçesi 2. Başkanı. Seçimlerde İstanbul bölgesinden aday adayı da olan Özal, aday listesinde yer alamadı. Babasının şirketlerinde yöneticilik yapan Özal, arkadaşımız Mehmet Yalçın'ın sorularını yanıtladı.

Nokta: Son sıralarda ANAP'ta "eski solculara açık kapı" politikası uygulanıyor. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Özal: Aslında bu bir politika değişikliği değil, zaten vardı. Örneğin kurucularımızdan Cavit Kavak, Dev-Genç Genel Sekreteriydi. Mardin'den gösterilen Nurettin Yılmaz, bunlar hep demokrat arkadaşlarımızdır. Safa Giray ve Tınaz Titiz de sosyal demokrat zihniyette olan bakanlarımızdır. ANAP zaten belli kamplara bölünen grupları topladı, bir potada eritti. Bu bakımdan dünya literatürüne geçecek bir zihniyettir ANAP zihniyeti.

Nokta: Siz eski bir solcu olarak ANAP'ta ne buldunuz?

Özal: O zamanki bizim görüşlerimizi bugün ANAP belli oranda kendi bünyesinde barındırıyor. Kiradan ezilen insanlara konut isterdik, öğrenim özgürlüğü, can güvenliği isterdik, öğrencilere burs istiyorduk, yurt istiyorduk, bugün bunlar ANAP tarafından gerçekleştirilmiş durumda.

Nokta: Can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünün çok ağır faturalar karşılığında sağlandığı gibi bir kanı var. Cezaevlerinden yükselen şikâyetler, işkence iddiaları, YÖK uygulamaları bu kanılara dayanak teşkil ediyor.

Özal: Bu kanıyı gidermenin en büyük yolu, Türkiye'ye kambur olan 141, 142 ve 163. maddelerin kaldırılmasıdır. Bunlar kalkarsa Türkiye fikir bakımından çok ileri gidecektir. İşkence iddialarına gelince, gönül ister ki varsa bu tür olayların üzerine gidilsin. İşkence bir insanlık suçudur. Yapıcı bir af çıkarılması da muhakkak faydalı olur. Gençlik şeyidir, kalkmış bir slogan yazmış, bunların topluma kazandırılması lazım. Üniversite sorunlarının da seçimden sonraki 5 yıl içinde halledileceğini sanıyorum. İdam cezalarının ise kalkmasından yanayım.

MEHMET TEU/ NOKTA

Nokta: Siz Dev-Genç bünyesinde ne tür faaliyetlerde bulunuyordunuz?

Özal: Okulun aldığı bir boykot kararı oluyordu, ona uyuyorduk. Forumlar yapıyorduk. Öldürülenlerin cenazelerine katılıp olayları kınıyorduk. Bazen okulun öğrenci temsilcilerini onların isteği üzerine İçişleri Bakanı olan babamla görüştürürdüm. Babam "Öğrencinin görevi okulunu bitirmektir. İş eyleme dökülünce bundan herkes zararlı çıkar" derdi.

Nokta: Solun bugünkü durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Özal: Bugün sosyalizm kendi kendisini revizyona sokuyor. Kendi kendini yeniliyor, çünkü çağa ayak uydurmak zorunda. Örneğin Rusya'da Gorbaçov, örneğin Çin'in dışa açılması... Yabancı sermayenin girmesini bugün artık sosyalist ülkeler de savunuyor.

DEVLET MEMURLARINA İSTİHBARAT GÖREVİ

MİT'in bedava James Bond'ları

Milli İstihbarat Teşkilatı yurt dışında sürekli ya da geçici görevle giden tüm devlet memurlarından istihbaratçılık yaparak raporlar hazırlamalarını istiyor

Bakanlığın üst katlarında kirli duvarlı kuytu bir odaya öylesine sıralanıvermiş sandalyelerde lacivert takım elbiseli kravatlı bir dizi memur, yüzlerinde korkuyla karışık heyecanlı bir ifadeyle oturmuş bekleşiyorlardı. Az sonra, kendileri gibi giyimli ciddi yüzlü biri daha odaya girecek, dosyasını masaya açıp kısa bir konuşma yaptıktan sonra derse geçecekti. Sıradan devlet memurları için sakıncalı sayılabilecek karmaşık siyasi kavramlar ve şemalarla dolu ders sona erip, uyulması gerekli gizlilik kuralları da iyice bellendikten sonra, az önceki endişeli memurların kendilerini mütevazı birer "James Bond" saymamaları için hiçbir neden kalmamıştı. Küçük bir farkla: Bu mütevazı James Bond'lar,"majesteleri"nin değil, T.C. Hükümeti'nin hizmetinde olacaklardı.

Ne kadar memur, o kadar James Bond. "Bakanlığımız Merkez Teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşları, yurt dışına sürekli göreve atayacakları personelin biyografisini ve adı-soyadını, enformasyon müşavirliğimiz ve MİT Müsteşarlığı'nca brifinge tabi tutulmak üzere bildireceklerdir. Her ne surette olursa olsun brifinge tabi tutulmadan yurt dışına sürekli görevlendirme işlemi yapılmayacaktır..."

Bu satırlar, Milli İstihbarat Teşkilatı'nın yabancı ülkelerden gelecek bilgi akışını artırmak amacıyla giriştiği büyük atağın ifadesiydi. MİT bütün bakanlıkların enformasyon müşavirlikleriyle birer protokol imzalamış ve hemen eyleme geçilmişti. 1987 yılı ikinci yarısında başlatılan uygulama gereğince bundan böyle yurt dışına sürekli görevle giden tüm kamu görevlileri istihbarat toplayacak ve bu işi öğrenmesi için özel bir brifingden geçirilecekti. Ne ki, bu da yeterli bulunmamış, yalnızca sürekli yurt dışı memurları değil, "her ne surette olursa olsun, yurt dışına üç gün ve daha fazla müddet için geçici olarak görevlendirilen personel ve heyet mensupları" da bu kapsam içine alınmışlardı. Böylece üç günlük bir seminer, ya da "tetkik gezisi" için yurt dışına gönderilen sıradan bir devlet memuru bile, James Bond'culuğun üpertici hazzını tatma olanağına sahip olacaktı.

Bilgi topla, ama tehlikeye atılma! Yurt dışına gidecek devlet memurlarına, ilgili bakanlık enformasyon müşavirliği ve MİT uzmanları tarafından verilen brifinglerde, öncelikle nasıl rapor düzenleyecekleri öğretiliyor, ayrıca bu raporlarda yer alacak konuları içeren formlar dağıtılıyordu. Raporların ilk bölümleri gidilen ülke, kalınan süre, yolculuk nedeni, tanışılan kişiler, yolculuk sonuçları ve öneriler gibi bilgileri içerecek, ikinci bölümde ise, istihbarat bilgileri yer alacaktı. "Gözlem Raporu" olarak adlandırılan bu bölümde yer alacak bilgilerin ana başlıkları, şöyleydi:"Ulaştırma ve muhabere konuları, sosyal konular, siyasi konular, ekonomik konular, ilmi ve teknik konular, biyografik bilgiler, silahlı kuvvetlerle ilgili konular, yıkıcı ve bölücü faaliyetler."

Yurt dışına gönderilecek kamu personelinin söz konusu bilgileri nasıl toplayacakları ve nasıl yetiştirilecekleri ise, formlarda ayrıca açıklanıyordu. Buna göre, konulara ilişkin başlıklar gidecek kişilerin, "kendi genel yeteneği ve tecrübesi çerçevesinde; yaşadığı, çalıştığı ve gezdiği alanlarda behemahal bilgi sahibi olabileceği şekilde" saptanmışlardı. Ne var ki, bu "bilgilenme" sırasında kişilerin "James Bond"luğa fazlaca özenerek kendilerini tehlikeye atmaları da istenmiyordu. Bu sakınca şu satırlarla ifade ediliyordu: "İlgili şahsa; istekleri karşılayayım diyerek kendisini tehlikeye atmaması (yasak bölgelerde fotoğraf çekme gibi), her şeyi tabii bir şekilde rastlantı esnasında tespit edebildiğince yapması gerektiği kısa bir brifingle izah edilmelidir." Ancak formaların "Silahlı Kuvvetler'le ilgili konular" başlıklı bölümünden, yine de olanak bulunabildiği durumlarda fotoğraf çekilmesinin "hüsnü kabulle" karşılanacağı anlaşılıyordu. Burada yer alan maddelerde, "Mevcut akaryakıt, silah, cephane ve füze depolarının yerleri, mümkünse fotoğrafları, sahillerin çıkarmaya müsait kısmının yeri, genişliği, mümkünse fotoğrafları" denilmekteydi...

Aman yabancılara dikkat! MİT yabancılarla yalnızca yurt dışındaki temaslarda değil, yurt içindeki temaslarda da ilgileniyordu. Bu konuda da ayrı bir form hazırlanmış ve yine bakanlık enformasyon müşavirlikleri aracılığıyla ilgili kamu görevlilerine dağıtılmıştı. Söz konusu formları alan kamu görevlileri, görevleri gereği Türkiye içinde temasta bulundukları yabancılara ilişkin olarak da raporlar hazırlayacaklardı. Bu raporlarda yabancıların, mesleki bilgi derecelerinden, meraklarına, Türkiye'ye ilişkin görüşlerinden cinsel eğilimlerine değin her türlü bilgiye yer veriliyordu...

İstihbarat gereksinimini karşılama konusunda büyük yararlar umularak başlatılan bu uygulama sonucunda her yıl yurt dışına şu veya bu görevle giden her düzeyden binlerce devlet görevlisinden raporlar yağacağı kesindi. Çünkü bu işin bir "vatan, millet ve devlet görevi" olduğu kendilerine alabildiğine telkin edilmişti. Ancak bu madalyonun bir de öteki yüzü vardı. "Soğuk savaş" yıllarından bu yana bilindiği gibi, Doğu Bloku ülkeleri Batı ülkelerinin tüm elçilik görevlilerine casus gözüyle bakarlar. Aynı şekilde Batı ülkeleri de Doğu Bloku ülkelerinin tüm elçilik görevlilerine casus gözüyle bakarlar. MİT'in bu yeni istihbarat uygulamasının ardından, Türkiye'nin üçbeş günlük görevle yurt dışına gönderdiği bordro mahkûmu James Bond'larına hangi gözle bakılacağını tahmin etmek ise, pek de güç olmasa gerek.

Cengiz KUŞÇUOĞLU

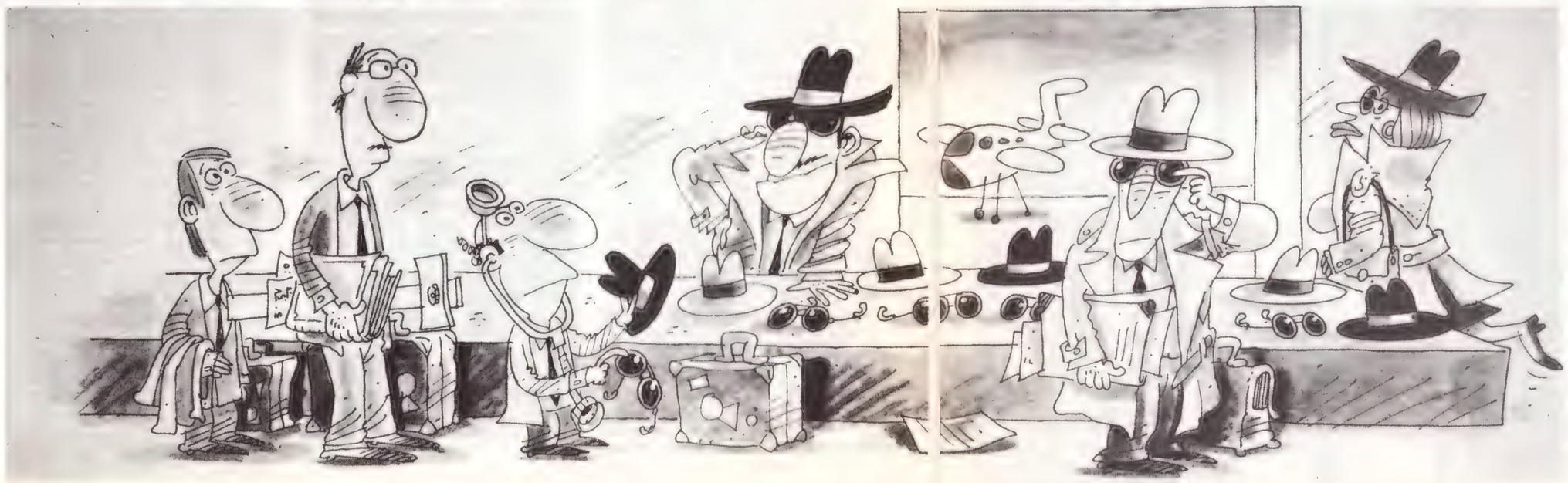

"Yıkıcı ve bölücü faaliyetler"

MİT yurt dışına sürekli ya da geçici görevle gidecek herkese hazırlayacakları rapora ilişkin olarak verdiği formda, "Yıkıcı ve bölücü faaliyetler"e ait istihbaratlara özel bir önem veriyor ve olanak bulanlardan aşağıdaki bilgileri istiyor:

- Temas ettiği Türk ve yabancı şahıslar arasında yıkıcı ve bölücü odaklar lehinde tutuma sahip olanlar. (Kimlik, adres, eşgal)
- Yıkıcı ve bölücü Türk unsurlarca kurulan dernekler, kuruluşlar.

  1. Yöneticileri, 2. Üyeleri, 3. Faaliyetleri.
- Yıkıcı ve bölücü unsurlarca yayınlanan kitap, gazete ve dergi ile dağıtılan bildirilerin temini.
- Yabancı radyo, televizyon ve basın organlarında görevli yıkıcı ve bölücü odaklar mensupları. (Kimliği, görevi, iş ve ikamet adresi)
- Aşırı solcu, mürteci ve bölücü yabancı kuruluşlara üye olan Türkler.
- Türkiye aleyhinde yayın yapan radyo, TV, dergi, gazete ve diğer matbua.
- Türkiye aleyhindeki yayınlarda etkinliği görülen Türk ve yabancı uyruklu şahıslar.
- Türkiye aleyhinde faaliyet gösteren yabancıların veya Türklerle yabancıların müştereken oluşturdukları kuruluşlar.
- Yıkıcı ve bölücü unsurlarca gerçekleştirilen gösteri, miting, toplantılar.

  1.Tertipleyenler, 2. Kullanılan sloganlar, 3. Katılanların miktarı, 4. İştirak eden diğer yerli, yabancı örgüt ve şahıslar.
- Gidilen ülkede cadde, sokak, meydan gibi yerlerde Türkiye aleyhinde veya Türkiye'deki yıkıcı örgütler lehinde yazılmış sloganlar, asılmış pankartlar ve kullanılan örgüt isimleri.

Meclis kürsüsünden sanık sandalyesine

Geçen dönemde milletvekili oldukları için haklarında açılan davalara bakılamayan milletvekilleri 31 Ekim'den itibaren sırayla hâkim karşısına çıkacaklar.

Mustafa Kâni Bürke

Üç ya da dört kişiydiler. Ankara'nın nezih barlarından birinde birkaç kadeh yuvarlamışlar, "hafif çakırkeyf" halleriyle evlerinin yolunu tutmak üzere barın kapısında belirmişlerdi. Birkaç adım sonra aralarından biri gruptan ayrıldı, otosuna bindi. Niyeti eve gitmek, biraz dinlenmekti, ama kullandığı aracı bir türlü evinin bulunduğu semte doğru yönlendiremiyor, aksine lüks otellerin bulunduğu bir semte doğru yol alıyordu.

Baktı ki olmayacak, böyle durumlarda yaptığı gibi bir işkembeciye dalıp "duble tuzlama" yemeye karar verdi. Masaya yeni oturmuştu ki, arkasında bulunan bir gruptan kendisini hedef alan laflar atıldığını fark etti. Öfkeli kişiliği işte tam o anda devreye girdi ve çorbadan önce, kavgaya başladı. Polis ancak kavga sokağa taştıktan sonra yetişebilmişti. Taraflar dinlendi, birbirlerinden şikâyetçi oldukları anlaşıldı. Böyle durumlarda polis iki tarafı da karakola götürür ifade alırdı ama, bu kez öyle olmadı. Kahramanımız kimliğini gösterdi ve olay yerinden uzaklaştı. Ali İhsan Elgin başından geçenleri **Nokta** muhabirine böyle aktarıyordu. Polis müdahale edememişti, çünkü o bir milletvekiliydi. Üstelik, şimdi işlediği "mütecaviz sarhoşluk" suçu kendisine ilişkin ilk vukuat iddiası da değildi. Daha önce de hakkında bir dizi suçlama dosyası hazırlanmıştı. İddialara göre Elgin görevli memura hakaret etmiş, meskûn mahalde silah atmış, hükümetin manevi şahsına hakaret etmiş, müessir fiilde bulunmuştu.

Elgin, önceleri SHP milletvekiliydi. Bu dönemde kâh Cüneyt Canver'le birlikte işkenceleri protesto için sakal bırakarak, kâh "En bozulduğum şey AIDS'li Murteza Elgin'le aynı soyadını taşımaktır" diyerek gazete sayfalarının müdavimi olmayı bilmiş, sonra da "En büyük sosyal demokrat Demirel'dir" diyerek DYP'ye geçmişti.

Ne var ki Demirel, Elgin'i yeteri kadar "büyük" görmemiş, milletvekili aday listelerinde kendisine yer vermemişti. Bu, Elgin'i koruyan dokunulmazlık zırhının kalkması anlamına geliyordu aynı zamanda. Artık Elgin'i milletvekili koltuğunda değil, sanık sandalyesinde görecektik.

Ali İhsan Elgin milletvekili koltuğundan sanık sandalyesine mi?

ADEM ALTAN/NOKTA

...Ve öbürleri. Dokunulmazlıkları 31 Ekim'de sona erip Meclis'ten mahkemelere transfer olacak tek milletvekili Elgin değildi kuşkusuz. Karşılıksız çek vermekten, taksiratlı iflasa; resmi evrakta sahtekârlıktan, Cumhurbaşkanı'na hakarete uzanan bir dizi suçlamacıyla yeni dönemde yargılanacak milletvekili sayısı hiç de az değildi ve bunların çoğu, haklarında açılan davayı hatırlamıyordu bile. Örneğin, ANAP Kars Milletvekili Aziz Kaygusuz, bir zamanlar "görevli memura hakaret" ettiğini ancak 10 dakika düşündükten sonra hatırlayabilmiş, olayın ayrıntıları için de belgelere yeniden bakmak gerekliliğini duymuştu. Kaygusuz, Erzurum Havaalanı'nda bir trafik polisiyle tartışmış, kendi ifadesiyle, kendisinin yapması gerekeni polis yaparak onu şikâyet etmişti. Kaygusuz, dava sonucunda kendisine verilecek cezanın hafif olacağını umuyordu.

DYP Gaziantep Milletvekili Feyzullah Yıldırır'ın gayri resmi suçu "Demirel'i çok sevmek", resmi suç iddiası ise Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefetti.

İbrahim Aydoğan

Sabit Batumlu

Mehmet Yaşar

Yıldırır, Demirel'in Antalya'ya girişi sırasında polislerle tartışmış, sonunda hem polislerden "dayak yemiş", hem de hakkında dava açılmıştı.

Hakkında açılan davayı güçlükle hatırlayanlardan biri de ANAP Kırşehir Milletvekili Tevfik Güneş'ti. Güneş, davayı değil ama, davaya yol açan olayı ayrıntılarıyla hatırlıyordu: "Ben milletvekili olduktan hemen sonra, kiracısı olduğumuz evin sahibi hemen hemen her aybaşı kapımıza dikilip, çıkın diyordu. Ben de, kirayı artıralım ama çıkmayalım diyordum. Sonunda benim de tepem attı, 'defol' diye kovdum kapıdan. O da gitmiş, beni savcılığa vermiş."

Sayıları onlarla ifade edilen bu milletvekilleri için kurtuluş yoktu. Ergeç hâkim karşısına çıkacaklardı. Bazı milletvekilleri ise "davalı" olmalarına rağmen, biraz daha şanslıydı. Yeni milletvekili aday listelerinde seçilebilecek yerlere yerleşmişler, savcılar, onları karşılarına almak için bir beş yıl daha beklemek zorunda kalmışlardı. En başta, dokunulmazlığının kaldırılması için hakkında 6 dosya düzenlenen Cüneyt Canver olmak üzere, bu kategoride de çok sayıda milletvekili vardı.

Nokta'nın konuştuğu listelere giremeyen "davalı milletvekilleri"nden hiçbiri sonuç olarak "suçlu" olduklarını kabul etmiyordu. Bakalım, 31 Ekim'den sonra başlayacak davalarda hâkimler de aynı kanıya varacaklar mıydı?

Ayşe SAZAK

Kim hangi iddia ile yargılanacak?

Özdemir Pehlivanoğlu (ANAP): Görevini ihmal etmek, memura hakaret (2 ay- 6 ay), **Mehmet Yaşar:** (ANAP): Karşılıksız çek vermek (1 yıl-5 yıl), **Yılmaz Erdem** (ANAP): Karşılıksız çek vermek (1 yıl-5 yıl), **Tevfik Güneş** (ANAP): Tehlikeli surette vasıta kullanmak, tehdit ve hakaret (Para cezası) (2-6 ay), **Metin Ataman** (ANAP): Görevli memura hakaret (2-6 ay), **Gürcan Emir Bayer** (DSP): Görevini kötüye kullanma (6 ay-3 yıl), **Berati Erdoğan** (ANAP): Görevli memura hakaret (2-6 ay), **Hüseyin Avni Güler** (SHP): Yayım yolu ile hakaret (3 ay- 1 yıl), **İbrahim Ural** (SHP): Görevini ihmal (6 ay- 3 yıl), **Sabit Batumlu** (DYP): Görevli memura hakaret, taksiratlı iflas, resmi evrakta sahtekârlık (3 yıl- 10 yıl), **İbrahim Aydoğan** (ANAP): Memura hakaret ve mütecaviz sarhoşluk (2-6 ay), **Saffet Sakarya** (ANAP): Görevli polis memuruna hakaret (2-6 ay), **Yılmaz Demir** (SHP): Görevli memura hakaret (2-6 ay), **Cüneyt Canver** (SHP): Meskûn mahalde silah atmak, cumhurbaşkanına gıyabında hakaret (iki kez), hükümetin manevi şahsiyetine hakaret, TBMM'ni alenen tahkir ve tezyif etmek, toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt kanununa muhalefet (2 ay- 1 yıl), **Recep Kaya** (ANAP): Hususi evrakta sahtekârlık, güveni kötüye kullanmak (3 yıl-10 yıl), **Feyzullah Yıldırır** (DYP): 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet (1,5-3 yıl), **Lezgin Önal** (DYP): Tehlikeli süratle vasıta kullanmak (Para cezası), **Erol Bülent Yalçınkaya** (ANAP): Basın yolu ile hakaret, **Aziz Kaygusuz** (ANAP): Görevli memura hakaret (2-6 ay), **Hüsamettin Konuksever** (ANAP): Hakaret, Dernekler Kanunu'na muhalefet (7 gün-6 ay), **Mustafa Kâni Bürke** (SHP): Emniyeti suiistimal, Siyasi Partiler Kanunu'na muhalefet (2 ay- 6 ay), **Ali İhsan Elgin** (DYP): Görevli memura hakaret, meskûn mahalde silah atmak, hükümetin manevi şahsına hakaret, mütecaviz sarhoşluk (6 ay- 1 yıl), **Vecihi Ataklı** (SHP): Devletin askeri kuvvetleri ile emniyet kuvvetlerini ve adliyenin manevi şahsiyetini alenen tahkir ve tezyif, 1402 sayılı yasa aleyhine konuşmak.

BATUHAN KIRANMOKTA

"Sayın Demirel'in DYP'nin başına geçmesini doğru bulmuyorum."

SÖYLEŞİ / SÜLEYMAN YALÇIN

"Aydın Menderes'in şansı hâlâ var..."

Aydın Menderes'in istifasıyla birlikte Doğru Yol Partisi'nin Aydınlar Ocağı ile çelişkisi iyice su yüzüne çıktı. Türkiye siyasi tarihinde MC koalisyonlarının mimarı olarak tanınan Aydınlar Ocağı Başkanı Profesör Dr. Süleyman Yalçın* Nokta'*dan Ayşe Sazak'ın sorularını yanıtladı.

Nokta: Son günlerde kamuoyunu meşgul eden Aydın Menderes olayını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yalçın: Ben, tartışmaların yoğunluk kazanmasından itibaren Sayın Demirel'in tekrar lider olarak, parti başkanı olarak Doğru Yol Partisi'nin başına geçmesini doğru bulmuyordum. Bize göre artık, Sayın Demirel 15 senelik Türk siyasi hayatındaki virtiözlüğünü noktalamalıydı. Gerçekten de 1965-1980 arasında Sayın Demirel büyük bir siyasi şahsiyetti bizim için. Yeniden partinin, DYP'nin başına geçince kendisini kısıtlamış, daraltmış oldu. Geniş ufuklara ulaşmış liderlik boyutları böyle olunca çok zedelenmiş oldu bizce.

Biz, bu son dönemde bu durum için Aydın Menderes'i parti lideri olarak görmek istedik. Aydın Menderes'in partinin başına geçeceğini umuyorduk, ama olmadı. Bir iddialaşma gibi gidiyor şimdi Turgut Bey'e karşı. Maalesef Doğru Yol için de, Süleyman Bey için de ve özellikle Türk milliyetçiliği için de olumlu bir olay olarak telakki etmiyorum bu gelişmeyi ve Süleyman Bey'in parti genel başkanı olmasını...

Nokta: Demirel 8 Kasım seçimlerinden sonra eğer umduğunu bulamazsa, Aydın Menderes'in potansiyel liderliği gündeme gelir mi?

Yalçın: Evet. Belki yakın gelecekte değil ama, biraz daha uzun bir aralıktan sonra belki 1989-90'da bu ihtimal gerçekleşebilir.

Nokta: Geçtiğimiz aylarda özellikle sağ partiler arasında Anavatan ve Doğru Yol partileri arasında Aydınlar Ocağı'nın uzlaştırıcı niteliğinden söz edildi.

Yalçın: Aydınlar Ocağı değil de Aydınlar Ocağı fikriyatına inanan kişilerin, daima telifçi olduğumuz için, İslam-Türk fikriyatına sahip kişiler olarak, Turgut Bey'in ve Süleyman Bey'in de birbirlerine düşmeden işbirliği yapmalarını temenni ettik, telkin ettik, beyan da ettik ama şartlar, kişilerin mizacı, bu birliği mümkün kılmadı. Fakat öyle görülüyor ki Turgut Bey de "başarısı" dolayısıyla ve iktidara giden bir zeminde olduğu için şu anda böyle bir çağrıya ihtiyaç duymuyoruz. Geçmişte olmuştu bu türlü girişimlerimiz.

Nokta: Aydın Menderes'in Aydınlar Ocağı ile, hatta Aydınlar Ocağı'nın önemli üyelerinden Şaban Karataş'a olan yakınlığından sıkça söz ediliyor, özellikle son günlerde, gerçekten Aydınlar Ocağı düşüncelerini taşıyarak, yeni lider olma özelliğini birleştirerek, Aydın Menderes'in öneminden söz edebilir misiniz?

Yalçın: Aydın Menderes'in bundan beş-altı ay öncesine kadar Aydınlar Ocağı düşüncesi ile bazı çelişkileri olduğu bana iletilmişti. O zaman bu referandumla kaldırılan yasaklar meselesi vardı ve "Aydınlar Ocağı daima militaristti, orduyu tutuyordu" gibi birtakım yakıştırmalar söz konusuydu. Bunların gerçek olmadığı ortada. Evet 12 Eylül'ü elbette destekledik. 12 Eylül Anayasası'nı destekledik. Birtakım teklifleri Aydınlar Ocağı mensupları da ortaya koydular, doğrudur. Bugün de 1982 Anayasası'nı destekliyoruz. Bundan dolayı Anayasa'da büyük değişiklikler isteyen birtakım ilmi zevatla aramızda birtakım uyuşmazlıklar vardır. Temelde bir farklılık yoktur, bundan dolayı da Aydın Menderes'le Türk tarihiyle bir bütünlük içinde ve Türk kültürünün ana temelleri içerisinde bir ihtilafımız yoktur.

Nokta: Hasan Celal Güzel, referandum öncesi yaptığı açıklamalarla büyük çalkantılara neden oldu. Oysa aday listelerinin açıklanmasından sonra yerini muhafaza ettiği görüldü. Bu konuda ne düşünüyorsunuz acaba?

Yalçın: Nasıl bazı insanlar hekim olamaz, nasıl bazı insanlar hâkim olamazlar ise, bazı insanların da siyaset sahnesinde kendi varlığını sürdürebilmesi birtakım güçlükleri ortaya çıkarır. Örneğin Sayın Demirel gelmiştir, 3 günde uyum gösterebilmiştir siyasete. Buna karşılık Hasan Celal Bey bürokrasinin en yüksek düzeyinden gelmiştir. Bürokrasiden siyaset sahnesine geçince ufak bir adaptasyon sıkıntısı çekti. Bundan dolayı tamam mı devam mı sorusu kendiliğinden gündeme geldi. Ama görülüyor ki Hasan Celal Bey devam etmeye karar vermiştir. Ve ileride bu adaptasyon zorluğunu ortadan kaldıracaktır ●

30. YILINDA HUNCA'DAN

TEŞEKKÜRLERLE

Türk Kozmetik Sanayinin önderi Hunca Kozmetik A.Ş. adına, kuruluşumuzdan bu yana, ürünlerimize gösterdiği sonsuz güven, ilgi ve yüce beğeniyle, bizi bu günlere getiren Sayın Halkıma, ulaştığımız evrensel kalite için emek veren, mamullerimizin yurt içi ve yurt dışında dağıtılmasını sağlayan tüm dostlarıma 30. yılımızda sonsuz saygı, sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

ADNAN HUNCA

Adnan Hunca

30

hunca®

KOZMETİK SANAYİ A.Ş.

ARAŞTIRMA TİTİZLİK VE SÜREKLİ GELİŞME İLE HUNCA 30 YILIN GURURUNU TAŞIYOR.

Gücünüzü Gösterin!

Endonezya'nın Sulawesi adası!.. Yanardağ, uçurum ve geçit vermeyen tropikal ormanlarla dolu bir cangıl!

Eksiksiz donanımlı bir Land Rover ile Sulawesi'de 1000 mil yapabilecek güçteyseniz, Camel Trophy 88 serüvenine siz de katılın. Türkiye'yi temsil edin.

Hayatınızın en büyük serüvenini yaşayın.

CAMEL TROPHY'88 Katılma Formu
En Büyük Serüven'e katılmak istiyorum

Adı, Soyadı _____
Adresi _____
Telefon No _____
Yaşı _____
Mesleği _____
Ehliyet No _____

Katılın, Türkiye'yi temsil edin.

Son başvuru tarihi: 20 Ekim 1987 Seçmelere katılın.

Doldurduğunuz kuponu CAMEL TROPHY PK 115 Teşvikiye, İstanbul adresine gönderin.

AHMET KÖKÇÜ / NOKTA

Kavalar kardeşler. Hiçbir suçları yok ama 1 milyarlık arazileri kuş olup uçmuş olabilir

MİLYARLIK İŞBİTİRİCİLİK

Şapka çıkarılacak dolandırıcılık!

İzmir'in Gümüldür ilçesinde bulunan 1 milyar lira değerindeki bir arazi, gerçek sahibinin ruhu bile duymadan bir emlakçıya satıldı. Müthiş dolandırıcılar kendilerine gereken bütün sahte evrakları hiçbir güçlükle karşılaşmadan temin ettiler.

Ali ve Adlıhan Kavalar, İzmir'in Bornova ilçesinde oturuyorlardı ve geçtiğimiz temmuz ayının 13'ünün kendileri için öteki günlerden herhangi bir farklılığı yoktu. O günü de diğer bütün günler gibi sakin geçirmişler ve her zamanki alışkanlıklarıyla erkenden yatmışlardı.

Oysa o gün, Adapazarı'nın Hendek ilçesinden, İzmir'in Karşıyakası'na kadar uzanan bir dizi "yasal" işlem sonucunda, Kavalar kardeşlerin Gümüldür'de bulunan yaklaşık 1 milyar lira değerindeki 24 dönüm 1. derece turistik yapılanmaya uygun arazileri 65 milyon liraya satılmış, koca arazi bir gün içinde yıldırım hızıyla el değiştirmişti.

Olay ilk bakışta imkânsız gibi görünüyordu ama, bu imkânsıza meydan okunamayacağı anlamına gelmezdi.

Dosya kâğıdı alır gibi sağlanan belgeler. Bundan üç yıl önce, 18 Aralık 1984'te adının Adlıhan Kavalar olduğuna öne süren bir kişi Adapazarı Hendek Nüfus İdaresi'ne başvurarak nüfus kâğıdını yenilemek istediğini söyledi ve gerçek Adlıhan Kavalar, Bornova'da yaşarken, tereyağından kıl çeker gibi nüfus cüzdanını alıverdi. Adlıhan Kavalar'ın erkek ve İslam olduğu, "Hatice'den doğma ve Şemsettin Nevzat'tan olma" olduğu tamamdı da, bir nüfuz cüzdanını gerçek yapan hiç bir bilgi doğru olarak yer almıyordu burada. Cüzdanın yalnız numarası değil, hane ve cilt numaraları gibi bütün rakamlı bölümleri yanlıştı. Ama bunun bile yeterli olacağını düşünmüş olmalıydı sahte Adlıhan Kavalar. Böylece, üç yıl sonra işleme konulacak olan operasyonun birinci aşaması başarıyla tamamlanmış oluyordu. Artık biri gerçek, biri de sahte olmak üzere iki Adlıhan Kavalar vardı ülkemizde. Şimdi bir de Ali Kavalar yaratmak gerekiyordu, çünkü arazinin yarı sahibi oydu.

Yeni Adlıhan Kavalar, elinde üç yıl önce aldığı "kapı gibi" nüfus cüzdanıyla Bursa 2. Noteri Ali Osman Yenal'ın kapısına dayandığında tarih 6 Temmuz 1987'ydi. Adlıhan Kavalar, yarım saat sonra noterlik kapısından çıktığında ise artık "ağabeyi" Ali Kavalar'ın vekiliydi. Adlıhan Kavalar, "ağabey" adına her işlemi yürütebilir, arazinin onun payına düşen kısmını da istediği gibi satabilirdi. Ve sattı da. 13 Temmuz 1987, üç yıl önce

EMRE ULAŞ/NOKTA

"Türkiye Cumhuriyeti'ni dava etsinler"

Bir milyar lira değerindeki araziyi 65 milyon liraya satın alan komisyoncu Tuncer Yıldırım **Nokta** *muhabiri Ahmet Kökçü'nün sorularını yanıtladı.*

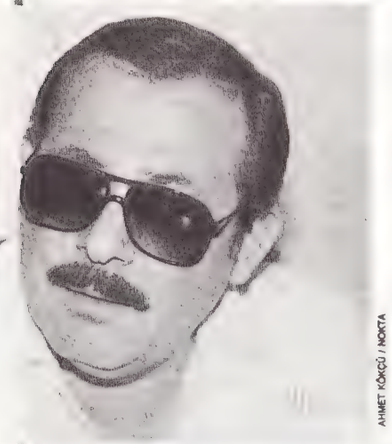

AHMET KÖKÇÜ / NOKTA

Nokta: Olay biraz karmaşık görünüyor. Bu alım-satım nasıl gerçekleşti acaba?

Yıldırım: Şimdi şeker abicim, bu iş savcılıkta. Mesele artık bizden çıkmış.

Nokta: Ali ve Adlıhan Kavalar kardeşler, "Biz arazimizi satmadık" diyorlar.

Yıldırım: Onlar "satmadık" demiş olabilirler. Biz aldık, parasını ödedik. Bu konu başkalarını niye bu kadar ilgilendiriyor ki? Ben bir gayrimenkul almışım, onlar da satmışlar. Başka bir şey yok ki.

Nokta: Kavalarlar, "1 milyarlık araziyi 65 milyona neden satalım? 850 milyon verdiler, vermedik" diyorlar.

Yıldırım: Ticarettir bu. Paraya çok ihtiyacı olmuştur, değerinin altında satar. Doktor bana, "Ameliyat olacaksın, şu kadar para bul" dese, varımı yoğumu satarım. Devlet resmi bir muamele yapmış. T.C. yazıyor evraklarda. Ortada bir sahtekârlık varsa, bunun bizden değil,resmi makamlardan sorulması lazım. T.C.'nin düzenlediği her evraka sahte gözüyle bakarsan, evleneceğin kişiye bile inanamazsın. Biz daha hiç yüzlerini görmedik bu kişilerin. Ne kendilerini gördük, ne avukatlarını.

Nokta: "Görmedim" diyorsunuz. Satışta kimler bulundu o halde?

Yıldırım: Arazi sahipleri tabii ki. Onlar olmadan satış olur mu hiç? Satışı yaptık, paralarını aldılar.

Arazi 1 milyarmış falan, bizi ilgilendirmez. Bize 100 milyon dediler, bir hafta pazarlığını yaptık, 65 milyona anlaştık. Biz malın sahibiyiz, kimseden de şikâyetçi değiliz. Onlar şikâyetçi olmuşlar. Şikâyetçi olacaklarsa eğer, Türkiye Cumhuriyeti'ni şikâyet etsinler. Arazi bizim. Versinler 300 milyonu, onlara vereyim.

başlayan operasyonun son günüydü. O gün Adlıhan Kavalar sabahın 9'unda Bursa 1. Noteri Celalettin Eroğlu'na müracaat ediyor, 29.939 yevmiye ile tasdikli bir nüfus cüzdanı örneğini alıp cebine koyuyordu. Adlıhan Kavalar, aynı günün öğleden sonrasında ise bu kez İzmir'de, Karşıyaka 2. Noterliği'ndeydi. Odada, Noter Vedat Kahraman ve Adlıhan Kavalar'ın yanı sıra, araziyi satın alacak Emlakçı Tuncer Yıldırım adına, vekili Erdinç Özturanlı vardı. Özturanlı, Tuncer Yıldırım'ın şoförüydü. Böylesine önemli bir satış sözleşmesinde kendisini şoförünün temsil etmesi ilginç değil miydi? Yıldırım, kendisine bu soruyu ve yanı sıra "Şoförünüz daha önce de sizin adınıza satış sözleşmesi yürütmüş müydü?" sorusunu soran **Nokta** muhabirine en az satıştaki tavrı kadar garip bir cevap veriyordu: "Toplantı halindeyim, bu sorunuza cevap vermek istemiyorum."

"Vekil vekildir. Sattım gitti." Bir noter için vekilin "garip"i, "garip olmayanı" düşünülemezdi tabii. Karşıyaka ikinci noteri bu "duygu ve düşünceler"le satış sözleşmesini onaylayınca iş bitmişti. Gümüldür'deki 1 milyar liralık arazinin sahibi artık Tuncer Yıldırım'dı ve bu iş için 65 milyon liralık bir bedel ödemesi yetmişti. Geriye bir formalite daha kalmıştı. Arazinin satış şerhi için Erdinç Özturanlı ertesi gün Seferhisar Tapu Sicil Müdürlüğü'ne gidecek, bu "pürüz"ü de halledecekti.

Her şey olup bittikten bir ay sonra Emlakçı Nuri Savaşçı gerçek Ali Kavalar'ı telefonla arıyor, arazilerinin satıldığını duyuruyordu. 1 milyar değerindeki arazilerinin bir oldu bittiyle ellerinden alındığını anlayan Kavalar kardeşler hemen avukatları Bünyamin Öztürk'ü arıyor ve hep birlikte harekete geçiliyordu. Öztürk'ün yürüttüğü inceleme sonucunda ortaya çıkan manzara inanılmaz gibiydi. Ortada, hepsi de T.C. damgalı bir yığın sahte evrak dolaşıyor, bu arada resmi kurumlardan hiçbiri olayın farkına varmıyordu. Avukat Bünyamin Öztürk'ün sorduğu ve henüz cevabı verilmemiş çok sayıda soru vardı. "Hendek Nüfus İdaresi neye istinaden sahte Adlıhan Kavalar'a nüfus cüzdanı tanzim ediyordu? Sahte Adlıhan Kavalar nasıl oluyor da sahte Ali Kavalar'ın vekâletini alıyordu? Gerçek Kavalar'ların Seferhisar Tapu İdaresi'nde fotoğrafları olduğu halde, onlar olmadığı besbelli olan iki kişiye nasıl satış yapılmıştı?"

Buna benzer daha çok sayıda soru birbiri ardına dizilip gidiyordu. Olay, avukatlar tarafından yargı önüne getirilmişti şimdi. Bakalım Karşıyaka Hukuk Mahkemesi'nde önümüzdeki ay başlayacak davada neler olaçaktı? Kavalar'lar adına mahkemeye gerçekleri mi, yoksa sahteleri mi çıkacaktı? Ve daha da önemlisi, gerçek Kavalar kardeşler arazilerine kavuşacaklar mıydı, yoksa üstüne bir bardak soğuk su mu içeceklerdi? Bu ikinci ihtimal pekâlâ mümkündü, çünkü konuyla ilgili hukuk kuralları, "iyiniyetle" hareket etmediği kanıtlanmadığı sürece "malı alanı" koruyordu. Bir başka deyişle, arazileri el değiştiren Kavalar kardeşler, Tuncer Yıldırım'ın, sahtekârlığı bile bile araziyi aldığını kanıtlayamadıkları takdirde arazilerini geri alamayacaklardı. Böyle bir durumda Kavalar'ların yapabilecekleri tek şey, sahte Adlıhan Kavalar'ı yakalatıp, arazinin bedelini ondan tahsil etmek olabilirdi. Tabii, sahte Kavalar bulunabilirse ve bu kadar parayı verecek gücü varsa...

Ümit ZİLELİ

225 Gramlık Dev Bir Bilgisayar: Psion Organiser II

İngiltere'den size bir bilgisayar getirdik: **Psion Organiser II.**

Kapasitesi 320 K'ya ulaşabilen bir bilgisayar, ağırlığı yalnızca 225 gram! **Psion Organiser II,** IBM uyumlu, kolay programlanan, her türlü hazır programı kullanan, PC ve printere bağlanabilen çok pratik bir bilgi işlem aygıtı. **Psion Organiser II,** aynı zamanda hesap makinesi, ajanda, adres defteri, saatli takvim olarak da yardımcınız.

Psion Organiser II ile, çağdaş teknolojinin bu ileri ürünü ile mutlaka tanışın.

Psion Organiser II Satış Noktaları: *Toptan Dağıtım:* Bayındır Kırtasiye, *Tel 511 83 40.* **İstanbul:** Önder Kırtasiye *Tel 144 71 41,* Babaoğlu Kırtasiye *Tel 168 63 66,* Nezih Kitabevleri *Tel 245 31 11,* Maksan Koll. Şti. *Tel 144 67 87,* Meydan A.Ş. *Tel 144 74 37,* Teknik Kırtasiye *Tel 149 58 48,* Anadolu Genel Pazarlama: *Tel 172 58 08* Ernur Kırtasiye *Tel 140 39 65,* Derya Ticaret *Tel 513 44 78,* Gençler Kitabevi *Tel 333 24 41,* Ocak Kitap-Kırtasiye *Tel 368 55 12,* Okul Malzemeleri Ltd Şti.: *Tel 338 88 26,* Avosan Pazarlama: *Tel 571 52 44* Nobel Kitap Kulubu: *Tel 355 24 38,* Balcı Kitap-Kırtasiye *Tel 160 13 55,* Hakan Kırtasiye *Tel 354 68 83* Kardeşler Kırtasiye *Tel 353 32 89* Foktaş A.Ş.: *Tel 144 83 63* Evkur Koll. Şti. *Tel 145 25 40,* Haşet Kitabevleri A.Ş.: *Tel 144 84 60* Ekol Optik *Tel 522 05 51* Transmak: *Tel 167 24 71,* Berik Ticaret *Tel 579 18 97,* Derpa Kırtasiye *Tel 511 77 36* Rapa Reklam *Tel 166 34 29* Gözen Kırtasiye *Tel 522 96 24* Maksi Mex Kırtasiye: *Tel 511 12 87* Baturay Kırtasiye: *Tel 526 35 19* Tele Elektronik T.A.Ş. *Tel 149 96 43.* **Antalya:** Akademi Kırtasiye: *Tel 168 28* **Ankara:** İtaş Kırtasiye *Tel 225 20 73* Gün Kitabevi: *Tel 134 31 54* Galeri Arkadaş *Tel 134 48 57* Önel Elektronik *Tel 133 76 09,* Tamerler A.Ş.: *Tel 134 24 06,* Bilim Kitap-Kırtasiye: *Tel 125 18 71* **Ferah** A.Ş. *Tel 229 52 10* Okan Koll. Şti. *Tel 311 89 57,* Fıratlı A.Ş.: *Tel 111 45 20* Eral Ticaret *Tel 312 43 92* **Amasya:** Yeni Aydın Kırtasiye *Tel 26 80;* **Adana:** Tanrıkulu A.Ş.: *Tel 123 40* Turkmenoğlu A.Ş.: *Tel 175 59.* **Aydın:** Aydın Kırtasiye. *Tel 111 22* **Afyon:** Çıracı Tic.: *Tel 139 09.* **Bursa:** Şekercioğlu Koll. Şti.: *Tel 21 15 81,* Naim Ulukardeşler ve Ogulları *Tel 21 19 29* Haşet Kitabevi: *Tel 22 55 58* Yeni Suhulet Kitap-Kırtasiye *Tel 21 75 22* **Yalova:** Ufuk Video. *Tel 30 08* **Düzce:** İnanç Kırtasiye *Tel 166 63.* **Denizli:** Yıldız Kırtasiye. *Tel 114 00* **Eskişehir:** Ekmekçi Amca Kırtasiye *Tel 173 74,* Cihan Koll. Şti. *Tel 107 87.* **Erzincan:** Erol Kitabevi. *Tel 26 82.* **İzmir:** Tayfun Ticaret. *Tel 14 08 82,* Ayomak A.Ş. *Tel 21 29 11* Kaya Büro Mak A.Ş.: *Tel 25 58 50.* Berkım Kırtasiye. *Tel 22 27 23* Özgur Kırt. A.Ş. *Tel 14 61 01* Eba Ltd Şti.: *Tel 21 29 69* Paper Kırtasiye *Tel 15 61 86* **İzmit:** Bezci Kitap-Kırtasiye *Tel 226 28,* **Kütahya:** Damla Kırtasiye *Tel 157 63.* **Konya:** Kultur Sarayı *Tel 212 42* Art Kırtasiye: *Tel 167 09* **Kayseri:** Hasoğlu Kırtasiye: *Tel 149 88,* Yeni Maarif Kitap-Kırtasiye: *Tel 140 44* **Mersin** Dönmez Kırtasiye *Tel 30 416;* **Ordu:** Comert Video, Commodore Bayii: *Tel 161 48* Orca Koll. Şti. *Tel 116 34* **Samsun:** Ansel Ticaret *Tel 136 84* **Sivas:** Anadolu Kırtasiye A.Ş., **Trabzon:** Dedeoğlu Koll. Şti.: *Tel 114 19* **Zonguldak:** Güneş Kırtasiye *Tel 121 70*

"Getur Dış Tic. A.Ş. Büyükdere Cad. 60/6 Mecidiyeköy/İstanbul"

Psion Organiser II ile ilgili bilgi ve broşür istiyorum.

Adım/ Soyadım _____

_____

Mesleğim _____

Adresim _____

_____

_____

N _____

ÜMİT KİRDİL / NOKTA

Savcı yardımcısı Oktay Ögel beraat etti

ADALET / SAVCININ BERAATİ

Kellesi istenen savcı aklandı

Süzer Holding'in sahibi ünlü işadamı Mustafa Süzer tarafından "görevini kötüye kullanmak"la suçlanan Savcı Yardımcısı Oktay Ögel, Yargıtay'da yapılan yargılaması sonucu beraat etti. Ögel, Mustafa Süzer hakkında "evrak sahtekârlığı ve dolandırıcılık" suçlarından dava açmış, Süzer de davanın savcı tarafından "menfaat karşılığı açıldığını" iddia etmişti.

İddia, bir savcıya yönelikti ve oldukça ağırdı: "Savcının eşi, bizi şikâyet eden bankanın avukatıdır. Bankayla olan anlaşmazlıklarımız nedeniyle, sırf bizleri müşkül duruma düşürmek ve yıpratmak amacını güden bir düşüncenin ürünü olan bu iddianame, kanımıza göre büyük bir menfaat karşılığı düzenlenmiştir..."

Karar ise, netti: "İddialar konusunda kesin ve inandırıcı kanıtlar bulunmadığı, suçun unsurlarının oluşmadığından sanığın beraatine..."

İstanbul Cumhuriyet Savcı Yardımcılarından Oktay Ögel'i "görevini kötüye kullanmak"la suçlayan ünlü işadamı Mustafa Süzer'in iddiaları doğrultusunda açılan dava, Yargıtay 4. Ceza Dairesi'nin yukarıdaki beraat kararıyla sonuçlandı.

Aysbergin bir parçası. Savcı Ögel hakkında açılan dava, aslında bir buzdağına benzeyen "holding-banka çatışması"nın su yüzünde kalan bir bölümüydü. Olayların başlangıcı 1983 yılına kadar uzanıyordu. Kemal Uzan'ın sahibi olduğu Türkiye İmar Bankası ile Süzer Holding arasında.Süzer Dış Ticaret'in bankaya teminat amacıyla verdiği 600 milyonluk bononun icraya verilmesiyle başlayan sürtüşme, peş peşe çeşitli ceza ve hukuk davalarının açılmasına neden olmuştu. Süzer Holding'in şikâyeti üzerine banka sahibi Kemal Uzan hakkında "emniyeti suiistimal" suçundan dava açılmış, Kemal Uzan'ın da karşı atağa geçmesi sonucunda Mustafa Süzer ve kardeşi Hüseyin Süzer tarafından anlaşmazlığa konu olan kredi sözleşmelerinde tahrifat yaptıkları gerekçesiyle "evrak sahtekârlığı ve dolandırıcılık" suçlarından iddianame düzenlenmişti. Süzer kardeşlerin 6.5 yıla kadar hapsinin istendiği bu dava, Savcı Oktay Ögel'in de "sanık" sıfatıyla yargı önüne çıkmasına yol açacaktı...

Mustafa ve Hüseyin Süzer, savcıyı, "soruşturma dosyası kendisine gönderilmediği halde olaya özellikle el koymak, davayı delilleri toplamadan ve eksik soruşturma sonucu açmak"la suçluyorlar ve iddianameyi "menfaat karşılığı" düzenlediğini ileri sürüyorlardı. Eyüp Ağır Ceza Mahkemesi de bu iddialar üzerine Ögel'in Yargıtay'da yargılanmasına karar veriyordu. Suçlanan savcı, Yargıtay'da kendini şöyle savunmuştu: "Soruşturma dosyasını özel olarak almadım, dağıtım sonucu usulüne uygun olarak bana geldi. Yeterince delil topladıktan ve soruşturma yaptıktan sonra davayı açtım. Dosyada bir eksiklik olsaydı, zaten iddianameleri kontrol eden savcı başyardımcısı tarafından geri çevrilirdi. Eşim ise, İmar Bankası'nın sadece iki icra dosyasını takip etmekte, başka bazı bankaların da icra işlemlerini yürütmektedir. Bankanın maaşlı elemanı değildir."

Yargıtay 4. Ceza Dairesi de, bu savunmayı dikkate alarak beraat kararını veriyordu. Savcı Ögel'in "kellesinin istenmesi"ne kadar varan olaylar zincirinin halkalarını oluşturan diğer davalardan biri de geçtiğimiz günlerde sonuçlandı. İstanbul 10. Asliye Ceza Mahkemesi'nde "emniyeti suuii stimal" suçundan yargılanan Kemal Uzan beraat etti. Süzer kardeşler, Savcı Ögel'in açtığı dava sonucunda Şişli 3. Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanıyorlar. 600 milyon liralık anlaşmazlıkla ilgili olarak ticaret mahkemelerinde açılan diğer iki dava ise sürüyor ●

1154 yılında yapımına başlanan tarihi köprünün Dicle'nin sularına direnen ayakları, Ilısu Barajı'na yenik düşecek.

BİR TARİH HAZİNESİ: HASANKEYF

Bin yıllık tarih sular altında...

Mardin'e bağlı Hasankeyf bucağının yaklaşık 1000 yıllık bir tarihi var. Diyarbakır'dan Cizre'ye uzanan karayolu üzerinde Mardin ile Siirt illerine sınır çizen Dicle Irmağı kıyısına kurulu bu bucak, eğer önlem alınmazsa ebediyyen kaybedilecek. GAP'ın 11'inci projesi olan Ilısu Barajı tamamlandığında o koca tarihin bütün izlerini taşıyan belki de dünyanın en önemli tarih hazinelerinden biri olan Hasankeyf, sular altında kalacak. Ama bu kaçınılmaz olan tek son değil. Hasankeyf'i kurtarmak da mümkün. Yeter ki istensin ve bu evrensel değerin farkına varılsın.

FOTOĞRAFLAR: HÜMEYRA ÖZALP/NOKTA

Hasankeyf mağaraları... Hasankeyf evleri... Çok odalı, tarihi manzaralı, bahçe-balkonlu...

14. yüzyıl izleri taşıyan Sultan Süleyman Camii kalıntıları ile minaresi.

"Hasankeyf kurtarılabilir"

Ankara Üniversitesi Dil, Tarih, Coğrafya Fakültesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Oluş Arık'ın başkanlığında 1985 yılında başlayan araştırmalar aralıklı olarak sürdürülüyor. Prof. Arık, Hasankeyf ile ilgili görüş ve önerilerini şöyle dile getirdi:

"GAP'ın 11. projesi olan Ilısu Barajı yatırım projesi olarak DPT tarafından onaylanmış durumda. Çalışmalarımızı ve önerilerimizi bir rapor etrafından toplayarak DPT'ye sunacağız. Barajın mutlaka Ilısu'da yapılması gerekiyorsa, bent bölümünde kot düşürülerek Hasankeyf'in sular altında kalması önlenebilir.

Hasankeyf, Suriye kültür çevresi ile İran-Asya medeniyet çevresinin buluştuğu bir istasyondur. Gerek Suriye, gerekse İran ve diğer İç Asya topluluklarına özgü mimarlık kültürünün, burada birbirine kaynaştırma denemesini bir laboratuvar canlılığı ile görebilmekteyiz.

Su probleminin çözümü için kayaların oyularak yaratıldığı teknolojik harikalar vardır. Koç Camii, Süleyman Camii, Ulu Camii gibi, bugün bir kısmı toprak üstünde ve bezemeleri görülebilen kalıntılardan anlaşıldığına göre, Artuklar ve Eyyubiler zamanında da çok zengin, müzik, felsefe, minyatür hatta matematik, fizik çalışmaları yapılan bu bölgede, günümüze kalan eserler çok ilgi çekici bir çeşitliliğe sahiptir. Akkoyunlular da bu zenginliği devam ettirmiş, görkemli Dicle peysajına karşı sahip semtlerine eklemişlerdir. Onlardan kalan Zeynel Bey Türbesi, bugün Semerkant üslubunda Anadolu'da bilinen tek örnektir.

Böyle tarihi zenginlikler, 800-1000 yılda meydana gelir ama bu barajın ekonomik ömrü 70 yıldır, sonra çamur dolar. 70 yıllık bir kâr için geçmişimizdeki tüm maziyi süpürüp atmak medeniyete yakışmaz. Burası bin yıldır duruyor, sular altında kalmaz ise belki üç bin yıl daha duracak."

Fadile Ana... Türkçe bilmiyor, yaşını bilmiyor, soyadını bilmiyor... Bildiği tek şey doğduğundan beri bu mağarada yaşadığı."Evi"nin tek süsü Oya Aydoğan kartpostalı...

PHILIPS FSQ VISION
DÜZ VE KARE EKRAN
HER YÖNDEN İZLENEBİLEN
GENİŞ GÖRÜNTÜ ALANI

Düz kare ekran,
köşelerdeki resim kaybını önler;
her açıdan aynı rahatlıkla izleyebileceğiniz
net ve eksiksiz bir görüntü sağlar.
Pencere ve lambaların neden olduğu
yansımalardan etkilenmez; ekrandaki
yazılar ve sayılar, köşelerde bile,
kolaylıkla okunabilir.
Değişik ekran ebatlarından oluşan
Philips Düz Kare serisi, modern ve özgün
tasarımı ile evinizde şık, zarif bir
görünüm yaratır...

PHILIPS ALIN,
GELECEĞİ YAŞAYIN.

70 cm | 63 cm | 55 cm | 55 cm
Philips Düz Kare serisi

PHILIPS FSQ VISION

PHILIPS

PHILIPS

ADALET / 17 YILLIK CİNAYET DAVASI

Ömür biter, dava bitmez...

1970'te kör bir kurşuna kurban giden bekçi Ahmet Biçer'in ölümü yıllar geçmesine rağmen hâlâ aydınlanmadı. Bazı müdahil ve tanıkların öldükleri 17 yıl boyunca süren davanın son 10 yılı, sadece tanıkların aranmasıyla geçti...

Ahmet Biçer, İstanbul'un yoksul semtlerinden Kumkapı'da oturan, evine ve çocuklarına düşkün, dört çocuk sahibi bir "aile reisi"ydi. 1970 yılının 27 Mayıs günü, bir kaza kurşununa kurban gittiğinde 40 yaşındaydı ve Langa Emniyet Başkomiserliği'nde bekçi olarak çalışıyordu. Biçer'in bağırsaklarını 10 yerinden parçalayarak bir hafta sonra ölümüne neden olan kurşun ise, İstanbul İl Jandarma Karakol Komutanı Astsubay Kıdemli Başçavuş Abdullah Çapacıoğlu'nun tabancasından çıkmıştı. Ahmet Biçer'in talihsiz ölümü, Türk adli tarihinde eşine az rastlanan uzunlukta bir davaya yol açtı. Bazı müdahillerin ve tanıkların ömürleri vefa etmeyip "terk-i dünya eyledikleri" 17 yıl boyunca sonuçlanamayan dava, hâlâ sürüyor ve Biçer'in ölümü bir türlü aydınlanamıyor...

İfadeler muhtelif. "27 Mayıs 'Anayasa ve Hürriyet Bayramı' törenlerine katıldıktan sonra eve gelip biraz dinlendim. Öğleden sonra Migros'tan et almak için evden çıkıyordum ki, sokakta birkaç gencin kavga ettiğini gördüm. 'Yahu ayıptır, niye kavga ediyorsunuz?' demeye kalmadan önce bir kafa attılar, yere yıkılınca da üstüme çullanıp fena halde dövdüler. Belki 200 kişi seyrediyordu, kimse ayırmayınca mecbur kaldım ve tabancamı çekip iki el ateş ettim... Sonra kalkıp koşmaya başladım, koşarken küçük bir kız çocuğuna çarpıp beraber düştük, bu sırada tabanca tekrar patladı ve kurşun yoldan geçen Ahmet Biçer'e isabet etti." Jandarma Astsubay Çapacıoğlu, olayı mahkemede böyle anlatmıştı.

Ancak olayın tanıklarından, aynı sokakta bulunan Diyarbakır Yurdu sakinlerinden felsefe bölümü öğrencisi Mustafa Dursun tamamen farklı şeyler söylüyordu: "Başçavuş kendisini dövenlerden intikam almak için onları kovalamış ve önüne gelene ateş etmiş. Bir ara ayağa kalkıp 7-8 el ateş etti. Bu arada maktul Ahmet bizim kurşunlardan saklanmak için sığındığımız evlerden birinin kapısına yaslanmak isteyerek ayağını merdivene attı, fakat ayağı merdivene ulaşamadan başçavuşun devamlı ateşi ile yaralanıp yere düştü..."

Diğer görgü tanıklarından bazıları Çapacıoğlu, bazıları da Dursun'un anlattıkları doğrultuda ifade verirken, başçavuş olaydan 20 gün sonra soruşturmayı yürüten Savcılığa verdiği dilekçeyle olaya bambaşka bir boyut getiriyordu: "Tabancayla havaya ateş etmek isterken elime vurmaları sonucu namlunun yere doğru hareketiyle yoldan geçmekte olan bekçi yaralandı. Yaralı olarak kaldırıldığı SSK Samatya Hastanesi'nde bir hafta sonra öldü. Ancak bu ölümün yaralanma nedeniyle olmayıp, tuvalete gittiğinde düşmek suretiyle olduğu; fakat doktorların ve has-

Bekçi Ahmet Biçer bu fotoğrafı çektirdikten bir ay sonra, serseri bir kurşunun kurbanı oldu. Ölümüyle ilgili davanın 15. yılında eşi Menekşe Biçer hayata veda etti. O zaman 7 yaşında olan Salim Biçer, annesinden devraldığı "müdahil" sıfatıyla davaya katılıyor

tabakıcıların kendisini azarlamalarından korkarak düştüğünü bildirmediğini ve bundan dolayı öldüğünü öğrendim...''

Savcılık bu dilekçe yerine ölüm nedenini kurşun yarası olarak gösteren otopsi raporunu dikkate almış ve Çapacıoğlu hakkında ''Tedbirsizlik suretiyle ölüme sebebiyet'' suçundan davayı açmıştı. Davada bekçinin eşi Menekşe Biçer, müdahil olarak bulunuyor ve kocasının ölümüne neden olan başçavuşun cezalandırılmasını istiyordu. İstanbul 9. Asliye Ceza Mahkemesi'nde

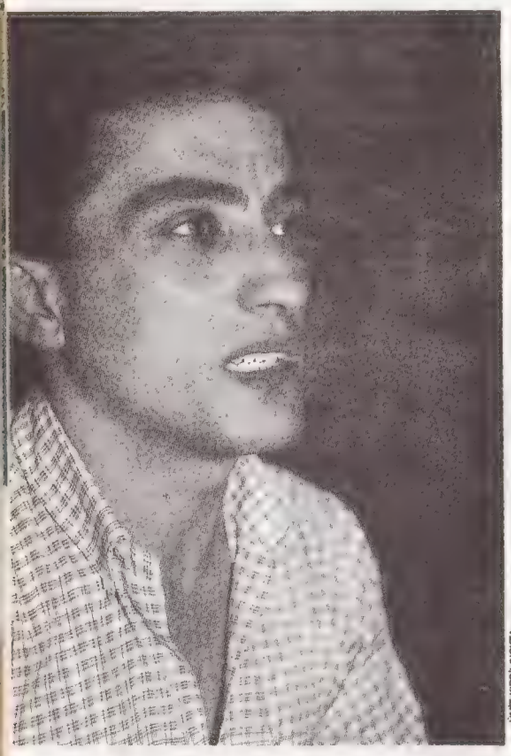

ÜMİT KIRDUM/NOKTA

Salim Biçer, ''Kendimi bildim bileli davayla büyüdüm. 17 yıldır gele gide neredeyse mahkemenin bir elemanı oldum'' diyor

2 yıl süren dava sonunda, mahkeme suçun ''tedbirsizlikle ölüme sebebiyet'' değil, ''cinayet'' olduğu kanısına vararak görevsizlik kararı veriyor ve dosyayı Ağır Ceza mahkemesine yolluyordu. Mahkemenin bu kararı vermesinin gerekçesi, Ahmet Biçer'in Çapacıoğlu'nun tabancasından çıkan kurşunla ölmüş olmasıydı. Mahkeme, bu durumu, suçun ''cinayet'' olduğu şeklinde değerlendiriyordu.

Bu kararın temyiz edilmesi üzerine konu Yargıtay'a gidecek, Yargıtay'da yapılan inceleme sonucunda karar onanacaktı. Görevsizlik kararının uygun bulunmasından sonra dosya Ağır Ceza Mahkemesi'ne gidecek ve dava burada görülmeye başlanacaktı. Tarih, 1974 olmuştu. İstanbul 6. Ağır Ceza Mahkemesi, 1 yıl süren yargılama sonucunda 1975 yılında kararını vermişti: Abdullah Çapacıoğlu, Ahmet Biçer'i ''kasten'' öldürmüş, kendisini dövenlere ateş etmek isterken hedefi şaşırarak bekçiyi vurmuştu. Çapacıoğlu, bu gerekçelerle ''kasten adam öldürmek'' suçundan 12 yıl ağır hapis cezasına çarptırılıyor, ancak karardan önce 1974 affı çıkmış olduğundan ceza af kapsamına sokularak ortadan kaldırılıyordu.

Gene Yargıtay. Turgut Çapacıoğlu, yargılanıp mahkûm olduktan sonra ''affedilmiş'' olmaktansa, beraat etmiş olmayı tercih ettiğinden kararı temyiz ediyor ve dosya yine Yargıtay'a gidiyordu.

1976 yılında karar Yargıtay tarafından, ''Tanık ifadeleri arasında çelişki giderilmediği ve olay yerinde keşif yapılmadığı'' için eksik soruşturma nedeniyle bozuluyordu. Yargıtay ''Görgü tanıkları yüzleştirilerek ifadelerindeki çelişkiler giderilmeli, keşif yapılarak sanığın attığı kurşunun maktule nasıl isabet ettiği esaslıca araştırılmalıdır'' diyordu. Davaya yeniden bakan 6. Ağır Ceza Mahkemesi yüzleştirmeleri yapacaktı yapmasına ama, aradan 7 yıl geçtiği için tanıkların her biri bir yerde dağılmıştı ve yüzleştirme mümkün olamıyordu. Eski adreslerine yazılan davetiyeler cevapsız kalıyor, yeni adresleri ise bulunamıyordu. Bundan sonraki 10 yılın öyküsü ise, akıllara durgunluk verecek gariplikteydi: Ağır Ceza Mahkemesi'nin talebine karşın, bu 10 yıl boyunca bir türlü 6 tanık bir araya getirilip yüzleştirilememişti. Tanıkların adresinin bulunması ve mahkemeye bildirilmesi birkaç ay sürüyor, bu arada tanıklar da başka bir adrese taşınıyorlardı. Türk bürokrasisini bilmeyenler, tanıkların özellikle mahkemeden kaçtıklarını zannedebilirlerdi!

Paran varsa kefil ol, vaktin varsa şahit ol. Mahkeme uzun araştırmalardan sonra, tanıklardan Mustafa Dursun'un izini asteğmen olarak askerliğini yaptığı Çorlu Piyade Alayı'nda bulmuştu. 9 yıl önce felsefe öğrencisiyken ifadesi alınan Dursun, 1979'da tekrar ifade vermiş ve askerliğini bitirdikten sonra Tunceli Tekel Müdürlüğü görevine atanmıştı. Dursun'un öğrenci yurdundan arkadaşı olan diğer tanık Osman Gökhan'ın adresi ise bulunamıyordu. Tek umut Dursun'daydı. Tunceli'deki mahkeme 3 ay boyunca pul yokluğundan Dursun'a tebligat yapamıyor, sonra da Dursun'dan ''Osman'ın adresini bilmiyorum'' cevabını alıyordu. Osman neredeydi? Bu sorunun cevabı 1983 yılına kadar alınamıyor, nihayet 1983'te 13 yıl önce öğrencisi olduğu edebiyat fakültesine yazı yazılarak adresi soruluyordu! Bu arada 60 yaşlarındaki görgü tanıklarından Sabahat Oni'nin öldüğü anlaşılıyordu.

Yıllar süren çabalar sonucunda diğer tanıklardan ikisinin daha ifadesi alınabilmiş, ama Osman Gökhan'la Gürhan Çakar 1986 yılına kadar bulunamamıştı. Fakültelere, savcılıklara, emniyet müdürlüklerine yazılan yüzlerce yazıya rağmen bu iki tanığın bulunamaması karşısında mahkeme 1986'da ''Yüzleştirmek için aranmalarından vazgeçilmesi ve keşif yapılması'' kararını veriyordu. Ocak 1986'da alınan bu karardan 1.5 yıl geçmesine ve 7 duruşma daha yapılmasına rağmen keşif hâlâ yapılamamıştı. Bu arada ''maktul'' bekçinin karısı Menekşe Biçer de hayata veda etmiş, onun yerine genç oğlu Salim Biçer annesinden davayı müdahil olarak ''devralmıştı.'' Mahkeme, son olarak duruşmayı ''keşif yerinde bulunacak kişilerin adreslerinin tespiti'' için 20 Ekim'e ertelemişti. Yıllardır davayı izlemekten bıkan, müdahil Salim biçer ise **Nokta** muhabirine şöyle diyordu: ''Babasızlığın acısıyla büyüdüm. Hayatım mahkeme laflarıyla geçti. Artık mahkemeden ümidim kalmadı. Astsubayı arıyorum; bulsam, 'Ben vazgeçiyorum davamdan, 5-10 kuruş ver de bu işi kapatalım' diyeceğim. Dava boyunca hiç hapse girip tutuklanmayan Abdullah Çapacıoğlu'nun Kütahya'da olduğu, emekliye ayrıldığı söyleniyor, ama bulmak ne mümkün. Vallahi ne yapacağımı, ne diyeceğimi bilemiyorum...''

Mahmut ÖVÜR / Mehmet YALÇIN

PAN AM'DAN DAHA FAZLA KONFOR BEKLİYORSUNUZ.

HAKLISINIZ.

Konfor.

Hatırladınız mı? Havayollarında neredeyse unutulmaya yüz tutmuş bir kavram oldu konfor. Pan Am için değil. Bu yıl Pan Am'ın sunduğu yeni konforlar hakkındaki haberlerin ardı arkası kesilmeyecek.

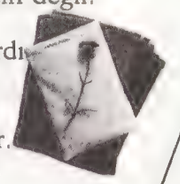

First Class'ta daha fazla konfor.
Clipper® Class'ta daha fazla konfor.
Economy Class'ta daha fazla konfor.

First Class'ta yepyeni Sleeperette® koltuklarımızda konforun âlâsını yaşayacaksınız.

Clipper Class'ta aynı sırada sekiz değil, şimdi altı koltuk var. İstediğiniz gibi ayaklarınızı uzatıp dinlenebileceğiniz, dilerseniz çalışabileceğiniz çok daha geniş, çok daha şık, çok daha rahat koltuklar.

Pan Am sizi yepyeni halılarıyla, daha ferah bir dekor içinde, daha mükemmel aydınlatma düzeniyle, yeni elektronik kulaklıklarıyla, daha zengin, daha yaratıcı menüleriyle ağırlayacak.

Dahası var. Uygulayacağımız yeni rezervasyon sistemiyle bilet işlemleri büyük hız kazanacak, havaalanında uzun kuyruklar oluşmayacak.

Ve nereye giderseniz gidin, dünyaca ünlü Pan Am hizmeti yine emrinizde olacak.

Konfor istiyorsanız, gelin bizimle uçun. Konforun keyfini yaşayın.

PAN AM'DA DAHA FAZLASINI BULACAKSINIZ.

HİLTON METHALİ 80223 / Harbiye - İstanbul
Tel.: (1) 131 23 39 / 40 / 41 / 42 - 131 23 43 / 44 / 45 / 46; Teleks: 22 694

bugün

DÖNEMLİ DY YAYINCILIK

FUTBOL, BASKETBOL VE RUGBY'DEN PALİO'YA,

BÜTÜN SPORLARDA SPORTMENLİĞE,

SPOR KÜLTÜRÜNE, SPORUN ARDINDAKİ İNSAN

VE DRAM ÖGELERİNE; KALİTELİ

FOTOGRAFA, İLGİNÇ VE OBJEKTİF

SPOR RÖPORTAJ VE YORUMLARINA,

DERWALL'DEN MÜMTAZ SOYSAL'A DEĞİŞİK İMZA-

LARA, YERYÜZÜNDEN SPOR OLAY VE STARLARINA

verildi

1. SAYIDA: Avrupa Kupaları Rehberi, ▮ DERWALL'in Sayfası, ▮ HINCAL ULUÇ, DENİZ GÖKÇE, ROB HUGHES, TYSON. ▮ Dünyanın en ünlü amigosu JACK NICHOLSON ▮ Basket Ligi ön değerlendirmesi ▮ At ve İnsan, ▮ BEN JOHNSON, MADONNA, M. TERZİ, ▮ Amerikan Futbolu, "AMERİKAN RÜYASI"... ▮ Bu ikiliye dikkat: CENGİZ GÖLLÜ ve kızı ARZU.

TÜM BAYİLERDE

Westinghouse

lisansı ile dünya'daki en gelişmiş teknoloji kullanılarak üretilen

ETİTAŞ

alçak, orta ve yüksek gerilim güç kondansatörleri hizmetinizde.

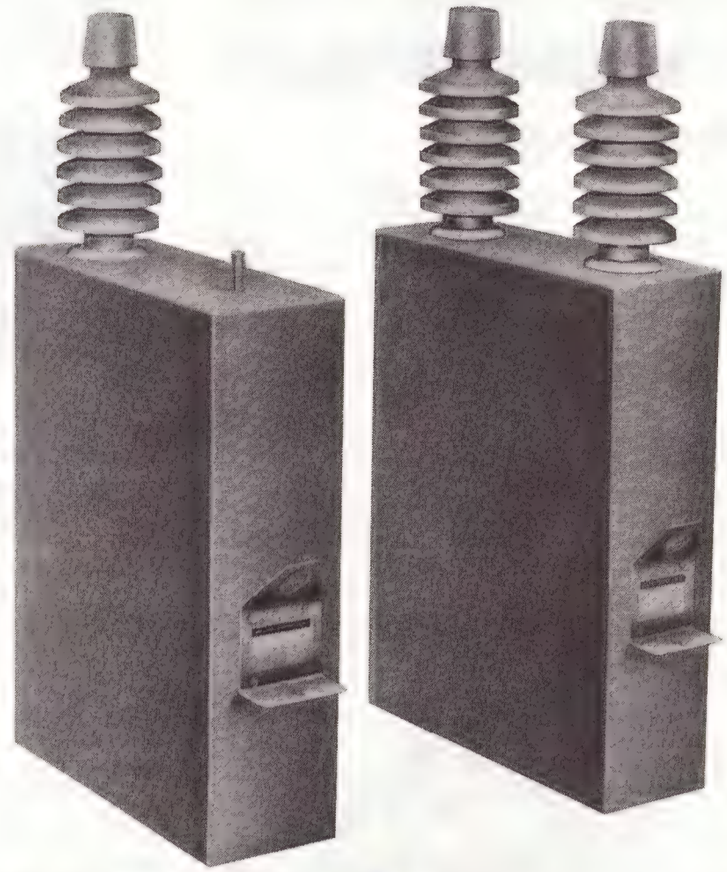

ETİTAŞ ELEKTRİK TEÇHİZATI İMALATI TESİSATI A.Ş.
Ankara Caddesi 277, Bornova-İzmir
Posta Kutusu 552 İzmir Tel: (51) 180000
Tlx: 53675 etie tr.

WESTINGHOUSE ELECTRIC SA
İstanbul İrtibat Bürosu
Cumhuriyet Caddesi 91/3 Elmadağ, 80230 İstanbul
Telefon: 148 4614 - 140 6129 Telex: 27892 oxyd tr.
Fax: 130 5265

CUMHURİYET

Ayşe Ülaç, Anayasa'ya evet dedi

BİR "VATANDAŞ"

Ayşekadın skandalı

Ayşe Ülaç, sekiz çocuklu, imam nikâhlı, Adıyaman'ın bir mezrasında yaşıyor, Türkçe bilmiyor ve nüfusta kayıtlı olmadığı, yani vatandaş sayılmadığı halde on yıldır seçimlerde oy kullanıyor.

Acı gerçek, Ayşe yirmi bir yıllık kocası Mehmet ile artık "resmi nikâh" kıydırmak isteyip devlet kapısına başvurduğunda meydana çıktı... Dilimizi konuşamayan Ayşe'ye, nüfusta kayıtlı olmadığı anlaşılınca, altı ay süreli "yabancılara mahsus geçici ikametgâh teskeresi" verildi. Ayşe'nin teskeresinde "milliyeti" bölümünde "İslam" yazıyor ve teskerede, herhalde Ayşe'nin anlayabilmesi amacıyla, bütün bilgiler Fransızca olarak da yer alıyor...

Ayşe Ülaç on yıldır oy kullandığını, 1982 referandumunda Anayasa'ya "evet" demiş olduğunu, 6 Eylül referandumunda da oyunu "kırmızı" olarak verdiğini açıkladı. Vatandaş Ayşe, Anayasa'ya evet derken gösterdiği tutarlılığı yinelemiş, siyasal yasakların kaldırılmasını onaylamamıştı...

BİR YASA

Muzır tehir

Bazı münafık gazeteci makalesinin "Muzır Yasa" olarak andığı ve bu yüzden "zılgıt da yediği" Küçükleri Muzır Neşriyattan Korurken tutuklu ve hükümlü yakınlarını fişliyor!

● **Türk-İş'in, seçim sath-ı mailinde** geleneksel tutumunu bir kez daha takındığı ve hiçbir partiyi desteklemediği açıklandı. Açıklamaya kimse şaşmadı.

● **Nâzım Hikmet-Mustafa Taşar** davasına devam edildi. Mustafa Taşar'ın "Nâzım Hikmet bir sapıktır" sözlerine karşı Nâzım'ın kız kardeşi tarafından 5 milyon liralık tazminat davası istemiyle açılan davanın ilk duruşmasında Taşar'ın verdiği yazılı cevap okundu. Mahkeme, cevabın incelenmesi ve tanıkların dinlenmesi için ileri bir tarihe ertelendi.

ma Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden bu yana geçen bir buçuk yıl içinde, bu yasayla oluşturulan Muzır Kurulu'nun 200'ü aşkın yazar, gazeteci ve sanatçıyı yargı önüne çıkarmış olduğu bildirildi. 181 sanığın yargılandığı 106 dava da sürmekte. İstenilen para cezaları astronomik rakamlara ulaşıyor.

Orhan Aldıkaçtı Muzır Kurulu'ndan yana...

Bu arada, Anayasa Mahkemesi' nin yasanın bazı maddelerini iptal kararının 7 aydır Resmi Gazete'de yayınlanmamış olması nedeniyle davaların sonuçlandırılamadığı öğrenildi. Prof. Aldıkaçtı karar yayınlanıncaya kadar mahkemenin olağan görevini yapmasını isterken, benzer bir olay, Anayasa Mahkemesi' nin yabancılara toprak satışını yasaklayan kararının yayınının özellikle geciktirilmesi hatırlandı...

KISA... KISA...

● **İnsan Hakları Derneği'nce başlatılan** genel af ve ölüm cezasının kaldırılması çağrısı imzaya açıldı. Polis de bir yandan kampanyayı yü-

BİR FOTOĞRAF

GÜNAYDIN

Anavatan Partisi'nin kapıkulları, havaalanında sadrazam eli öpmek için göbekte el bağlayıp bekleşirken görülüyor...

BİR PORTRE

Hasbi Menteşoğlu

Salyangoz fabrikatörü Hasbi Ağa kırk dokuz yaşında, dört erkek çocuk babası ve bir erkek torun sahibi. Kendisi aslen Çarşambalı. 10 yaşında ağalık rütbesine yükselmiş.

İş hayatına pazarda süpürge satarak başlayan Menteşoğlu daha sonra gazoz, ekmek, araba derken salyangoz ticaretine atılmış. Daha sonra da ihracata yönelmiş.

İlkokul beşinci sınıftan şehadetname alamadan ayrılan Hasbi Menteşoğlu, Samsunspor Kulübü Başkanlığı ve 50 milyon liraya satın aldığı Kırkpınar Ağalığı gibi sıfatlarının getirdiği ünün yanı sıra, basına verdiği demeçler ve televizyonda Güneş Tecelli ile "Abüü" şeklindeki konuşmasıyla kamuoyunun gönlünü fethetmişti.

Hasbi Ağa, geçtiğimiz günlerde bir hayali ihracat skandalı nedeniyle, bu kez biraz da tatsız bir şekilde yeniden gündeme geldi ve belinde tabanca, elinde tespihle fotoğrafları yeniden gazetelerin birinci sayfalarında yer aldı. Ağanın Belçika'ya ihraç ettiği 1200 ton kerevit, karides ve midye konservesinin kokmuş mantar, balık kılçığı ve su dolu olduğu meydana çıktı. Belçika gümrükleri kokudan geçilmiyor. Konserveler yakılarak imha edilecek. Hasbi Ağa, kendisine bu konuda yöneltilen soruları "Ben bilmiim ki..." şeklinde yanıtlıyor. Ağanın kilosu 800 liraya topladığı mantarlardan da kilo başına 10 bin lira vergi iadesi aldığı açıklandı.

HAFTANIN İNCİSİ

"Rahmetli İnönü de ANAP'la aynı görüşteydi. Sağ olsaydı ANAP'ı desteklerdi."

Gültekin Ozan

ANAP aday adayı, İsmet İnönü'nün eski özel kalem müdürü

BASINDAN YORUMLAR

Aman sarsmayın!

ANAP'ın bu seçimleri kazanmasını istiyoruz.

Türkiye üç yıl mı olur, beş yıl mı bilemeyiz ama daha bir süre Turgut Özal ve ANAP tarafından yönetilmelidir. Yönetilmelidir ki, bu felsefe ile ülkenin ve halkının nereye geleceği iyice ortaya çıksın!

Kuşkusuz ki, ANAP felsefesine karşı olanlar, muhalifler için önümüzdeki bu üç-beş yıl çok sıkıntılı ve üzüntülü olacaktır. Muhtemelen Türkiye çok şey yitirecektir, çok değer yargısı sarsılacak, aydınlıktan, özgürlükten, çağdaşlıktan yana olanlar çok büyük yaralar alacaklardır.

Bunların hepsini biliyoruz ve gene de bu seçimlerden sonra da ANAP tek başına istediği gibi hareket edebileceği bir çoğunlukla iktidar olmalıdır diyoruz.

İlhami Soysal, 30 Eylül, Milliyet

EMRE ULAŞ/NOKTA

Nurlu ufuklara!

Bir devlet parasal yoldan ödeyemediği dış borcunu siyasal yoldan da ödeyebilir.

Nedir bu yol?..

Türkiye sorunlarla çevrilidir, sınırlarında biriken ulusal davaları büyüktür. Ödeyemediğimiz dış borcumuzu Kıbrıs'ta taksite bağlayabiliriz. Ege'de ödeyebiliriz, Amerika'ya Doğu Anadolu'da kolaylıklar sağlayabiliriz; ülkemizi kullanmaya kalkacak yabancılara ödünler verebiliriz; yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızı ipotek edebiliriz. Amerikan Morgan firmasının hazırladığı rapora göre kârlı iktisadi devlet kuruluşlarını görüntüde paravan şirketler eliyle yabancı kumpanyalara hediye edebiliriz.

Çok değil, üç beş yıl sonra 52 milyon nüfuslu, 52 milyar dolar milli geliri olan, 52 milyar dolarlık dış borcun altında ezilen bir Türkiye, hiçbir ulusal davasını ve çıkarını savunamayacak duruma düşer.

ANAP iktidarının tarihsel görevi bu mudur?

★

Bir yandan diyorlar ki:

—Ekonomi iyi gidiyor.

Öte yandan soruyorlar:

—Paramızın önündeki sıfırı atalım mı?

1000 lirayı yüz, yüz lirayı 10, 10 lirayı 1 lira yaptık kısa bir sürede...

Böylesine bir ekonomik deprem, ancak büyük savaşlarda, yıkımlarda, düşman işgalinde, ülkenin baştan başa yanıp yıkılma süreçlerinde görülür. Ya da Latin Amerika ülkelerinde yaşanan biçimiyle kökü dışarda sermayenin askeri diktatoryası gelir, tüm ülkeyi yabancı kumpanyalarla birlikte soyup sömürür, iliğini kemiğini yok eder, ekonomiyi yıkıma uğratır.

Nereye gidiyoruz?

İlhan Selçuk, 29 Eylül, Cumhuriyet

ABD / CIA'NİN GİZLİ SAVAŞLARI

Yeni bir Watergate'in eşiğinde

Watergate Skandalı'nı ortaya çıkartan gazeteci Woodward'un yeni kitabı daha yayınlanmadan Amerika'yı karıştırdı. Woodward, kitabında CIA eski başkanı Casey'in gizli operasyonlarını açıklıyor

Casey'in, Fadlallah'a karşı suikast girişimi başarısız olmuş fakat 80 kişinin ölümüne yol açmıştı

Her şey büyük bir gizlilik içinde planlanmıştı. Özetler çıkarılmış, hikâye yayına hazırlanmıştı. Washington Post editörleri, tıpkı CIA'nin gizli operasyonlarında olduğu gibi, dışarıya hiçbir şey sızdırmamaya çalışıyorlardı. Haber 27 Eylül pazar günü patlatılacak ve hiç şüphesiz başta Reagan olmak üzere Amerikan yöneticilerinin dudakları uçuklayacaktı. Ardından da bütün dünya bu olayı konuşacaktı. Fakat beklenmeyen bir yanlışlık her şeyi altüst edecekti. Haberi büyük bir titizlikle gizlemeye çalışan Washington Post yayından iki gün önce banliyölerde dağıttığı ilavesinde yanlışlıkla olaya geniş yer verecek ve rakiplerinin uyanmasına yol açacaktı. U.S. News and World Report dergisi fırsatı kaçırmayarak aynı gün haberi yayınlayacak ve onu tam 46 gazete izleyecekti. Haber, Washington Post'un elinde patlamıştı ama beklendiği gibi bir anda Amerika'yı altüst etmişti.

Gazetenin rakiplerine kaptırdığı yazı, on beş yıl önce Watergate Skandalı'nı ortaya çıkaran Washington Post editörlerinden Bob Woodward'ın ekim ayında yayınlanacak yeni kitabının özetiydi. Woodward bu kez de, mayıs ayında bir beyin tümöründen ölen eski CIA Başkanı William Casey'in gizli operasyonlarını ortaya çıkarıyordu. Irangate Skandalı'nın belki de odak noktası olan Casey, İran'a silah satışı ve Nikaragua kontralarına yardım konusunda Senato Soruşturma Komisyonu'nun huzuruna çıkamadan ölmüş ve sırlarıyla birlikte gömülmüştü.

Ünlü gazeteci Woodward, kendi ifadesine göre, kitabının hazırlığı için Casey ile elli kez görüşmüş ve ayrıca 250 kişiye daha başvurmuştu. Son görüşmelerinde eski CIA Başkanı hastanede ölüm döşeğindeydi ve Woodward'a İran'a silah satışıyla elde edilen fonların kontralara aktarıldığını bildiğini itiraf etmişti. Nedenini ise "inandığım için" şeklinde açıklamış ve sonra derin bir uykuya dalmıştı. Woodward'a göre, Casey olayı sadece bilmekle kalmıyordu. O, albay Oliver North'un kontralara yardım planının esas beyni durumundaydı. Bu iş için hükümet dışında özel bir bünye oluşturmak fikrini de North'a o vermişti.

Fakat kitabın en can alıcı kısmı Irangate ile ilgili olanı değil, Casey'in teröre karşı yürüttüğü gizli savaşları anlatan bölümlerdi. 1981'den itibaren altı yıl boyunca CIA'e başkanlık yapan Casey bu kuruluşun bürokratik yapısına tahammül edemiyordu. Casey'in kendine ait bir CIA'i vardı ve yürüttüğü gizli operasyonlarla Kongre'nin kısıtlama ve kontrollerinden uzak, kendi başına bir dış politika yürütüyordu. Casey için bu yöntemler hem gerekli hem de etkiliydi.

En ucuz yöntem. Lübnan'daki Şiilerin örgütü olan Hizbullah Partisi'nin Amerikan hedeflerine yönelik saldırılarına son vermek isteyen Casey, örgütün lideri Şeyh Fadlallah'ı öldürmeye karar vermişti. Suudi Arabistan Kralı Fahd ona gerekli istihbaratı sağlamaya ve operasyonu finanse etmeye söz vermişti. Casey, Suudi Arabistan Washington Büyük Elçisi Prens Bandar ile bizzat görüşerek planlar kurmuş ve Suudilerden bu iş için 3 milyon dolar sağlamıştı. Bombalı suikast 8 mart 1985'te gerçekleşecek ancak olayda 80 kişi hayatını kaybetmesine rağmen, Fadlallah yara almadan kurtulacaktı. Suudiler olayda parmakları olmadığını kanıtlamak için şeyhe bir kaç katil teslim edecek, Amerikalılar ise saldırının İsrail tarafından yapıldığı intibaını yaratacaklardı. Casey bu kez Hizbullah'ın anti-Amerikan eylemlerini durdurmak için başka bir yöntem arayacak ve bu işi çok daha ucuza halletmeyi becerecekti. Fadlallah 2 milyon dolar karşılığında tüm saldırılarını şıp diye kesiverecekti. Casey'in kendisi bile, Amerika'nın bu büyük sonunun bu kadar az parayla hallolmasına şaşacaktı.

Satılık devlet adamları. Woodward kitabında, 1982'de öldürülen Lübnan Devlet Başkanı Beşir Cemayel'in de başkanlığa seçilmeden önce CIA için çalıştığını ve böylece Hıristiyan milisleri için 10 milyon dolarlık yardım sağlandığını ileri sürüyordu. CIA için çalışan daha pek çok devlet başkanı vardı. Örneğin eski Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat Casey ile sıkı bir işbirliği içindeydi ve CIA'nın ABD dışındaki en güçlü istihbarat ağı Mısır'daydı. Woodward'ın iddiasına göre Hüsnü Mübarek'in odasında bile dinleme cihazı vardı ve buradaki konuşmaların takip edilmesi sayesinde, Amerika Ekim 1985'te Achille Lauro adlı gemiyi kaçıran teröristleri taşıyan uçağın yolunu kesip inişe zorlayabilmişti. Salvador Devlet Başkanı Duarte de CIA'nin emrindeydi. Dominik Başbakanı ise Amerika'nın Granada'yı işgali sırasındaki hizmetleri karşılığında Casey'den 100 bin dolar almıştı.

Bob Woodward yeni kitabıyla yine gürültü kopardı

Eski CIA patronu Casey'in satın aldığı devlet adamları saymakla bitmiyordu. Operasyonlarının en büyük destekçisi ise, hem istihbarat hem de finans kaynağı olarak yararlandığı Suudi Arabistan'dı. Casey yine Suudilerin yardımıyla, Kaddafi'ye karşı mücadele eden Çad lideri Habre'ye kendi kişisel kararıyla arka çıkmıştı. Avrupa'ya da el atan Casey, 1985 İtalyan seçimlerinde yine milyonlarca dolar harcayarak komünistlerin iktidara gelmesini engellemişti.

Casey'in dünyanın her yanına yerleştirdiği dinleme cihazları bazen birtakım dedikoduların elde edilmesine de yaramıştı. Örneğin bu sayede Kaddafi'nin kadın kıyafeti giymeyi sevdiği, Enver Sedat'ın uyuşturucu kullandığı ve Kral Fahd'ın içki müptelası olduğu ortaya çıkmıştı.

Woodward'ın kitabında Reagan'ı en çok kızdıran kısım ise şüphesiz, Casey'in kendisiyle ilgili görüşlerinin anlatıldığı bölümdü. Eski CIA Başkanı, Reagan'ı tembel, kararsız, dikkatsiz ve pasif buluyordu. Reagan, Casey'e Hollywood'da daha başarılı olsaydı hiçbir zaman başkan olmayı düşünmeyeceğini itiraf etmişti.

Kitap daha yayınlanmadan Amerika'da büyük bir gürültü koparmıştı. CIA çevreleri, iddialar üzerine açıklama yapmaktan kaçınırken, Reagan yönetimi bir inkâr furyası başlatıyor, Kongre ve Senato'da ise yönetimi suçlayan sesler yükseliyordu. Fakat Casey yapacağını yapmış, kendi dış politikasını bildiği gibi yürütmüştü. Woodward'a bir kısmını açık etmeyi uygun görmüştü ama bir kısmını da kendisiyle birlikte götürmüştü şüphesiz.

TUNUS / BURGİBA'NIN ÇIKMAZI

İslam devrimi kapıda mı?

Siyasi ve ekonomik açıdan tam bir çıkmazda olan Tunus'ta Burgiba yönetimiyle savaşan İslam radikalleri arasındaki savaş gittikçe kızışıyor. Geçen pazar 7 radikal idama mahkûm edildi. Yaşlı başkanın tek umudu İslami hareketin bölünmüş olması

Burgiba iktidarını 31 yıl korudu. Ama şimdi işi çok daha zor

"Tunus nereye gidiyor? Yoksa İslam'ın ikinci devrimi bu ülkede mi gerçekleşecek? " Geçtiğimiz aylarda, sadece Tunus değil, bütün uluslararası çevrelerde aynı soru defalarca sorulmuştu. Geçen pazar günkü mahkeme kararı bunun için çok önemliydi. Bütün Tunus, derin bir sessizlik içinde, hükümete muhalif dinci kanat mensuplarının taraf olduğu davanın sonuçlarını merakla bekliyordu.

Nihayet günün geç saatlerinde, Devlet Güvenlik Mahkemesi salonunda, toplam 90 sanıklı davada hazır bulunan 54 sanık ve 42 savunma avukatı önünde verilen hükümler açıklanıyordu: 7 idam cezası verilmiş, dini lider Raşit El Gannuşi ise ömür boyu kürek cezasına çarptırılmıştı.

Ülkede 1956 yılındaki bağımsızlıktan bu yana hükümetle dinci kesim gittikçe sıklaşan bir şekilde 1958, 1970, 1981 ve 1984 yıllarında tam 4 kez karşı karşıya gelmişler ve hükümet güçleri her seferinde kazanmasını bilmişti. Ancak, sonuncu karşılaşma öncekilerden oldukça farklıydı. Aradan geçen yıllarda İslami radikaller gittikçe güçlenmiş, mücadele, kitle desteğine sahip ve iktidarı ele geçirmek için silahlı mücadeleyi destekleyen bir hareketle, ekonomik ve siyasi bunalımın çıkmazındaki pili bitmiş bir hükümetin karşılaşması şekline bürünmüştü.

Mahkeme 7 radikali idama mahkûm etti. İslamcıların nasıl tepki göstereceği merak konusu

Buharlaşan hayaller. Tunus'un karizmatik lideri, "Mücahidi Ekber" (Büyük Mücahit) Habib Burgiba, 1956 yılında ülkenin bağımsızlığa kavuşmasıyla birlikte artık mücadele döneminin kapandığını, kalkınma ve çağdaşlaşma döneminin başladığını ilan etmişti. Hedef, Batılı ve özellikle Fransa türünde, laik, uygar ve ileri bir ülke yaratmaktı.

Ne var ki, umutlarla gerçekler arasında dağlar kadar fark vardı. Bir kere, Tunus, geri ve uzun yıllar sömürge olarak kalmış bir ülkeydi. İkincisi, ülkede eski kültür kurumlarıyla İslami gelenek oldukça köklüydü. Diğer taraftan, ülkenin ulusal gelir kaynakları tek başına kalkınma hamleleri gerçekleştiremeyecek kadar kıttı.

1970'li yıllarda karınca kararınca ilerlemeye çalışan ülke, 1980'li yılların başında tam anlamıyla batağa saplanacaktı. Ülkenin ana gelir kaynağını oluşturan fosfat yeterince alıcı bulamıyor, tekstil ürünleri AET üye-

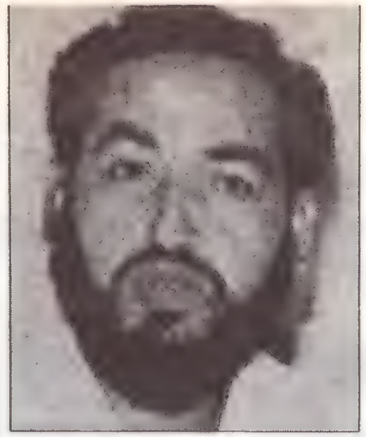

Gannuşi'nin şanssızlığı İslam dünyasının bölünmüşlüğü

lerince kota uygulamasına tabi tutuluyordu. Ulusal gelirin yüzde 30'unu oluşturan turizm sektöründe bile gözle görülür bir gerileme başlamıştı. Ülkedeki nüfus artış oranı ise Afrika için neredeyse bir rekordu. Bütün bunlara ek olarak, 3,5 milyar dolara varan dış borçlara IMF raporları da ilave olunca, Burgiba'nın ülkesi için beslediği hayaller bir başka bahara kalıyordu.

Ülkenin çıkmazda bulunması, iktidar çevrelerini derinden etkiliyordu. Yaşlı ve hastalıklı başkan Burgiba'nın yerine ülkeyi kimin yöneteceği amansız bir rekabete dönüşmüştü. Başkanın eşi ve oğlunun da adı karıştığı bir saray darbesi ortaya çıkartılıyor, Büyük Mücahit eşini sürgüne gönderirken, oğlunu da iktidardan uzaklaştırıyordu.

Tek yol İslam. Bu ekonomik ve siyasi enkaz, ülkede İslami akımın çığ gibi büyümesine yol açmıştı. Burgiba, daha 1956 yılında cumhuriyetin ilanından sonra Batılılaşma faaliyetlerini yürütürken karşısında ilk muhalif akım olarak dini kesimi bulmuştu. O zaman, genç ve güçlü başkan, hareketi bastırıyor ve dine göre giyinmeyi yasaklıyordu. Ama 1960'lardan başlayarak Arap milliyetçiliği ve Nasırcılığın bütün Arap ülkelerini sarstığı dönemde Burgiba bu tehlikeye karşı İslami hareketi kullanmak ve onlara taviz vermek durumunda kalacaktı. İşte bugünkü hareketin lideri Raşit Gannuşi'nin Suriye'ye giderek Müslüman Kardeşler Örgütü'yle ilişki kurması, arkasından da İslami bir dergi çıkartarak, bu ideolojiyi geniş kesimlere "tek kurtuluş yolu" olarak sunması tam bu döneme rastlıyordu. Burgiba "sola ve Nasırcılığa karşı" kullanmak istediği dini hareketin yırtıcı pençelerini ilk kez fark ettiğinde, Gannuşi'nin dergisinin tirajı 25 bine çıkmıştı.

Hareket özellikle üniversite gençliğinin önderliğinde gelişecek, İran İslam Devrimi'nden sonra iyiden iyiye ivme kazanacaktı. 1981 yılında İslami muhalefet siyasi parti kurma isteğini resmen açıklıyor ancak hükümet ani bir darbeyle hareketin 60 önderini tutuklayarak tehlikeyi önlüyordu. Tutuklananların başında yine Raşit El Gannuşi vardı. Lider Gannuşi, 1984 yılında bu kez ekmek zammına karşı büyük ayaklanmayı başlatacaktı. Hareket yine nihai hedefe ulaşamamış ama oldukça güç kazanmıştı. Kitle desteğinin yaygınlaşmasından sonra 1985 yılında İslamcı radikaller üniversite gençliği içinde Tunus Genel Öğrenci Birliği'ni kuruyorlardı. El Gannuşi artık iktidar yolunun kendisine açıldığına iyice inanmaya başlamıştı.

Ama iktidar hesapları için henüz biraz erkendi. Dünya İslami hareketinin ayrılıkları örgütün içine de sızmakta gecikmemişti. Mekke olaylarıyla doruğa çıkan İran-Suudi düşmanlığı, Lübnan'daki İslami Cihat-Hizbullah savaşı içerisinde değişik İslami eğilimleri benimseyen kişilerin bulunması hareketi bölüyordu.

Parçalanma Burgiba'nın koltuğunu en azından şimdilik kurtarmıştı. Ama siyasi ve ekonomik bunalımın derinleşerek sürdüğü, Burgiba'nın sopalı demokrasisi, İslamcı şiddetin arasında kalmış Tunus'un geleceğine, iyimser gözle bakmak mümkün görünmüyordu.

Faik BULUT

SSCB / MOSKOVALI FAHİŞEYLE SÖYLEŞİ

"Yöneticilere göre fahişelik yok"

Fransızların ünlü magazin dergisi Paris Match muhabiri Michel Peyrard, Moskovalı lüks bir fahişeyle söyleşi yaptı.

"Lüks fahişe büyük bir cesaretle söyleşiye izin verdi

M. Peyrard: Moskova'da prostituka olmak (Rusçada fahişe) nasıl bir şey?

Yanıt: Sovyetler'de "prostituka" diye bir şey olmaz ki. Ülkenin babaları, fahişelik kurumunu burjuva toplumunun bir ürünü olarak tanımlıyorlar. Sovyet kadını ise, savaşır, çocuk büyütür, bir kahraman işçi olarak yaşar. Kendisini satması mümkün değildir. Zaten, Rusçada fahişeliği tanımlayacak bir kelime yok. Prostituka kelimesi Fransızca "prostituee"-den geliyor.

M. Peyrard: Fahişelik diye bir şeyin varlığını reddediyorlarsa, o zaman sizi tutuklamalarının koşullarını da ortadan kalkıyor.

Yanıt: Evet, genellikle, polise karşı kaba davranmak, bir yabancı ile beraber olmak, yabancılara ayrılmış otellere gitmek, sarhoş dolaşmak, karaborsa döviz almak gibi suçlardan götürüyorlar. Bu gibi suçların cezaları ise son derece ağır.

M. Peyrard: Peki, Sovyetler Birliği'nde, çalışıyor olmak zorunlu. Sizi hiçbir işyerine kayıtlı olmadığınız ve çalışmadığınız için götürmüyorlar mı?

Yanıt: Ben öğrenci olarak görünüyorum. Ekonomi fakültesine kayıtlı olduğumu gösterir bir şebekem bile var. Her sene üniversitede görevli bir memura rüşvet vererek kendimi kaydettiriyorum. Bazı fahişeler ise kendilerini gece vardiyasında çalışıyor gibi gösteriyorlar. Fabrikaların gece vardiyalarında denetim olmadığından hiçbir sorun çıkmıyor.

M. Peyrard: Sovyetler'de bu işten ne kadar kazanılır?

Yanıt: İş başına yaklaşık 50 dolar alıyoruz. Kazancımız iyi. Sovyetler'de ortalama ücret 180 ruble civarında. Bir öğretmen 120, doktor 150 ruble, otobüs şoförü ise 250 ruble maaş alıyor. Bizim aylığımız ise 600 rubleyi buluyor.

M. Peyrard: Genellikle dolar mı alıyorsunuz?

Yanıt: Evet, rubleye çevrilmesi en kolay para bu. Bunun yanında Alman Markı ve İsviçre Frangı da kabul ediyoruz.

M. Peyrard: Biraz önce bir Mercedes'in içindeydiniz.

Yanıt: Evet, arkadaşlarım İra ile Liocha'nın arabası.

M. Peyrard: Peki Moskova'da nasıl Mercedes sahibi olunuyor?

Yanıt: Fazla miktarda döviz ödeyerek. Kentin güneyinde Mercedes ve Datsun otomobillerin satıldığı bir garaj var. Bunlar ülkede görev yapan yabancıların ve diplomatların dönerken sattıkları arabalar. Çok çok pahalı. Ama satın almak için sıra beklemek söz konusu olmadığından bizimkiler tercih ediyor.

M. Peyrard: Japonlar iyi para veriyorlar mı?

Yanıt: Evet, Almanlar da, fazla cömert olmamakla beraber paramızı ödüyorlar. Amerikalılar ise kırk yılda bir düşüyorlar. En çok gelenlerse Finlandiyalılar. Fransızlar ise, son derece kibarlar; çiçek veriyorlar, sohbet etmeye bayılıyorlar. Ama iş para vermeye gelince elleri bir türlü ceplerine gitmiyor. Aynı İtalyanlar gibi.

M. Peyrard: Bütün arkadaşların otellere girip çıkabiliyor mu?

Yanıt: Hayır, mesela Lola çok tipik bir Asyalı olduğundan kapıcı-

Fahişelik yok, ama yabancılarla beraber olmanın cezası çok ağır

Öncü bir sanayici ALKENT'i seçti.

Şehap E. BİRGİ, Dr. Müh.

Şehap E. Birgi, 1903 İzmir doğumlu ve sanayimizin öncülerinden biri. Orta öğrenimini İzmir Amerikan Koleji'nde tamamlayan Birgi, Freiberg Teknik Üniversitesi'nden maden yüksek mühendisi olarak mezun olduktan sonra, Leoben Teknik Üniversitesi'nde doktora yaptı. Mühendis sayısının çok az olduğu Cumhuriyet'in ilk yıllarında Birgi'ye kendi alanında önemli sorumluluklar verildi. 1934'te Keçiborlu kükürt madeni ile fabrikasını kurdu. 1936'dan sonra Etibank'ta çalışmaya başladı. Bu görevini sürdürürken Ergani ve Murgul bakır madenleri ile fabrikalarının kuruluşunu yürüttü. 1953 yılında, Birgi'ye petrol sanayiinin kurulmasını yönetme görevi verildi. Böylece, bugün Türkiye'nin en büyük sanayi teşekkülü olan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı kuruldu.

1960'tan sonra ticaret yapmaya başlayan Şehap E.Birgi, Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki önemli atılımların öncülerinden biridir. İş hayatındaki başarısını, birinci sınıf eleman seçerek onlarla ekip halinde çalışmasına borçlu.

Brahms'ı ve Mozart'ı özellikle çok seven Şehap E.Birgi, düzenli olarak golf oynuyor. Diğer bir alışkanlığı da av sporu. Eşi ve torunuyla oturan Birgi, **ALKENT'i seçmesini üç nedene bağlıyor: ALKENT projesini yürütenlerin mesleklerindeki üstün nitelikleri, malzeme seçimindeki titizlikleri ve projenin medeni ihtiyaçlara göre hazırlanması.**

Şehap E. Birgi... Cumhuriyet'in sanayileşmesine öncülük edenlerden biri. Mutlu ve huzurlu bir yaşam için ALKENT'in Akasya bloklarından bir daire seçti. **Mutlu bir yaşam için** ALKENT'i seçen diğer kişiler gibi.

ALKENT
BAHÇE ŞEHİR
MUTLU ŞEHİR

ALARKO ALKENT Tepecik Yolu, ETİLER-İSTANBUL Tel: 163 19 25/163 81 43-44/157 13 01

ÖZGÜL SANATLAR / SANATÇI & SANATÇILAR

...Peki, sarıları gördünüz mü?

Eczacıbaşı

Sevdiğiniz bütün renkler Vitra'da.

Bir Vitra satıcısına uğrayın, Vitra'nın renklerini görün. Vitra'yla yaratacağınız güzelliğin doruklarını görün.

Kararınız ya mavi bir Vitra olacaktır, ya sarı bir Vitra...

Ya da Vitra'nın 33 renginden biri! ***Vitra ya da Vitra***

Genel Dağıtım
dasa Dağıtım ve Satış A.Ş.

VitrA

Renginiz Vitra'da

5 etiket gönderen herkese herkese herkese
yüzbinlerce hediyeler hediyeler hediyeler...

Pınar'lar sofraya...
Etiketler Pınar'a...
Armağanlar mutfağa...

Herkese
YEMEK REHBERİ
Yıl boyu kullanılacak dengeli beslenme rehberi.

55.555 Kişiye
İNDİRİM KUPONU
Bütün Pınar Et ürünlerinde geçerli 1000.- TL. indirim.

5.555 Kişiye
MUTFAK ÖNLÜĞÜ
Kullanışlı ve zarif.

555 Kişiye
AVRUPA MUTFAK BIÇAĞI
Uzun ömürlü. İster ekmek kesin, ister et.

55 Kişiye
ÖZEL TAVA
Artık başka tava kullanmayacaksınız.

5 Kişiye
AVRUPA SET ÜSTÜ FIRIN
Çabuk ve lezzetli yemekler için.

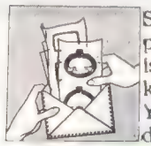

Sucuk, salam, sosis... Dilediğiniz Pınar Şarküteri ürünlerinden 5 tanesinin poşetini ön yüzünden kesin. Etiket baskılı bu poşetleri bir zarfa koyun, isminizi ve açık adresinizi de yazarak en geç 15 Kasım 1987 tarihine kadar "PINAR ET P.K. 479 İZMİR" adresine postalayın. 365 günlük Yemek Rehberi'nizi hemen alacak, ayrıca zengin armağan çekilişine de katılacaksınız.

Çekiliş 1 Aralık 1987 günü İzmir 7. Noteri huzurunda yapılacak ve kazananlara armağanları derhal postalanacaktır

PINAR ET ÜRÜNLERİ
PINARMARKETLERDE, BAKKALLARDA
SÜPERMARKETLERDE, ŞARKÜTERİLERDE...

"sağlık, güven, lezzet"

Pınar Et, bir Yaşar Holding iştirâkidir.

Moskova'da bir gecelik aşkın bedeli 50 dolar

ların dikkatini çekiyor ve içeri almıyorlar. Bazen ben de giremiyorum. Örneğin Cosmos otelindeki polisler beni belledi. Kapıcılar da bu yüzden içeri almıyorlar. Geçenlerde birine 10 ruble rüşvet önerdim gene de kabul ettiremedim.

M. Peyrard: Moskova'da çalışanlar arasında diğer cumhuriyetlerden gelen kızlara sık sık rastlanıyor mu?

Yanıt: Evet, özellikle Orta Asya'dan ve Sibirya'dan gelenler çok tutuluyor. Çekik gözleri yabancı erkeklere çok çekici geliyor galiba. Bir de Uzbekler iyi iş yapıyor.

M. Peyrard: İşinizde sizinle ilgilenen bir adam var mı?

Yanıt: Tabii. Denetçim Dimitri.

M. Peyrard: Denetçi mi?

Yanıt: Evet. Dövizlerin sahte olup olmadığını denetlediği için ona böyle diyorum. Bir süredir piyasada sahte döviz dolaşıyor. Bana öyle geliyor ki bu İtalyanların işi. Dimitri bana müşteri de buluyor. Polisle tanıdıkları da var.

M. Peyrard: Dostlarınız, anneniz babanız sizi nasıl görüyor?

Yanıt: Yabancılarla dolaşmamıza birçok insan imreniyor. Hatta onlarla tanıştırmam için bize yanaşıyorlar. Annemle babam ise olup biteni bilmiyorlar. Beni hâlâ öğrenci sanıyorlar.

M. Peyrard: Doğum kontrolü işini nasıl hallediyorsunuz?

Yanıt: Birkaç kez düşük yaptım. Doğum kontrol hapı pek bulunmuyor. Bazı doktorlarda Macaristan malı hap bulmak mümkün. Ama benim bünyeme dokunuyor. Prezervatifler ise çok kalın olduğundan müşteriler kullanmak istemiyorlar. Avrupa prezervatif ise karaborsada ve oldukça pahalı. Kızların çoğu spiral kullanıyor ama bunlar da kötü kalite. Genellikle enfeksiyona yol açıyor.

M. Peyrard: Sovyet okullarında cinsellik dersi var mı?

Yanıt: Benim zamanımda yoktu. Şimdi de olduğunu sanmıyorum. Sovyetler'de cinsellik hâlâ bir tabu.

M. Peyrard: Zührevi hastalıklar nasıl tedavi ediliyor?

Yanıt: Bir kızın zührevi hastalığının olması onun fişlenmesi anlamına geliyor. Güvendiğimiz birkaç doktor var. Ama onlar da çok para istiyor.

M. Peyrard: Peki ya AIDS?

Yanıt: Ne?

M. Peyrard: AIDS.

Yanıt: Hiç böyle bir şey duymadım.

M. Peyrard: Hani bir virüs var. İnsanın bağışıklık sistemini tahrip ediyor. Hasta zayıflıyor.

Yanıt: Ha anladım. "Bozuk." Biz buna Rusya'da "bozuk" diyoruz. Gazeteler "bozuk"un CIA'nin deneylerinde üretildiğini yazıyor. Amerika'da kobayların, zencilerin, fakirlerin ve mahkûmların üzerinde deneniyormuş. Ben önlem olarak Afrikalılarla yatmıyorum.

M. Peyrard: Peki, Moskova'da çok "bozuk" var mı?

Yanıt: Viroloji Enstitüsü'nde tedavi görenler olduğu söyleniyor. Bunlar genellikle uyuşturucu kullananlarla Afrikalılarla ilişki kuranlarmış.

M. Peyrard: Peki sence Gorbaçov fahişeliğe karşı niye kampanya başlattı?

Yanıt: Bilmiyorum. Belki Gorbaçov KGB'ye çatmak için polisin beceriksizliğini göstermek istemiştir.

M. Peyrard: Batılılar Sovyetler'de esasen KGB için çalışan birçok kız olduğuna inanıyorlar.

Yanıt: Niye her yerde KGB'yi görüyorsunuz? ●

ÇAĞIN KAPRİS'Lİ KADINI

ERKEK MODASINA
BAKIŞLAR
TRENÇKOTLAR
TRİKOLAR
SONBAHAR SAÇI
SEZEN AKSU
SELİM İLERİ
TÜRK YEMEKLERİ
144 SAYFA ◆ 2000 TL.

FRANSA / MADONNA ÇIKARTMASININ ARDINDAN

Chirac'ın süper "show"u

Fransa Başbakanı Chirac, son günlerde gençleşme yönünde önemli bir değişim gösteriyor. Eşofmanlar, blue-jean'ler içinde poz veren, Walkman'le dolaşan Chirac'ın bu tutumu 18 yaşın üstündekilere oy hakkı verilmesiyle birlikte gelen bir seçim yatırımı olarak yorumlanıyor

Madonna'yı görkemli ve sıcak bir şekilde karşılamış ve onu halkın içinde kucaklayıp öpmekte hiçbir sakınca görmemişti. Kulağında walkman'i, üzerinde eşofmanı ile jogging yaparken fotoğrafını çekmek isteyen gazetecilerden kaçmaya gerek duymamış, aksine enerjik ve mütebessim pozlar vermişti. Matignon köşkünde İsabelle Adjani ile Michel Platini'yi ağırlamıştı. Politik çevrelerde bir dedikodudur gidiyordu: "Bizim başbakana bir şeyler oluyor."

Sahi Chirac'a ne olmuştu? Fransa'da herkes başbakanın geçirdiği metamorfozu konuşuyordu. Ne olmuştu da birden ciddi ve resmi kişiliğinden soyunup ellilik bir delikanlı gibi boy göstermeye başlamıştı? Chirac'ın gençleşmesi muhalefetin ağzını açmasına neden olduğu gibi, hükümet çevrelerinde de endişelere yol açıyordu. Eski Kültür Bakanı sosyalist Jacques Lang, Chirac'ın Madonna konserine gidip adeta "show" yapmasına dayanamayıp patlamıştı: "Mösyö Chirac'ı Madonna'nın gösterisinde görmek doğrusu pek şaşırtıcı olmadı. Bu bayan onun gençleşmesine katkıda bulundu herhalde. Kendisini jean'ler içinde walkman'lerle gördük. Şimdi de merakla, küpeler ve topuklu ayakkabılarla ne zaman ortaya çıkacağını bekliyorum!" Bir çok kişi başbakanın kendini maskara ettiğini düşünüyordu.

Seçim yatırımı. Fakat aslında Chirac'ın bu ani değişimi, yaklaşan 88 seçimleri düşünüldüğünde hiç de tesadüf değildi. Bu seçimlerde ilk kez 18 yaşındakiler de oy kullanacaktı ve bunlar seçmenlerin önemli bir kesimini oluşturuyordu. Fransa'da gençlerin geleneksel tercihi hep sol yöndeydi fakat akıllı-uslu görünümlü "Mitterrand Dede"nin onların favorisi haline gelmesi oldukça şüpheliydi. Raymond Barre, Le Pen gibi diğer adaylar ise zaten gençlerin pek tuttukları kişiler değildi. Bu durumda Chirac'ın yapacağı en önemli seçim yatırımı gençlere şirin gözükmekti.

Madonna'nın Paris'teki konseri Chirac'ın değişiminde dönüm noktası olmuştu

Aslında Chirac ile gençler arasında soğuk bir duvar vardı. Geçen yılın sonlarında çıkarılan üniversite yasası bir anda gençliği meydanlara dökmüştü. Olaylar 1968 hareketi ile kıyaslanacak kadar büyümüş ve hükümet yasayı geri almak zorunda kalmıştı. Gençler hâlâ o günleri unutmamışlardı. İşte bu yüzden Chirac'ın birdenbire ağırbaşlı, ciddi tutumunu bir kenara bırakıp gençlerin gönlünü fethetmek için atağa kalktığı söyleniyordu. Başbakan artık Paris'teki moda gösterilerini kaçırmıyor, yaptığı geziler sırasında mutlaka bir liseyi veya üniversiteyi ziyaret ediyordu. Buralarda partisinin gençlik komiteleri onu, üzerinde Madonna'nın "Papa Don't Preach" adlı şarkısının sözleri yazılı pankartlarla karşılıyorlardı. Chirac aynı genç çehreyi televizyonda da sürdürmeyi beceriyordu. Örneğin bir programda, bu yıl sonuna kadar rock dansını öğrenmeyi hedeflediğini söylüyor ve bunu bütün gençlere hararetle tavsiye ediyordu.

Bazı siyasi gözlemciler, Chirac'taki bu tavır değişikliğini fazla "İtalyanvari" görüyor fakat dozajını iyi ayarlamasını bildiği için onu takdir ediyorlardı. Chirac siyasi ka-

Chirac'ın kızı Claude babasına şirinlik dersleri veriyor

riyerini tehlikeye düşürmeyecek ölçüde bir değişim derecesi tutturmayı becermişti. Fransa'da son zamanlarda birden türeyen diğer bir kısım "Chirackolog"lara göre ise, bu yenileşme sadece politik manevralarla açıklanamazdı. Bunlar, esas nedeni başbakanın ailesinde aramak gerekir diyerek dikkatleri Chirac'ın 24 yaşındaki güzel kızı Claude'un üzerine çekiyorlardı.

"Şirinlik danışmanlığı"

Ekonomi öğrenimi yapan Claude, Chirac'ın Madonna çıkartması zaferinin arkasındaki kahraman olarak anılıyordu. Sceaux parkında konser vermek isteyen Madonna, belediye başkanının itirazıyla karşılaş-

mıştı. Konser tehlikeye düşebilirdi. Aynı zamanda bir müzik uzmanı olan Claude, babasını odasına götürerek Madonna'nın plaklarını dinletmişti. O güne kadar Chirac'ın bu ünlü şarkıcıdan haberi bile yokmuş. Claude sonra babasına Madonna'nın gençler ve Fransa için ne kadar önemli olduğunu anlatmış ve bu konserin iptal edilmesi durumunda çok şey kaybedeceğini söylemişti. Chirac bu düşündürücü uyarı karşısında birden uyandığını basına itiraf etmişti. Konserin Sceaux parkında yapılmasına izin vermekle kalınmamış, başta başbakan olmak üzere birçok hükümet yetkilisi de orada boy göstermişti. Bizzat Chirac, bakanların birçoğunu konseri izlemeye ikna etmişti. Yetmiş bin kişinin izlediği dev konser böylelikle Chirac'ın hanesine kocaman bir artı puan olarak geçmişti. Anlaşılan, başbakanın kendisine "şirinlik danışmanlığı" yapan kızından öğrenecek daha çok şeyi vardı.

Fakat konserin sonuçlarından herkes aynı derecede memnun değildi. Le Monde gazetesinde "Yeni Bir Demagog" başlığı altında yayınlanan bir yazıya göre, gençleri ışıklı, müzikli büyük bir gösteri ile etkilemeye çalışmak, onların ayaklanmalarına yol açabilir ve hiçbir zaman sahip olmadıkları esaslı üniversiteler için başkaldırmalarına neden olabilirdi. Onlarla iletişim kurmak, bu tip "show"larla değil, ancak onların aç kalmış zihinlerini doyurmakla mümkündü.

Chirac'ın kendini yenileştirme harekâtının sonuçları henüz ortadaydı. Başbakan ya bütün bu yatırımlarının semeresini görerek gençlerin sempatisini kazanacak ya da gerçekten bu silah hiç beklemediği bir şekilde geri tepecekti. Bunu gelecek günler gösterecekti●

İsabella Adjani ve Michel Platini de Chirac'ın davetlisi olarak başbakanlık konutuna gitti

Türkiye'de 2, ALKENT'te dünyanın TV kanalı var.

Çünkü ALKENT'te, uydu anten sistemi kuruluyor. Sevdiğiniz bir şarkıcının konserini, Wimbledon tenis turnuvasını, Grand Prix araba yarışlarını, Seul'de yapılacak olan olimpiyatları, aklınıza gelebilecek her şeyi, ALKENT'te dilediğinizce ve anında seyredebilirsiniz. TV'nizi, aynen radyo gibi, istediğiniz ülkenin, istediğiniz kanalına ayarlayın, koltuğunuza kurulun ve istediğiniz herhangi bir programı seyredin.

ALKENT'in özellikleri bununla bitmiyor. ALKENT bloklarının hepsinde, doğrudan asansöre bağlanan yeraltı garajı, ısındığınız kadar yazan elektronik sayaçlı merkezî ve tabandan ısıtma var.

ALKENT'te; suların hiçbir zaman kesilmediği, 24 saat sıcak suyun aktığı, İtalyan fayans ve karolarıyla döşeli banyo mutfağından, görüntülü kapı telefonuna kadar **her şey sizin konforunuz, mutluluğunuz ve güvenceniz için.**

ALKENT toplantı salonu, restoran, gece klübü ve diskotek, yüzme havuzu, tenis kortları, jimnastik ve raketbol salonları, basketbol ve voleybol alanları, koşu ve bisiklet yolları, çocuklar için oyun alanları ve aklınıza gelebilecek her şeyin elinizin altında olduğu alışveriş merkeziyle **tam bir rekreasyon merkezi.**

ALKENT'te, doğayı reddetmeyen ve doğanın reddetmediği bu "Bahçe Şehir"de; mutlu, sorunsuz, tasasız yaşayacak; çağdaş kullanılan teknoloji sayesinde **aradığınız her şeyi bulacaksınız.**

ALKENT "Bahçe Şehir"de, günün 24 saati faaliyette olan bir organizasyonla **hiçbir hizmet aksamayacak.**

Anlayış ve nezaketten oluşan bir ortamda, çiçekler içinde mutlu ve huzurlu yaşayın... Kişiye özel yaşayın.

ALKENT'TE "ŞEHİR SORUNLARI" OLMAZ! GELİN. ALKENT'İ GÖRÜN.

ALKENT
BAHÇE ŞEHİR
MUTLU ŞEHİR

ÖZGEL SANATLAR / SAATCHI & SAATCHI

ALARKO ALKENT Tepecik Yolu, ETİLER-İSTANBUL Tel: 163 19 25/163 81 43-44 /157 13 01

SSCB

Zehirlendi mi, tatil mi yaptı?

Gorbaçov şimdilik sapasağlam görünüyor

İlk bombayı Almanların sansasyona meraklı gazetesi "Bild" patlattı. Uzun süredir ortalıkta görünmeyen Sovyet lideri Gorbaçov zehirlenmişti. Arkasından bir İskandinav gazetesi, bu iddiayı yalanlayarak ağır hasta olduğunu iddia etti. Tel Aviv radyosunun CIA'ya dayanarak verdiği haber ise en ilginciydi. Sovyet liderine suikast girişiminde bulunulmuştu.

Sonra Gorbaçov ortalığa çıktı. Uzunca ve iyi bir tatil yaptığını, bu arada Bolşevik Devrimi'nin 70. yıldönümü için bir rapor hazırladığını açıkladı. Keyfi yerinde gibi görünen reformcu liderin doğru söyleyip söylemediği hâlâ tartışılıyor.

SSCB

Madonna bu kez Pravda'da

Son haftalarda verdiği başarılı konserlerden sonra Batılı basın organlarının sayfalarından düşmeyen Madonna, geçtiğimiz hafta içersinde hiç beklenmedik bir gazetede, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin resmi yayın organı Pravda'da boy gösterdi.

Madonna bu kez soldan eleştirildi

Ünlü rock starını "soldan eleştiren" Pravda yazarına göre Madonna, "1983 yılında krizde olan ABD müzik endüstrisi tarafından yaratılmış yapay üründen başka bir şey değil." Yazar, ayrıca, fakir bir kızın kötü lokallerde şarkı söyleyip ikinci sınıf filmler çevirdikten sonra şöhrete ulaşmasının Amerikan rüyasına çok uygun düştüğünü,bunun için müzik endüstrisince desteklendiğini ve böylece çok tutulduğunu "açıklamadan" geçemiyor.

PORTRE

DİMİTRA LİANİ

Bir aşk skandalı daha

Dünya politikası, yasak aşklar açısından, herhalde bu kadar verimli bir yıl daha geçirmemişti. Önce, Alman Sosyal Demokratları'nın babası Brandt partide baş köşeye yerleştirmeye çalıştığı Yunan asıllı bir dilber yüzünden istifa etti. Arkasından, Amerikalı demokratların başkanlık seçimleri için biricik umutları Hart, manken sevgilisiyle "basıldı." Şimdi de Yunanistan Başbakanı Papandreu'nun genç ve güzel Dimitra ile ilişkisi ortaya çıktı.

Dimitra Liani Olimpik Hava Yolları'nda hostes. Papandreu'nun bütün yolculuklarında kendisine refakat etmiş. Bir mesleği de televizyon yapımcılığı. Kocası tanınmış bir televizyon yapımcısı olduğundan biraz "torpilli" olarak televizyona girmiş.

Güzel hostes, kısa bir süre önce hazırladığı televizyon programına Papandreu'yu da davet ederek kendisiyle söyleşi yapmış, bundan sonra birçok yerde beraber görünmüşlerdi. Bu yerlerin arasında kuytu tavernaların ve özel yatların da bulunması, Yunan basını tarafından ateşin bacayı sardığının kanıtları olarak kabul edildi. Başbakanın eşi Margareth kıyameti kopartır ve evini terk ederken, iki sevgili olayı yalanlama gereği duymadılar. Şimdi merak edilen konu, aşk skandalının Papandreu'yu Brandt ya da Hart gibi koltuğundan edip etmeyeceği.

İradedışı hafif bir dokunma. İki sıradan insan arasında olsa lafı bile edilmez. Ama olayın kahramanlarından biri İngiltere Kraliçesi, diğeri de İskoçya'nın önde gelen yerel yöneticilerinden biri olunca iş değişiyor. Fotoğraf, Avrupa'nın çeşitli magazin gazetelerinde değişik resim altlarıyla basıldı. Hakkında muhtelif hikâyeler uyduruldu.

ABD

Nancy ile erotik geceler

ABD'de aylık olarak yayınlanan "Fast Lane" dergisinin yaptığı bir kamuoyu araştırması ülkenin en erotik kadınının Beyaz Saray'ın yaşlı "first lady"si Nancy Reagan olduğunu ortaya çıkardı. Derginin 25 ila 34 yaş arasındaki evli ve bekâr erkeklere sorduğu "Beraberce bir gece geçirmeyi en çok istediğiniz kadın kimdir?" sorusuna verilen cevapların büyük bir kısmı Nancy Reagan olurken, Raquel Welch ve Victoria Principal gibi ünlüler "first lady"yi ancak geriden izleyebildiler.

Nancy: Gerçekten erotik mi?

FRANSA

Napolyon nasıl öldü?

Devrim ihraç etme girişimleri, büyük aşkları ile tarihe mal olan Fransızların ünlü imparatoru I. Napolyon Bonapart öleli 150 yıldan fazla bir süre geçmesine karşın, ölüm nedenleri Fransız doktorları arasında hâlâ tartışılıyor.

Fransa'da geçtiğimiz günlerde toplanan 89. Cerrahi Kongresi'nde konu yeniden gündeme geldi. İmparatorun ölüm döşeğinde iken uzatmalı sevgilisi Josephine'e yazdığı mektuptan sağlığı ile ilgili bir pasaj okundu, sürgüne gönderildiği St. Helene adasının dönemdeki ikliminin rutubetli olup olmadığı tartışıldı, sonunda Korsika asıllı bir doktorun savunduğu Napolyon'un kanserden ya da zehirlenmeden değil de gastrik tüberkülozdan öldüğü savı ağırlık kazandı. Ama uzmanlar gene de teşhisin kesin olmadığını, konunun gelecek kongrede tekrar ele alınabileceğini eklemeyi ihmal etmediler.

Napolyon öldü tartışmalar baki kaldı.

KISA... KISA...

- **Geçtiğimiz hafta içersinde tehlikeli** bir bağırsak ameliyatı geçirmiş olan 86 yaşındaki İmparator Hirohito'nun kanser olmadığı açıklandı.
- **ABD Başkanlık seçimlerinin ilk** kadın aday adayı Patricia Schroeder adaylıktan çekildiğini açıkladı.

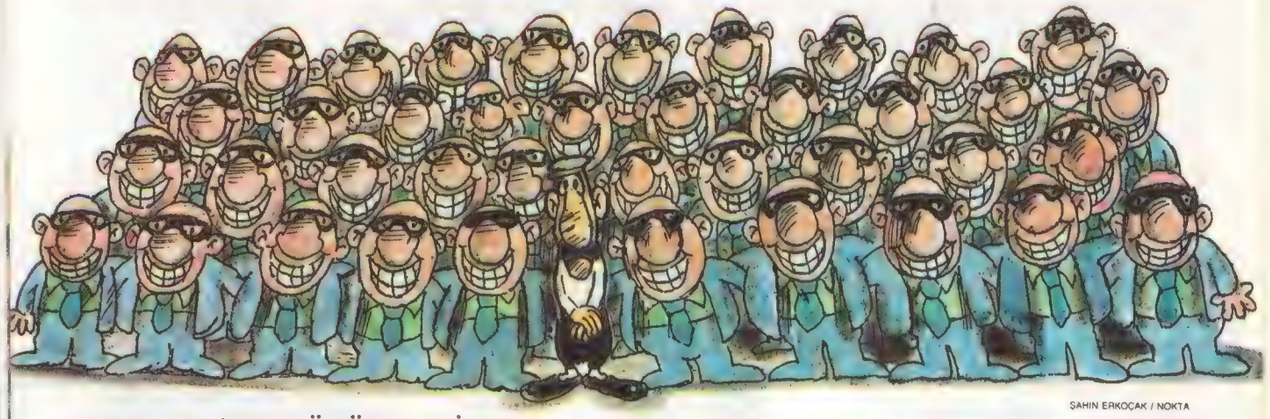

ŞAHİN ERKOÇAK / NOKTA

TEKELLER / EN BÜYÜK 40 FİRMA

Dünyanın "kırk haramisi" Türkiye'de

Dünyanın en büyük kırk şirketinden 22'si Türkiye'de yatırım yaparak, 18'i de mal ve teknoloji satarak faaliyet gösteriyor.

"Kırk haraminin kırkı birden Türkiye'de kırk şirketle el ele..."

O çok bilinen çocuk tekerlemesini andıran bu deyiş, dünyanın "kırk haramisi" olarak adlandırılan kırk ünlü çokuluslu şirketin Türkiye pazarından da paylarına düşeni her zamanki becerileriyle almayı başardıklarını vurguluyor.

Hükümetler düşüren, darbeler yaptıran, şehinşahlar ihraç eden; eylemleri sınır tanımaz, yıllık satışları milyar dolarlarla, kârları milyon dolarlarla, emirlerindeki işçilerinin sayıları yüzbinlerle ifade edilen o ünlü "kırk haramiler"in kırkı da Türkiye'de.

Dünyaca ünlü ekonomi dergileri **Forbes, Fortune, Business Week** dergilerinde yer alan "1986'nın en büyük şirketleri" sıralamasından **Nokta**'nın yaptığı derlemede, dünyanın en büyük 40 şirketinin 15'inin ABD, 10'unun Japonya, geri kalan 15'inin Avrupa, birininde Kuveyt kökenli olduğu görülüyor. ABD'nin **General Motors** devi, 1986'da gerçekleştirdiği 103 milyar dolara yakın satışı ile ilk sırayı alıyor. Otomotiv sektörünün bu devini Japonların "sogo sasha" diye de bilinen ihracatçı şirketleri izliyor. **Mitsui** ve **Mitsubishi C&Itoh,** General Motors'un arkasından ilk üç sıraya yerleşivermiş. Dünyanın bu kırk büyük şirketinin kimileri yıllardır, kimileri de "yabancı sermayeyi teşvik" çabalarının ardından Türkiye'de de faaliyet gösteriyor. Bunlardan 22'si petrol ve sanayi alanında yatırım yapmışlar, 16'sı ise mal ve teknoloji satışıyla Türkiye'yi pazarları içine katmışlar.

Dünyanın en büyük kırk şirketiyle ortaklığı olan Türk sermayedarların başında **Koç Grubu** geliyor.

Koç, en büyük kırk arasında 9. sırada yer alan Ford ile Otosan'da ortaklık ilişkisi kurmuştu. General Electric, Koç ve İş Bankası ortaklığıyla yıllardır ampul üretiyordu. En büyük kırk içinde 21. sırada yer alan **Siemens** ise Koç ile elektrikli gereçler, kablo gibi alanlarda bir dizi şirketle faaliyet gösteriyordu. Dünyanın 37. büyük şirketi **Amerikan Express,** Koç ile ortaklığı olan bir diğer şirketti. Koç Amerikan Bank AŞ 1985'ten bu yana Türkiye'de faaliyet gösteriyordu.

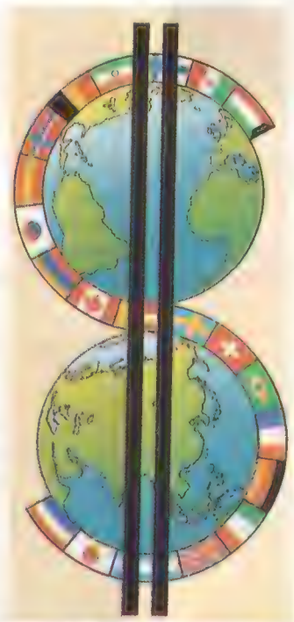

Italyan **Fiat** firması kırk dev arasında 1986'da 38. sırada yer almıştı. Fiat, Koç'un köklü ilişkiler kurduğu bir devdi. **Tofaş** ve **Türk Traktör**'de kurulan ortaklık ilişkisi, yurt dışında Koç-Fiat ortaklığı **Kofisa** ile sürüyordu. Kofisa Avrupa'nın da en büyük 500 şirketi arasındaydı.

Türkiye'nin en büyük holdinglerinden **Sabancı,** dünyanın en büyük şirketlerinden üçüyle ortaklık kurmuştu. **Du Pont** ile geçtiğimiz günlerde lastik yan sanayiinde ortaklık ilişkisine giren Sabancı, **Philips** ile ampul üretiyor, **Atlantic Richfield** ile de **Atlantik Sigorta**'da ortaklık yürütüyordu.

Çiftçiler Holding ile kamyon üreten **Chrysler, Otomarsan**'ın ortağı **Daimler Benz**, Sümerbank ile boru üreten **Basf** , Oyak ile otomobil üreten **Renault,** Eczacıbaşı ile armatür üreten **Thyssen,** Akdeniz Gübre'nin ortağı **Kuwait Petrocemical,** ilaç devleri **Bayer, Hoecht,** Türkiye'de üretim yapan dünyanın diğer kırk büyük firmasından bazılarıydı.

Kırk haramilerin faaliyeti Türkiye'de üretim yapmakla sınırlı kalmıyor bazıları da mal satarak, patent, lisans know-how anlaşmalarıyla ilişkilerini sürdürüyorlardı. En büyük General Motors'un genel temsilciliğini geçtiğimiz aylarda Doğuş Grubu bünyesine katılan **Genoto** yapıyordu. **Mitsui, Mitsubishi, Marubeni** firmaları teknoloji ve mal satanların başını çekiyorlardı. Bilgisayar devi **IBM,** Türkiye şubesiyle bilgisayar pazarının yüzde 60'ını kontrolünde bulunduruyordu●

Kim kiminle ne yapıyor?

Firma	Ülke	Türkiye'deki Faaliyeti
General Motors	ABD	Mal ve teknoloji satıyor, Genoto genel dağıtıcısı
Mitsui Co.	Jap.	Mal ve teknoloji satıyor
Mitsubishi	Jap.	Mal ve teknoloji satıyor
C& Itoh Co.	Jap.	Mal ve teknoloji satıyor
Exxon	ABD	Petrol faaliyeti gereçleri satıyor
Sumitono Co.	Jap.	Mal satıyor
Royal Dutch /Shell	İng.	Petrol çıkarıyor, rafineri işletiyor, Sabancı ile su satıyor
Marubeni Corp.	Jap.	Mal ve teknoloji satıyor
Ford Motor	ABD	Koç ile otomobil üretiyor, teknoloji satıyor
IBM	ABD	Şubesi var, bilgisayar pazarının yüzde 60'ını kontrol ediyor
Mobil	ABD	Petrol rafinerisi işletiyor, dağıtım yapıyor
Sears Roebuck	ABD	Mal ve teknoloji satıyor
Nissho Iwai	Jap.	Ercan Holding'in Segman'ına ortak
BP	İng.	Petrol rafinerisi işletiyor, dağıtım yapıyor
General Electric	ABD	Koç ve İş Bankası ile ampul üretiyor, TUSAŞ Motor'a ortak
Nippon	Jap.	Mal ve teknoloji satıyor
Toyoto	Jap.	Mal ve teknoloji satıyor
Texaco	ABD	Türkiye'de şubesi var
IRI Group	İty.	Mal satıyor
Hitachi	Jap.	Mal ve teknoloji satıyor
Daimler Benz	B.Alm.	Otomarsan'ın ortağı
Du Pont	ABD	Sabancı'nın ortağı, ayrıca şubesi var
Matsushita	Jap.	Mal ve teknoloji satıyor
K. Mart	ABD	Mal satıyor
Unilever	Holl.	Margarin ve temizlik tozu üretiyor.
Chevron	ABD	Mal ve teknoloji satıyor
Citicorp.	ABD	Borç para veriyor
Chrysler	ABD	Çiftçiler ile ortak kamyon üretiyor
Philips	Holl.	Sabancı ve Tekfen ile ampul üretiyor
Nestle	İsviç.	Çikolata üretiyor
Siemens	B.Alm.	Koç ile elektrikli cihaz üretiyor
Basf	B.Alm.	Sümerbank ile boru üretiyor
Fiat	İty.	Koç ile otomobil üretiyor
Renault	Frs.	OYAK ile otomobil üretiyor
Bayer	B.Alm.	İlaç üretiyor, teknoloji satıyor
Hoecht	B.Alm.	İlaç üretiyor, teknoloji satıyor
Amer. Exp.	ABD	Koç-Amerikan Bank'ın ortağı
Atlantic Rich	ABD	Sabancı'nın Atlantik Sigorta'sının ortağı
Thyssen	B.Alm.	Eczacıbaşı ile Artema'da ortak
Kuwait Pet.	Kuveyt	Akdeniz Gübre'nin ortağı

Not: Sıralama şirketlerin 1986 yılı ciro büyüklükleri göz önüne alınarak yapılmıştır.

YABANCILARA TÜRKÇE,
TÜRKLERE İNGİLİZCE
DERS VERİLİR
Müracaat:
Şahap Görmüş
Gündüz: 145 63 27 – 28
Gece : 340 34 98 – 339 61 07

ADRESİM
VE TELEFON NUMARAM DEĞİŞTİ
Gümüşsuyu Cad. Hacı Hanım Sok.
4/4 Ayazpaşa / İSTANBUL
Tel: 144 30 05
Klinik Psikolog
Dr. A. Kadir Özer

Mavi Düş'ü
Çocuklarınız için
Gerçekleştirdik
(3-6 yaş grubu)
• Okul öncesi eğitiminde uzman iki psikolog, bir yabancı eğitimci.
• Çocukları öğütlerle kurallarla sıkmadan, ders atmosferine sokmadan, günlük yaşamın doğal akışı içinde okula hazırlayan bir **"Eğlen-yaşa-öğren"** proğramı.
20 Ekim'e kadar gelin, görüşelim. Çocuğunuz **Mavi Düş**'ü sevecek.
Adres: Zeytinoğlu Cad. Çiçek suyu sok. No. 8 Akatlar / İstanbul Tel: 169 37 08

ARANIYOR
ANTİKA
PORSELENLER,
HEYKELLER
GÜMÜŞ - MÜCEVHER
MOBİLYA - TABLO - HALI
BRONZ AVİZELER...
Hazır müşterilerimize gösterilmek
Müzayedelerimizde değerlendirilmek ve adınıza satılmak
üzere
aranıyor
ANTİK A.Ş.
Tel: 131 44 65

* TIME MACHINE

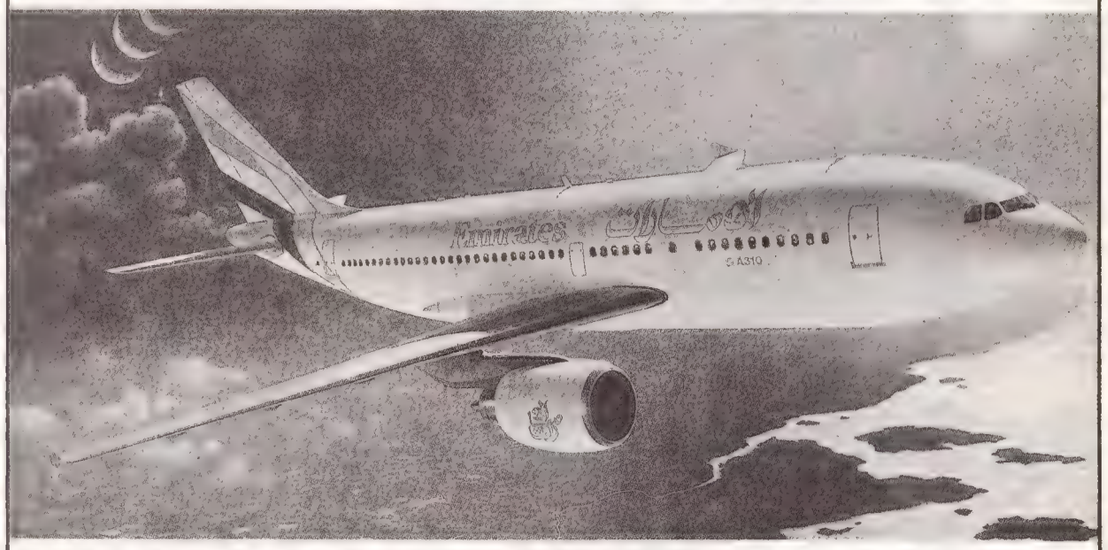

FRANKFURT'A EMİRATES'LE UÇUN, FARKLILIĞI YAŞAYIN.

Frankfurt - İstanbul

Günler	Kalkış	Varış	Uçuş No.	Uçak tipi
Çarşamba	11.00	14.55	ek 004	A310-300
Cumartesi	11.00	14.55	ek 004	A310-300

İstanbul - Frankfurt

Günler	Kalkış	Varış	Uçuş No	Uçak tipi
Salı	14.35	16.30	ek 003	A310-300
Cuma	12.50	14.45	ek 003	A310-300

Dubai - İstanbul

Günler	Kalkış	Varış	Uçuş No	Uçak tipi
Salı	10.00	13.35	ek 003	A310-300
Cuma	8.15	11.50	ek 003	A310-300

İstanbul - Dubai

Günler	Kalkış	Varış	Uçuş No	Uçak tipi
Çarşamba	16.00	21.35	ek 004	A310-300
Cumartesi	16.00	21.35	ek 004	A310-300

BİZİMLE ZAMAN BİLE UÇAR

Emirates

TÜRKİYE GSA: ÇELEBİ TURİZM, HALASKÂRGAZİ CAD. GÜRANİ İŞHANI NO: 393/5, ŞİŞLİ - İSTANBUL, Tel.: 131 20 44 - 131 32 48

Yöneticilikten banka sahipliğine

Bankacılık dünyasında yeni bir "altın çocuk" olarak tanımlanan Hüsnü Özyeğin 1963 yılında Robert Koleji bitirdikten sonra A.B.D'ye gitti. Oregon State Üniversitesi'nden 1967'de inşaat mühendisi olarak mezun olduktan sonra Master'ını Harvard Üniversitesi'nde İş İdaresi üzerine tamamladı. I.B.M. ve Arthur D. Little şirketlerinde 3.5 yıl çalıştı. 1973 yılında 29 yaşında Mehmet Emin Karamehmet'in teklifiyle Türkiye'ye döndüğünde Pamukbank Yönetim Kurulu üyesi oldu. 1977'de aynı bankaya genel müdür oldu. 1984 yılında Yapı ve Kredi Bankası genel Müdürlüğü'ne getirildi. 1987 Ağustosu'nda görevinden istifa ederek bazı iş çevreleriyle ortaklaşa kendi bankası olan Finans Bank'ı kurdu. Özyeğin, bundan böyle kendi bankasının genel müdürlüğünü yapacak.

Nokta: Türkiye'de bu kadar banka varken neden yeni bir banka?

Özyeğin: Türkiye hızlı gelişmekte olan ve her alanda yeni gelişmelere gebe olan bir ülke. Bu gelişmelere de ihtiyacı var. Türkiye'de en yoğun nitelik ve nicelik değiştiren sektör bankacılık. Dolayısıyla bu sektörde çağı yakalamak için yenilikler, sonuları hizmetler sonsuz olmalı. Biz Finans Bank'ta çağı yakalamaya çalışacağız.

Nokta: Finans Bank'ın gerek hizmet gerekse uzmanlık alanı olarak öteki bankalardan farkı ne olacak?

Özyeğin: Finans sektöründe son 1-2 yıldır ortaya çıkan büyük değişiklikler var. Çok yeni enstrümanlar ortaya çıkıyor. Mesela özel sektör tahvillerini takip etmek, finansal kiralamalar, sendikasyon usulü işler yapmak, yani birkaç bankanın rakip olsalar dahi bir araya gelerek bazı finansman işlerini beraber yürütmeleri, ayrıca proje finansmanı, yatırım bankacılığı, şirketlere danışma hizmetleri verme, mali danışmanlık.

Nokta: 8 milyarlık sermayesi olduğu ilan edilen Finans Bank'ın ortakları kimler ve hisseleri ne kadar?

Özyeğin: Kayıtlı sermayemiz 8 milyar ancak ödenmiş sermayemiz 2,5 milyar lira. Finans Bank'ın kurucu ortağı ben ve ESKA şirketi var. Ancak bankamız çok ortaklı bir A.Ş. olduğundan diğer ortaklarımız şirket kurulduktan sonra yavaş yavaş oluşacak. Kuruluşumuz Ticaret ve Sicil Gazetesi'nde bu hafta yayınlanacak. Ortak yapımız sene sonuna kadar teşekkül edecek ve büyük ihtimalle 15-20 ortaklı olacak. Bu ortaklardan şimdiye kadar üç-dördüyle görüşme yapılıp anlaşma sağlandı. Biz ortak olarak Türkiye iş âleminin gerek sanayicisi, gerek ihracatçısı, gerek nakliyecisi, gerekse kimya sektöründen önder olan, isim yapmış işadamlarını seçmek istiyoruz.

Nokta: Sizin hisseniz ne kadar?

Özyeğin: Diğer ortakların hisseleri belli olmadığından benim hissem de belli değil. Bu banka bir bütünü temsil ediyor. Bu bankaya ne kadar geçmişi parlak, tabanı güçlü ortaklar temin edersek, ESKA ve ben hisselerimizin küçülmesine razı olacağız. Çünkü bu ortaklar bankanın o sektörlerle ilişkisini kuracaklar ve bankaya iş getireceklerdir.

Nokta: Bu parayı profesyonel bankacılıktan mı kazandınız, yoksa başka alanlardan da para topladınız mı?

Özyeğin: 13 yıldır banka üst kademelerinde hizmetlerim var. Ayrıca Çukurova Grubu'nun 7-8 şirketinde yönetim kurulu üyeliği yaptım. Bu sermayenin bir bölümünü bu şekilde tasarruf ettim. Ancak ailemin katkılarını da inkâr edemem. Dedem Hüsnü Ataberk 1930'larda İzmir'in en büyük 2 manifatura tüccarından biriydi. Hatırlarım, 1950'lerde dedemin şoförlü bir Oldsmobile'i vardı. Bu arabayı o zaman 7 500 liraya almıştı. Yani söylemek istediğim ailemin hali vakti yerinde idi ve bana destek olacak parası vardı.

Hüsnü Özyeğin: "Ailemin hali vakti yerindeydi. Bana destek oldular."

Nokta: Size banka için ortaklık teklifinde bulunanlar kimlerdi? Reddettikleriniz oldu mu? Teklif götürmenize karşın, sizi geri çevirenler var mıydı? Başbakan'ın oğlu Ahmet Özal'a da ortaklık teklif ettiğiniz doğru mu?

Özyeğin: Ahmet Özal'ın Finans Bank'la hiçbir alakası yoktur. Tekliflere gelince bu bilgiler gizlidir. Şirket daha kurulma aşamasını tamamlamadığından bunu cevaplamayı sakıncalı buluyorum. Ayrıca bunları kişisel, özel sırlar olarak görüyorum.

Nokta: Banka kurma kararınızı Çukurova Grubu nasıl karşıladı?

Özyeğin: Çukurova Grubu nasıl karşıladı bunu bilemem, ancak Mehmet Emin Karamehmet Bey 10 yaşından beri benim çocukluk arkadaşım, yatılı okul arkadaşım ve benim bugünlere gelmemde büyük katkısı olan bir kişi. Bana bundan sonrada büyük yardımları olacağına inanıyorum ●

BİZİM ALMANCA
UNSER DEUTSCH

Türkçe-Almanca Haber Magazin Dergisi
Türkisch-Deutsches Nachrichtenmagazin

- **Berlin Efsanesi** - Bölünmüş bir kent 750. yılını kutluyor.
- **Tarih** - Berlin'de Türklerin tarihinden sayfalar / *Gültekin Emre*
- **Kültür Sanat** - Brecht ve Üç Kuruşluk Opera / Münih'te bir Osmanlı çadırı / Cem Karaca Almanya'dan sonra yeniden Türkiye'de / "Yer Demir Gök Bakır" Almanya'da vizyona giriyor.
- **Portre** - Paris'te bir Türk ressamı: Fikret Mualla / *Emin Çetin Girgin*
- **Hukuk** - Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na bireysel başvuru hakkından nasıl yararlanılır / *Christian Rumpf*
- **Ortadoğu sorunu** - Türkiye Körfez'de arabuluculuk rolünü üstlenebilir mi? / *Cengiz Çandar*
- **Spor** - Bir Türk voleybol takımı Birinci Alman Ligi'nde oynuyor.

ve... Türkçe-Almanca İpuçları... Söyleşiler... Almanya'dan ve Türkiye'den haberler... Cumhuriyet Kitap Kulübü'nün yurtiçi ve yurtdışı hizmetleri... Kitap Ödüllü Test.

BİZİM ALMANCA iki dilde yayımlanır.

BİZİM ALMANCA'yı merkezi bayilerden edinebileceğiniz gibi, abone de olabilirsiniz.
ABONE KOŞULLARI: 6 aylık 3000 TL / 1 yıllık 6000 TL
Banka hesabı: Çağdaş Yayıncılık ve Basın Sanayii AŞ.
İş Bankası Türbe Hesap No: 2938
ALMANYA ABONESİ: 6 aylık 25 DM / 1 yıllık 48 DM.
Banka hesabı: Çağdaş Yayıncılık ve Basın Sanayii A.Ş.
Türkiye İş Bankası, Kaiserstr. 3, D-6000 Frankfurt/M.
Hesap No: 6195008
Çağdaş Yayıncılık ve Basın Sanayii A.Ş.
Türkocağı Cad. 39/41 Cağaloğlu-İstanbul

ESBANK

MENKUL KIYMETLER MERKEZİ

- **Banka garantili özel sektör tahvili,**
- **Hazine bonosu ve devlet tahvili alım-satımında yüksek verimi,**
- **Portföy danışmanlığı hizmetini,**
- **Borsa işlemlerinde en uygun şartları**
- **Her hafta devlet ihalelerine katılma imkanını, tüm şubeleri düzeyinde sunuyor.**

ADRES: Meşrutiyet Cad. No: 141
Tepebaşı-İST.

TELEFON: **Direkt:** 149 11 76
Santral: 151 72 70 (19 HAT)

pera orient

SAHAF

Meşrutiyet Cad. Aslıhan Çarşısı No. 49
Galatasaray

Küçük ilanda da artık NOKTA var

Karar vermek yetkisinde olanlar, meslek sahipleri ve "küçük ilan"ın önemini bilenler için NOKTA Dergisi yepyeni bir olanak hazırladı. Artık bundan böyle NOKTA'nın küçük ilanlar sayfası her türlü ihtiyacınızı karşılayacak

- Nitelikli eleman arayanlar
- Doktorlar, klinikler
- Lokanta bar ve Cafe'ler
- Seminerler, sempozyumlar
- Özel haftalar, fuarlar, sergiler
- Yayınlar ve her türlü duyurularınız

Nokta'da değerini bulacak.

BATUHAN KIRANKOKTA

Zafer Mutlu'nun ipuçları bir harika!

SABAH'IN "OLAY"I!

Geçen hafta pazartesi günü Sabah gazetesinin Genel Yayın Müdürü **Zafer Mutlu** köşesinde Babıali'yi meraktan çatlatacak bir duyuruda bulundu: "Ekim ayının ortasına doğru son yılların en büyük gazetecilik olaylarından birisini açıklayacağız. Bu sadece Türkiye çapında bir olay olmayacak. İnanın bana bütün dünyanın gözü SABAH'ın üzerine çevrilecek."

Mutlu yalnızca tek bir ipucuna yer verdi yazısında. Bu gazetecilik olayı bir "röportaj"dı.

Biz de meraktan çatır çatır çatlamak yerine, hani belki ağzından bir iki laf alabiliriz diyerek Mutlu'yu aradık:

—Sayın Mutlu, olay röportajı kiminle yapıldığını söylemezsiniz de, belki bize bir ipucu verirsiniz?

—İpucunu ne yapacaksınız? Yayınlamamanız kaydıyla hemen söyleyeyim: Malatyalı gerçek Mehmet Ali Ağca gerçek Papa'yı nasıl vurduğunu anlatacak!

—Ama efendim...

—Beğenmediniz mi? Ben de zaten şaka yaptım. Aslında Cicciolina'nın birlikte olduğu Türk parlamenterlerin tam listesini yayınlayacağız.

—Nasıl olur?

—Tabii olmaz. Olacak şu: Dr. Joseph Mengele, Hitler'in genlerinden Hitler'in oğlunu yaratmış. Fakat oğlan biseksüel olmuş. Şimdi de Kapadokya'da yaşıyor. Biz onu bulup konuştuk ve 11 Ekim'de söyleşiyi yayınlayacağız.

—.....

Daha fazla da soramadık. Meraktan çatlamaktan başka çare yok anlaşılan!

KADIN ŞENLİĞİ

Bugün, 4 Ekim Pazar günü, İstanbul Kariye Müzesi'nin bahçesi Türkiye'de ilk kez düzenlenen bir etkinliğe tanık oluyor: Kadın Şenliği!

Hatırlarsınız, 17 Mayıs'ta bir yürüyüş düzenlenmişti İstanbul'da. Feminist dergisi çalışanlarının, Ayırımcılığa Karşı Kadınlar Derneği üyelerinin ve diğer çevrelerden ilgilenen kadınların katıldıkları bir yürüyüştü bu. Bu eylem, kadınları dayağa karşı dayanışmaya çağıran bir kampanyanın ilk adımıydı.İşte Kadın Şenliği de bu kampanyanın ikinci adımı! Amacı da kampanyaya katılan kadınları bir araya getirmek için bir fırsat yaratmak, dayanışmalarını pekiştirmek.

Bugün Kariye Camii'nin bahçesi nelere tanık olmayacak ki! **Deniz Türkali, Ayşa Tütüncü, Maria Rita Epik** konserler verecekler, sohbetler, dia gösterileri düzenlenecek, kampanyaya katılan kadın yazarlar kitaplarını imzalayacaklar, kadınların ürettikleri değişik ürünler sergilenecek, çocuklar için eğlenceler yapılacak...

Hatırlatmakta yarar var: Bu şenliğe erkekler de davetli, dayağa karşı çıkan ve bir kadın hareketinin yanında yer alabilme yürekliliğini gösteren erkekler! Onlar da eşlerinden izin alabilirlerse şenliğe katılabilecekler.

17 Mayıs'ta dayağı protesto eden kadınlar 4 Ekim'de Kadın Şenliği düzenliyorlar.

BATUHAN KIRANKOKTA

KÜFÜR VE NEDENLERİ

Amerika'da meraklılarına Türkçe öğretilecek. Amerikalılar da adetleri üzere şimdiye dek pek denenmemiş, hem farklı hem de "ekonomik" bir yöntem uygulayacaklar. Bir araştırmayla Türkçede en çok kullanılan kelimeler ve cümleler saptanacak, ilk aşamada öğrencilere kalıplar halinde bu cümle ve kelimeler öğretilecek. Araştırma yapılıyor. Sonuç: Türkçe'de en çok kullanılan kelime ve cümleler sırasıyla; ".....na koyayım", "Ulan", "Eşşekoğlueşşek."

4. Muğla Kültür ve Sanat Şenliği çerçevesinde düzenlenen bir kahve toplantısı sırasında patlattı **Aziz Nesin** bu gerçek öyküyü. Niyeti, boş zamanlarında toplandıkları kahvelerde kendilerinin ve böylece Türkiye'nin sorunlarını tartıştıklarını iddia eden Muğlalılara güzel bir ders vermekti: Hayır efendim, kahve sohbetlerinin iki hâkimi vardı: dedikodu ve küfür!

Aziz Nesin: Küfür yuvası şeklinde adlandırdığı kahvelerin birinde küfürü eleştirmekte.

Şimdi Muğlalı bu öyküden alınmaz mı? Bir vatandaşımız hemen tavrını koyma gereğini duydu: Evet, küfür ediyorduk da, neden ediyorduk hiç kafa yorulmuş muydu? Muğlalı vatandaşımız bir soruyla betimledi tavrını: "En çok hangi mevsim, hangi ay ve hangi gün küfür edilir?"

Nesin'in yanı sıra toplantıya katılan **İlhan Selçuk, Işıl Özgentürk, Oktay Akbal** ve **Ali Sirmen**'den ses seda çıkmadı. Vatandaşımızın yanıtı hazırdı: Sonbahar, Eylül ve Pazar!

"Çocuk okula başlar, önlük, kitap vb. masraflar... Altından kalkamayız, küfürü basarız. Kış gelecek, ısınmak gerek. Odun kömür derken ağzımız bozulur. Ligler başlar, 'bari bu sefer de dertten değil, coşkudan bağıralım' der sıralamaya başlarız!"

"TUVALET"İN EDEBİYATI

Önce "**Aysel Gürel** ayaklarını üşüttü, herhalde" dediler. Sonra da "böbrekleri rahatsız belki de" yargısına vardılar. Ama ah şu gazeteciler, Gürel'in şikâyet ettiği kadar var, bir türlü neden bu kadar çok tuvalete gittiğini anlayamadılar!

Aysel Gürel, Antalya'ya, Akdeniz Akdeniz Müzik Yarışması'na organizasyonu üstlenen ART firmasının gazeteci ve sanatçılara tahsis ettiği otobüslerden biriyle gitti. İstanbul Spor ve Sergi Sarayı'nın önünde otobüsler için bekleşilirken Gürel'in "çişi geldi." Çevredekiler Harbiye Şehir Tiyatrosu'nun tuvaletlerini tavsiye ederken, o üşenip çalılar arasında "çiçek toplamayı" tercih etti.

Neyse otobüslere binildi, Antalya'ya dek "ihtiyaç" ha geldi, ha gelecek, her molada inilecek, binilecek! O uzun yolculuk boyunca Gürel de bir "tuvalet edebiyatı"ki, dostlar başına!

Antalya'da keza aynı hikâye... Final gecesi yarışmanın yapıldığı Aspendos Tiyatrosu'ndan otobüslerle sanatçı ve gazetecilerin konuk edildiği Alba Otel'e dönülürken "doğanın çağrısı" Aysel Gürel'i yine affetmedi. Otobüs durdu, Gürel bir kez daha çalılara attı kendini.

Sabaha karşı Alba Otel'e varıldığında Aysel Gürel'in taaa şurasına geldi:

"Bu gazetecilerin hepsi geri zekâlı. Ayol kaç kere avaz avaz 'çişimi yapacağım' diyorum, hiçbiri resmimi çekmeye yeltenmiyor."

BATUHAN KIRANKOKTA

Aysel Gürel'in böbreklerinden şikâyeti mi var?

UYUYAN KİM?

Ankara'ya yeni bir Sovyet Büyükelçisi atandı: **Sergeyeviç Çernisev...**

Atama onuruna verilen davetteyse ne Sovyetler'in Glasnost politikasından ne de Türkiye ile ilişkilerinden söz açıldı. Milletvekili adaylarının kol gezdiği davette varsa yoksa aday listeleri:

Yok ANAP'ın listesi en sağlıklı listeymiş, Yok, DYP ve SHP listeleri merkeze kayarak il örgütlerini küstürmüş. Üstelik ANAP'ın listesi gençmiş! Ya DYP'nin ki? Nuh nebiden kalmaymış... gibi!

Tüm bu çekişmeler arasında ANAP'ın "aydın ama solcu olmayan", genç, esprili kurmaylarından biri o gece davette bulunan DYP Bursa 1. Bölge, 1. sıra adayı **İhsan Çağlayangil**'den söz açtı:

DYP kendine güvenseydi Çağlayangil'in geçmişinden medet ummaz, onu birinci sıraya oturtacağına kontenjana koyardı, değil mi ya?

ANAP'ın kurmayı devam etti: "Şimdi, Çağlayangil seçildi diyelim. Ne yapacak? Uyuyacak. Sonra ne olacak? Yanındaki adam dürtecek: Uyanın vekil bey, uyanın!"

ADEM ALTAN/NOKTA

Uyursa İhsan Sabri Çağlayangil uyur!

Mesela!

Kadınca dergisi Turgut Sunalp'le gerçekleştirdiği bir söyleşiye yer veriyor Ekim sayısında. Laf Meclis'teki erkek milletvekillerimizin kadın milletvekillerimize karşı tutumlarına geldiğinde Sunalp Paşa diyor ki:

Daha da argosuyla da bağırıyorlar fahişe diye de... Hele Cicciolina gibi birisi çıktığı zaman, konuşmasına lüzum yok, göründüğü an rahat rahat bağırırlar. Ama muayyen milletvekillerinin hepsiyle yarenlik edecek bir kapasitesi varsa hanımın, havayı yumuşatabilir.

EĞİTİM / KÖKLÜ KURUMDA SANCI

Darüşşafaka'da huzursuzluk

Milli Eğitim'in gözde kurumlarından Darüşşafaka Lisesi'nde öğrencinin başarı oranları düşerken idari sorunlar artıyor.

Darüşşafaka Lisesi'nden 1986-87 öğrenim yılının hemen başlarında çıkartılan üçü kız altı öğrencinin suçları bir pazar akşamı arkadaşlarının evindeki doğum günü partisine katılmak ve geceyi bu evde geçirmekti. Darüşşafaka Lisesi idaresi bu olayı tesadüfen öğreniyor ve velilerini okula çağırarak çocuklarının kayıtlarını kendi rızaları ile almalarını istiyordu. Velilere yapılan açıklamalarda yaşları 13-15 arasında değişen bu öğrencilerin içki içtikleri, porno film seyrettikleri ve ahlaka aykırı davranışlarda bulundukları belirtiliyordu. İdare, çocuklar okuldan alındığı takdirde, bu olayların sicillerine geçirilmeyeceğini ve yeni gittikleri okullarda kabul göreceklerini söylüyordu.

Okuldan atılan öğrencilerden Y.O.'nun velisi Susan Okay **Nokta**'ya olayı şöyle anlatıyordu: "Bir gece telefonla aradılar ve okula çağırdılar. Benimle birlikte birkaç veli daha çağrılmıştı. Her veliyi ayrı ayrı odalara soktular ve çocuklarınız şunları, şunları yaptı dediler. Siz çocuğunuzu kendi rızanızla alın, yoksa biz atarsak bu suçlar siciline geçer ve ömür boyu çocuğunuzu takip eder dediler. Benim çocuğum böyle şeyler yapmaz, ben o gece arkadaşının evinde kaldığını biliyordum, ayrıca evinde kaldığı kişiler de bizim tanıdıklarımızdır dedim. Ama öyle bir psikoloji içindeydik ki bir an önce o durumdan kurtulmak istiyorduk. Çocuklarımızı alıp çıktık, sonra ben çocuğuma yeni okul aradım. Buldum da. Fakat bir süre sonra yeni okulun idarecilerinin bütün olayları bildikleri ortaya çıktı. Hocalar bizi kandırmış ve çocuğumuzu okuldan aldığımız halde bu olayları sicillerine geçirmişlerdi. Çocuklarımızın okulda alınan ifadeleri de baskı altında yazdırıldı. Benim çocuğumun ifadesi üç kez değiştirildi ve müdür muavinlerinden Sibel Uytun'un dikte ettirdiklerini yazmak zorunda kaldı."

Çocuğu okuldan atılan diğer bir veli Sebile Oflaz ise "Çocuklarımıza bu yaşlarında çok büyük bir suç yüklemeye kalkıştılar. Ama bizim ve çocuğumuzun yüzü ak" diyordu. Sebile Oflaz, okuma-yazma bilmediğinden çocuğunu okuldan almak için okula çağrıldığında dilekçesi de okul idaresi tarafından yazdırılmıştı.

Darüşşafaka Lisesi'nde 1985-87 yılları arasında rehberlik uzmanı öğretmen olarak çalışan Seher Elbi ise "Okul idaresi, atılan öğrencilerin Danıştay yolu ile itirazlarını engellemek için velilerini okula çağırıp tastikname verme yolunu seçiyor. Böylece veli kendi arzusu ile çocuğu okuldan almış oluyor ve itiraz hakkı kalmıyor" diyordu. Seher Elbi 1985-86 döneminde okuldan birçok öğrencinin atıldığını, ancak bunlardan çoğunun "rehberlik uzmanlarının" bilgisi dışında gerçekleştiğini söylüyordu. Yönetmeliklere göre rehberlik uzmanlarının disiplin kurulu toplantılarına çağrılmaları ve rapor hazırlamaları gerekirken Darüşşafaka Lisesi'nde "rehberlik" kurumu işletilmiyordu.

Beden öğretmeni Nazan Bilgen (ortada kırmızı eşofmanlı) "İdari usulsüzlüklerden bıkmıştım" diyor

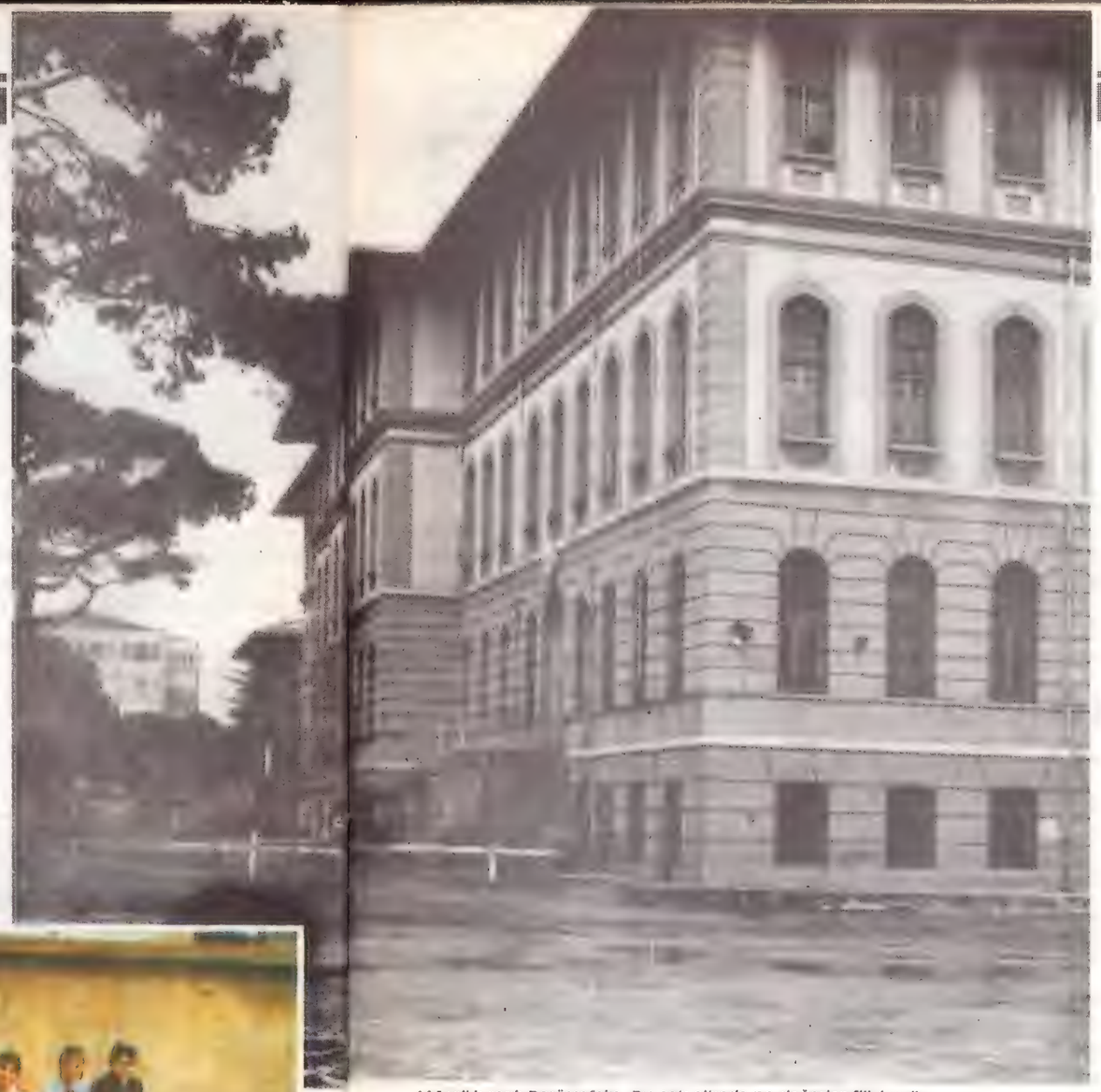

114 yıllık şanlı Darüşşafaka. Bu çatı altında ne değerler filizlendi

Nerden nereye? 144 yıllık geçmişiyle Türkiye'nin en gözde eğitim kurumlarından biri olan Darüşşafaka'da "bir şeyler" oluyordu son yıllarda. Bir zamanlar ülkenin "beyin bankası" gözüyle bakılan lise bugün her alanda bir gerileme içine girmişti.

Örneğin okuldan mezun olanların üniversiteye girme oranları yarı yarıya düşüş göstermişti. İkmale kalan öğrencilerin sayısı artıyor, buna karşılık disiplinsizlik olayları hızlı bir tırmanışa geçiyordu. Disiplin kurulu 1985-86 eğitim yılında yüzün üzerinde olayı ve seksen öğrenciyi ele alarak, kendi alanında kırılması hayli güç bir rekora ulaşıyordu.

Peki, ne olabilirdi bütün bu olumsuz gelişmelerin nedeni? Bu durumu açıklayacak, akla yakın gerekçeler var mıydı?

İdari dükalık. Darüşşafaka Lisesi'ndeki gelişmelerle ilgili olarak **Nokta**'nın yaptığı tüm araştırmalarda, okulda halen okuyan (tabii anlaşılır gerekçelerle isimleri saklı tutulan) ve mezun olmuş öğrencilerle, bir süre çalışıp ayrılmış hocalarla ve velilerle yapılan söyleşilerde, özellikle "idari kadro"nun olumsuz ve zaman zaman usulsüz uygulamaları çıkıyordu ön plana. Bu konuda içlerini dökenlerin iddiaları Darüşşafaka'nın diğer eğitim kurumları gibi yönetmeliklerle değil, fevri emirlerle yönetildiğiydi. Birbirine son derece bağlı sekiz kişiden oluşan yönetici kadrosu okulda hem öğrenciler, hem de öğretmenler üzerinde baskı uyguluyorlardı. İşte muhteşem yönetim kadrosu: Başta, göreve 1985 yılında getirilen Müdire İnciser Akpınar, ardından Mehmet Çetinkaya, Ergun Şenay, Naime Karayel, Sibel Uytun, Cahit Orhan, Metin Bilgin ve Zeynep Ütügen... Okul müdiresi İnciser Akpınar, kendisine yöneltilen eleştirileri yanıtlamasını isteyen **Nokta**'nın tüm girişimlerini Milli Eğitim'den izin alamadığını söyleyerek geri çeviriyordu. Okula ve cemiyete yakın çevreler ise şunları söylüyorlardı: "Dikkat edilirse bunlar hep okulla ilişiği kesilen öğrenci ve öğretmenlerin iddiaları. Darüşşafaka, ufak tefek olaylar olsa da büyük bir müessesedir ve büyüklüğünü sürdürecektir."

Sorun ne? Okul dışına yansıdığı kadarıyla idarenin amacı "disiplin" kurmaktı. Ama bu sıra tam bir disiplin olamazdı. Suç işleyen belliydi: Öğrenciler.

Öyleyse bu "potansiyel suçluları" tek tek izlemek, dahası fişlemek gerekiyordu. Müdire İnciser Akpınar her öğrenciye bir disiplin kartı verilmesini önerecekti bir kurul toplantısında.

Rehberlik öğretmeni Seher Elbi, okul idaresinin öğrenciyi yıprattığı görüşünde

1985-86 döneminde okulda sosyal bilgiler öğretmeni olarak çalışmış olan Sevgül Eser, kendisinin ve birkaç arkadaşının bu öneriye şiddetle karşı çıktıklarını söylüyordu. Sevgül Eser, okul idaresini sık sık

uyardıklarını, zaman zaman öğretmenlerin çocukları kışkırtıcı davranışlarda bulunduklarını, işlenen suçlarda tek sorumlunun öğrenci olmadığını belirtiyordu. Bu uyarıları kurul toplantılarına geçirilmiyordu. Öğrencileri ile iyi diyalog kurduğu ve idarenin adamı olmadığı için görevine son verilmişti yıl sonunda. Disiplini sağlamak için çareler tükenmiyordu gerçekten, ancak katı disiplin uygulaması öğrencide zaman zaman ters tepkilere, tuhaf davranışlara yol açıyordu. Örneğin, bir etüt sırasında tuvalete gitmek isteyen bir öğrenciye uzun süre izin verilmemiş, çocuk da sınıfın ortasında bir naylon torbaya işeyip camdan fırlatmıştı torbayı. Etütlere giren belletmenler ağabeylik görevini, öğrenci başını kaldırsa idareye şikâyet ederek ve öğrencinin ceza almasını sağlayarak yapıyordu. Torbaya işeyen çocuk disiplin kuruluna çıkartılacak ve ancak rehberlik servisinin verdiği raporla okulda kalabilecekti.

Her alanda çöküntü. Öte yandan Darüşşafaka Lisesi spor, bilimsel çalışma ve sosyal etkinlik açısından da gerileme gösteriyordu. Eskiden milli takımlara oyuncu yetiştiren Darüşşafaka, artık ilçe çapında çok zayıf ekiplerle yapılan karşılaşmaları kazanabiliyordu ancak. TÜBİTAK ödüllerine alışkın Darüşşafakalı öğrenciler artık bu tip ödüllere hasretti. Liselerarası folklor yarışmalarının korkulan ekibi Darüşşafaka yoktu artık. Okulda "disiplin" her şeyden önemliydi. Disiplin kurulduktan sonra gerisi gelirdi nasılsa.

Darüşşafaka gibi, öğrencinin yatılı olarak bütün gününü geçirdiği bir okulda, öğrenciler ders saatlerinden sonra da tek tip kıyafet giymeye zorlanıyorlardı. Kız öğrencilerin kot pantolon giymeleri yasaklanıyor, etek ve süveter giyme zorunluğu getiriliyordu. Darüşşafaka gibi yıllardır kardeşliğin aşılandığı bir okulda kız ve erkek öğrencilerin koridorlarda birlikte gezmesi, oturup konuşmaları, şakalaşmaları da sorun olacaktı bir süre sonra. Bu konularda müdür muavinlerinden Sibel Uytun ihtisas sahibiydi anlaşılan. Sibel öğretmen, kız öğrencilerin yatakhanede bile saçlarını açmalarına izin vermiyor, erkek arkadaşı ile yakın oturan kız öğrencileri sözleri ve bakışları ile sık sık uyarıyordu. Kimi kız öğrenciler, Sibel Hanım ve Naime Hanım'ın kendilerine davranışlarından ötürü intihar etmeyi planladıklarını söylüyorlardı rehberlik uzmanı Seher Elbi'ye. Öğrenciler giyim-kuşam ve kız-erkek ilişkileri açısından sıkı denetim altındaydılar ama Müdire Hanım'a yakınlığı ile bilinen Beden Eğitim Bölüm Başkanı Sema Arı her nasılsa okulda sürekli kot pantolonla gezebiliyordu. Sema Arı, okula Müdire Hanım vasıtasıyla gelmişti. Okulun beden eğitimi öğretmenlerinden Nazan Bilgen'in yanında stajyer öğretmen olarak çalışacaktı. Ancak gelişinin hemen ardından diğer hocalardan kıdemsiz olduğu halde terfi ettiriliyor ve beden eğitim bölüm başkanı yapılıyordu. Yani yanında stajyer olarak bulunduğu Nazan öğretmenin amiri oluyordu birdenbire. Nazan öğretmen de Sema Arı'nın stajını kaldıracak, yani onun yeterli olup olmayacağına karar verecek kişiydi. Nazan öğretmen **Nokta**'ya şunları söylüyordu: "Sema Arı bir stajyer öğretmenin yükümlü olduğu hiçbir çalışmayı yapmadı. Hatta derslere dahi girmedi. Ama Müdire Hanım'ın arkadaşı olduğu için işini idare etti. Sonra benden Sema Arı'nın stajını kaldırmamı istediler. Karne yazdım onun için. Müdüre Hanım'la konuşup bütün notlarının 'pekiyi' olmaması gerektiğini, çünkü hiçbir stajyer öğretmenin mükemmel olamayacağını söyledim. Bana 'Benim öğretmenlerim mükemmeldir' dedi. Baskı altında 'olumlu rapor' vererek Sema Arı'nın stajını kaldırdım. Yoksa kendisi kesinlikle yetersiz bir öğretmendi. Hatamı biliyorum, ama işimi kaybetmek korkusu içindeydim o zaman. Bunu da istemiyordum."

Buna rağmen bir süre sonra okulla ilişiği kesilen Nazan öğretmen, Sema Arı'nın bölüm başkanı olduktan sonra tüm olumlu çalışmaları engellediğini, okul takımındaki oyunculara maça gitmeme cezaları verdirdiğini, bunu bir baskı aracı olarak kullandığını da belirtiyordu.

İnisiyatiften yoksun öğretmen. Darüşşafaka idari kadrosunun öğretmenler üzerinde de çeşitli baskıları söz konusuydu. Örneğin öğretmenler kurulu toplantılarında öğretmenlerin Müdür Muavini Metin Bilgin'in eline bakarak el kaldırmaları isteniyor, üstelik bu uygulanıyordu da. Böylece öğrencilerden sonra öğretmenler de "disiplin" uğruna en temel vasıflarından birini, "inisiyatiflerini" yitiriyorlardı.

Okulun eski öğretmenlerinden Zambak Akmut, Müdüre Hanım'ın öğretmenler kurulu toplantılarında "Çocuklara sürekli ders verin ki başlarını kaldıramasınlar" dediğini söylüyordu. Zambak Akmut **Nokta**'ya şöyle diyecekti: "Otuz yıldır mesleğimi bir onur vesilesi olarak taşıdım, ama Darüşşafaka'da geçirdiğim bir yıl beni mesleğimden soğuttu, öğretmenliğimden utandım."

Eren KÜLAHLI

"Darüşşafaka öldü"

Nokta, Darüşşafaka'daki gelişmelerle ilgili olarak 1987 yılında okuldan ikincilikle mezun olan Murat Seferoğlu ve üçüncülükle mezun olan Kenan Kandemir ile konuştu. Her iki öğrenci de Darüşşafaka'nın en başarılılarından. Birçok bilim ve yabancı dil ödülüne sahipler. Şimdi öğrenimlerini Boğaziçi Üniversitesi'nde sürdürüyorlar.

Nokta: Darüşşafaka öğrencilerinin başarı oranlarında düşüş gözleniyor. Bu düşüşün nedenleri nedir sizce?

M. Seferoğlu: Darüşşafaka'da 1980-81 yıllarına dek başarı oranları oldukça yüksekti. Mezunların büyük çoğunluğu üniversite sınavlarında çok başarılı sonuçlar alıyordu. Ancak sonraları sık sık idari kadro ve öğretmen kadrosu değişiklikleri oldu. Bu öğrenci-öğretmen ilişkilerini zedeledi. Okulda yerleşik bir eğitim sistemi yok. Bilimsel araştırma geliştirme çalışmaları yok. Bunları özendireci önlemler de alınmıyor.

K. Kandemir: Ben de bir şey eklemek istiyorum. Okuldaki başarısızlık özellikle son iki üç yılda doruk noktasına ulaştı. Göreve 1985 yılında başlayan bugünkü idare öğrenciyi büyük bir baskı altına soktu. Okulda sosyal etkinlik alanları çok daraltıldı. Kol çalışmaları hem sayı olarak azaldı, hem de son derece göstermelik hale dönüştü. İdareciler bu tür çalışmaları yalnızca öğrenciyi bir oda içinde ve öğretmenin kontrolü altında tutmak amacıyla kullanıyorlar. Öğrenci ses çıkartmadığı sürece sorun olmuyor.

Nokta: Darüşşafaka gerek laboratuvar çalışmaları gerekse her türlü sosyal etkinlik için çok geniş olanaklara sahip. Bu olanaklar kullanılamıyor mu?

M. Seferoğlu: Okuldaki fizik, kimya, biyoloji laboratuvarlarının kullanımı son iki yıl içinde minimuma indirildi. Öğrencinin laboratuvarlarda kontrolü zor. Bu yüzden hasar meydana gelebilir diye laboratuvar çalışmaları neredeyse kaldırıldı. Öğretmen öğrenciyi laboratuvara götürmektense çeşitli araç gereci sınıfta tahtaya çizerek ders veriyor. Aletler, araç gereç öğrenciden sakılınıyor. Okula bilgisayar sistemi kuruldu, ancak haftada iki saat öğrencinin kullanımına açılıyor. Laboratuvarlar ve kol odaları hep kitli. Eskiden Darüşşakafalılar TÜBİTAK ödülleri alırlardı. Artık böyle bir şey yok. Öğrencinin de hevesi kalmadı. Spor salonu da iki saat kullanılıyor. Bu iki saatte 200 öğrenci salonu dolduruyor. Fizik kondüsyon salonu ise "öğrenci sakatlanır" gerekçesi ile kapatıldı.

Darüşşafaka 1987 ikincisi Murat Seferoğlu

EREN KULAHLI/ NOKTA

Nokta: Öğrenci öğretmen ilişkileri ne düzeyde?

K. Kandemir: Darüşşafaka, öğrencinin yaşamının çok büyük bir kısmını geçirdiği bir yer. Dışarı ile ilişkileri çok dar. Okulda rehberlik faaliyetinin görevini "disiplin kurulu" üstlenmiş durumda. Özellikle idareciler öğrenciyi çok basit şeyler için aşağılamaya varacak derecede azarlıyorlar, çok basit şeyler için disiplin cezaları veriliyor.

M. Seferoğlu: Küçük sınıflarda dayak da atılıyor. Dayak deyince akla Muavin Cahit Bey geliyor. Bir keresinde bir çocuğun gömlek yakasını uhuyla ensesine yapıştırmıştı. Favorilerden tutup havada tokatlamak gibi yöntemler de uygulanıyor. İdareci Sibel Uytun, Ayşin adlı bir kız arkadaşımızın yüzüne tabak fırlattı. Çatal kızın çenesine saplandı. Biz bir keresinde gidip Cahit Bey'le konuştuk. Dayak denince akla siz geliyorsunuz dedik. O da "Ben biraz idealistim" diye cevaplandırdı. Yine Cahit Bey, yatakhanede tartıştığı İzzet Kemal adlı bir öğrenciyi "Bir sorunun varsa gel dışarda halledelim" diye dışarı çağırdı.

K. Kandemir: Son iki yılda okula öyle İngilizce öğretmenleri geldi ki, ben onlara öğretmen diyemiyorum. Bunlara İngilizceyi öğrenciler öğretebilecek düzeydeydi. Biz İngilizce derslerinde "briç" oynuyorduk çoğunlukla.

Nokta: Kimler bu hocalar?

M. Seferoğlu: Cahit Bey, Bülent Bey, gibi hocaları sayabiliriz. Hatta Cahit Bey'in İngilizce cümleleri okulda sık sık espri konusu oluyordu. Bir keresinde öğrenciye "Zayıf notlarınızı düzeltin" anlamında "Rescue your thin marks" demişti. Daha bunun gibi neler...

Okul yöneticilerinden Mehmet Çetinkaya, ve Metin Bilgin gibi isimler hiçbir derse girmedikleri halde idarecilik yapıyorlar. Bu nasıl oluyor anlayamadık. Okula başvuran Darüşşafaka mezunu öğretmenler de kabul edilmiyor.

K.Kandemir: Fen derslerinde de bazı iyi hocaların yanı sıra çok vasıfsız birtakım öğretmenler var.

Nokta: Öğrencinin şikâyetçi olduğu diğer konular neler?

K. Kandemir: Öğrencinin en büyük sorunlarından biri açlık. Okul da yalnızca öğlen yemekleri nispeten kaliteli çıkıyor. Çünkü tüm idareciler ve öğretmenler o yemeği yiyor. Sabah kahvaltıları çay ve ekmek üzerine kurulu. İnce bir dilim peynir ve kararmış üç dört zeytin veriliyor. Akşam yemekleri Allaha emanet. Sık sık öğrenci mide bozukluğundan revire doluşuyor. Radyasyon paniği sırasında Baş Müdür Muavini Mehmet Bey'e giderek çay yerine süt verilmesini istemiştik bir keresinde, bizi oturtup "Çay içer misiniz çocuklar?" diye telefona yapışmıştı. Sonra bir ara süt ve oralet verildi ama konu ciddiye alınmadı. Zaten müdüre hanım öğrencinin hiçbir sorununa en ufak bir ilgi göstermedi.

Darüşşafaka 1987 üçüncüsü Kenan Kandemir

EREN KÜLAHLI/ NOKTA

M. Seferoğlu: Durum böyle olunca parası olanlar dışarıdan yiyecek almak istiyorlar. Ancak okuldan çıkmak için izin almak da bir problem. İdareye yakın idarecilerin işlerini koşturan "örnek öğrenciler" bu izni alabiliyor. Ama bu izin de bir baskı aracı olarak kullanılıyor. Şimdilerde okulun duvarlarına kırık cam parçaları yerleştirildi. Bin vatlık spotlar duvarları aydınlatıyor. Biz polis köpekleri ile silahlı nöbetçileri de bekliyorduk, ama henüz gerçekleşmedi. Ancak baskının yanı sıra bazı "sebepler" de var. Örneğin sigara içilmesine idare hiçbir şey demiyor. Sigara neredeyse teşvik görüyor.

Nokta: Darüşşafaka'daki bu gelişmelerin geçici bir kriz olabileceği düşünülebilir mi?

M. Seferoğlu: Hayır. Darüşşafaka artık bitmiştir. Ölüdür.

K. Kandemir: Önümüzdeki yıllarda çok sıradan bir okul olacağı düşüncesindeyim.

Bir zamanlar canavardı!

"Yeni bir Toros Canavarı... İsaklar köyünde 8 yıl önce babası Mustafa'yı tabanca ile öldüren Ahmet Deniz, bu defa da Kars'taki birliğinden kaçıp köyüne gelmiş, önce 85 yaşındaki dedesi Hasan Yıldız'ı tabancayla öldürmüş, anneannesi Fatma Yıldız'ı yaralamış, bir süre sonra da karısı Fatma ve annesi Asiye'yi kurşuna dizerek dağa çıkmıştır. Ahmet Deniz'in birbirini izleyen korkunç cinayetleri çevrede korku ve dehşet yaratmıştır."

14 yıl öncesi gazetelerinin böyle tanıttığı İçel'in Gülnar ilçesinin İsaklar köyünden Ahmet Deniz, 1973 yılının Eylül ayına kadar herkes gibi sıradan ada ve bir soyadına sahipti. Bu tarihte 23 yaşındaydı, Kars'ta askerliğini yapıyordu ve yalnızca köyünde tanınıyordu. Gerçi 7 yıl önce babasını öldürmüştü ama, öldürülen baba da olsa, Türkiye gibi cinayet şampiyonu bir ülkede tek vukuatla şöhret sahibi olmak mümkün değildi. Hele canavarlarıyla ünlü Güney'de hiç. O güney ki, 1960'lı yıllarda bağrından çıkardığı "kimse ile görüşmeyen ve kan içerek yaşayan" ilk "Toros Canavarı"ndan sonra çok sayıda başka "canavar"a yurt olmuş, bu alanda birinciliği hep elde tutmuştu. Ahmet Deniz'in köyü İsaklar ise, böyle bir bölgede bile ünlü bir köydü. Bu köyde insanların adam vurması, cezaevine düşmesi hiç de yadırganacak bir şey değildi ve köyün adı da zaten, "'iyi saklar"dan değişerek türemişti.

Ama, Ahmet Deniz'in Eylül ayının ilk yarısındaki performansı öylesine yüksekti ki, şöhreti önce köyünü, sonra bölgeyi aştı, kısa bir süre içinde bütün Türkiye'ye yayıldı: Deniz, bir hafta içinde arkasında tam dört ölü bırakmıştı. Adı ise Ahmet Deniz değildi artık; bütün Türkiye onu "Toros Canavarı" olarak tanıyordu.

Peki, bir insan nedensiz "canavar" olur muydu? Ahmet Deniz'e göre, kendisi gayet haklı nedenlerle bu yola girmişti. İlk cinayetinden sonra çıkarıldığı mahkemede, babasını öldürmeye annesi ve dedesinin ikna ettiğini, bunu yaparsa onun tarlasını kendisine vereceklerine dair yemin ettiklerini söylemişti. Deniz, cinayetin üzerinden 7 yıl geçtikten sonra ise askerden firarla köyüne gidip kendisine vaat edilen tarlayı isteyecek, dedesinin, "sana verecek tarlam yok" sözünü duyar duymaz da dedesiyle anneannesini kurşun yağmuruna tutacaktı. Bundan sonrası malum. Bir kurşun onu "baba katili eden" anneye; bir kurşun da onu "evliliklerini herkese anlatarak rezil eden" karısına.

Aslında Ahmet Deniz'in ölüm listesi bununla bitmiyordu. O günlerde yeni bir liste hazırladı ve gidip köy kahvesine bıraktı. Bu kadar cinayetten sonra bile zor bir şey değildi bu. Çünkü her türlü kanun kaçağını "iyi saklayan" bu köyden bile hiç kimse onu ihbar etme cesaretini gösterememişti. Ama olmadı. Toros Canavarı, 15 Ocak günü, İsaklar ile Kızılca arasında, tümüyle karlarla kaplı bir mağarada saklanırken çatışmaya girdiği jandarmalar tarafından yakalandı. Orada olsun, çıkarıldığı mahkemede olsun hep aynı şeyi tekrarladı: "Hiçbir pişmanlık duymuyorum."

Aradan tam 14 yıl geçti. "Toros Canavarı" şimdi 39 yaşında ve balta ile eniştesini öldürmekten mahkûm Ayşe Kızıl'la evli. "Canavarlık günleri" çok geride. Ahmet Deniz, geleceğe dair güçlü umutları olan, yarım kalan askerliğini tamamladıktan sonra çoluk çocuğa karışmayı ve hayvancılık yapmayı düşünen "bizim gibi" bir insan artık.

Arkadaşımız Ayşe Baştürk, o günleri ve bugünleri 1 yıl sonra özgürlüğüne kavuşacak Ahmet Deniz'le görüştü.

Nokta: Olayların üzerinden 14 yıl geçti. Şimdi geriye dönüp baktığınızda neler hissediyorsunuz? Pişman mısınız?

Ahmet Deniz'in "canavarlık günleri" şimdi çok geride. Artık o da "bizim gibi" bir insan.

DEMİREL :

Cüneyt ARCAYÜREK bildiriyor

Yeni bir Toros canavarı

Sekiz yıl önce de babasını öldüren katil cinayetleri kardeşlerinin gözü önünde işledi

Dedesini, annesini ve karısını kurşuna dizdi

Ziya KESKİNİŞİK

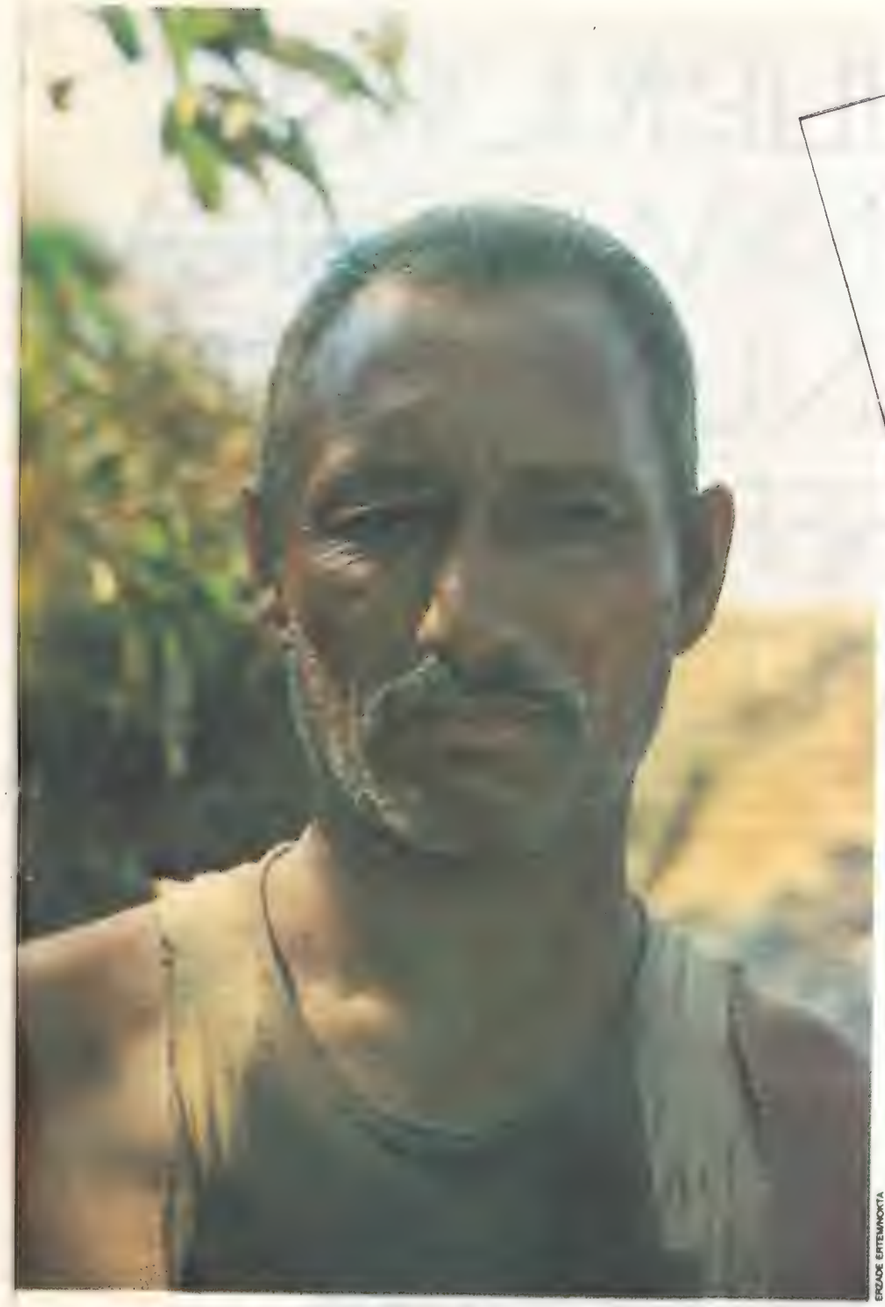
EREADE ERTEMPOKTA

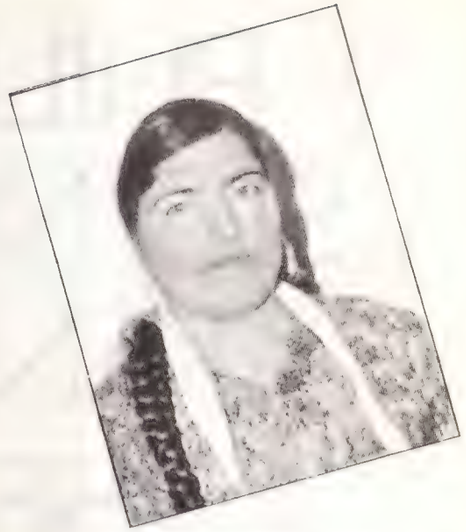
Biri babasını, dedesini, annesini ve karısını; öteki kocasını öldürdü. Sonra aynı cezaevine düştüler. İkisi de aynı fikirdeydi: "Biz birbirimizle iyi geçiniriz." Ve evlendiler.

Deniz: Pişman olmaz olur muyuz, tabii pişmanız ama, şöyle; insanların ölmesi bir yana, kendi yaşadığın hayattan memnun olmuyorsun. Dışarıyı görüyorsun, sonra gidip içeri kapanıyorsun. Hayatımızı değişik bir şekilde geçirdik. Oysa bu suçları işlemeseydik, Gülnar'da, dağ köyü olan köyümde kalacak, evlenecek, çocuklarım olacaktı. Köylü olarak kalacaktım. Böyle, başka bir hayat yaşadık. Cezaevi gezdik, şehir gezdik. Belki öyle köyden başka hiçbir yere çıkmayacaktım.

Nokta: Toplumun bir insanı "canavar" olarak tanımasının o insan üzerindeki etkilerini en iyi siz bilirsiniz herhalde. Bu büyük baskıya nasıl tahammül ettiniz bunca yıl?

Deniz: Eskiyi konuşmak istemiyorum, hep yeniyi konuşmak istiyorum ama, anlatayım. Ben kendimi suçlu gibi hissetmiyorum, sadece insanların birbirine bakış açısına kızıyorum. O da önemli değil. Şimdiki düşünceme göre bütün bunlara, bu kadar yıla değmezdi ama, o zamanki düşünceme göre değerdi. Bütün olayların sebebi biraz tarla marla işi, biraz kıskançlık gibiydi ya, hiçbir dosya gerçeği yazmaz. Gerçek çok değişiktir. Gerçeği bilen de öyle sesini keser, bir şey demez.

Aslında suç işleyen insanları çok abartıyorlar. Suç işleyen kimseyi yanlış görüyorlar, defterden siliyorlar. Suçu herkes işleyebilir ama, suçu işleten toplumdur. Sen şimdi şuraya gelmişsin, şimdi sen bana biraz kaba davransan, mutlaka birimizden birimiz suç işleyeceğiz. Peki bunun nedeni nedir? Senin biraz kaba davranmandır, tahrik etmendir. Bunu araştırmadan, "lanet olsun, mikrop adam" falan derler. Çok iyi bir insan olsan bile öyle derler.

Nokta: Galiba bir yıl kadar sonra çıkıyorsunuz. Bu arada hapishanede evlendiniz ve şimdi karınız sizin çıkışınızı bekliyor. Bize biraz da hapishane günlerinizle bu evliliği anlatır mısınız?

Deniz: Benim olay, biliyorsunuz,

PHILIP MORRIS SİZİ NEW YORK'A KANUNİ ÇAĞI SERGİSİ'NE DAVET EDİYOR!

MARKOM/LEO BURNETT

PHILIP MORRIS

Philip Morris, Marlboro ve Parliament gibi dünyaca tercih edilen sigaraların üreticisi; dünyanın, bu alanda en büyük kuruluşlarından biridir. Sanata, kültüre ve spor etkinliklerine katkılarıyla ünlüdür.

İşte bu uluslararası firma şimdi de Türkiye'den üç kişiyi, bir sanat şöleniyle ödüllendiriyor. Dünyanın iki büyük merkezine, birer konuklarıyla birlikte gönderiyor:

1 1 kişiyi, konuğuyla birlikte, New York'a Kanuni Çağı Sergisi'ne. Bir haftalığına.

2 1 kişiyi, konuğuyla birlikte, Londra'ya, British Museum'daki Kanuni Çağı Sergisi'ne ve görülmeye değer yerlere. Dört günlüğüne.

3 Ve 1 kişiyi, konuğuyla birlikte, Londra'ya. İki günlüğüne.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin büyük desteği ve değerli katkılarıyla gerçekleştirilen, Philip Morris tarafından finanse edilen Kanuni Çağı Sergisi'nde, Kanuni Sultan Süleyman döneminin zengin sanat ve kültür birikimi sunuluyor. İşte Philip Morris'in sizi davet ettiği bu eşsiz sergi Washington ve Chicago'dan sonra, şimdi de New York'da yüz binlerce Amerikalı tarafından ziyaret ediliyor.

Aşağıdaki soruları doğru olarak cevaplandırın. Cevapları, adınız, soyadınız ve adresinizle birlikte Cevap Kuponuna yazın. İmzanızı atın. Kuponu kesip en geç 20 Kasım 1987 tarihinde elimizde olacak şekilde P.K. 76, Teşvikiye-İSTANBUL adresine postalayın. Çekilişe katılın. Bu büyük kültür olayını yerinde izleyin. Uzman bir jüri tarafından hazırlanan yarışma sorularına verilecek cevaplar, aynı jüri tarafından değerlendirilecektir. Jüri, şu kişilerden oluşmaktadır: Prof.Aptullah Kuran, Dr.Filiz Çağman (Topkapı Sarayı Minyatür Departmanı Başkanı), Doç.Dr.İlber Ortaylı, Nazan Ölçer (Türk ve İslam Eserleri Müzesi Müdürü). Yarışma sorularına doğru cevap verenler arasında çekilecek kurada kazanan 50 kişiye birer sergi kataloğu; yarışmaya katılan herkese serginin birer orijinal posteri armağan edilecektir. Yarışmaya katılmak için, 18 yaşından büyük ve T.C. vatandaşı olmak; Türkiye'de ikamet etmek gerekmektedir.

SORULAR

1 Kanuni Sultan Süleyman'ın doğduğu, öldüğü yer ve tarihleri ile anne ve babasının isimlerini yazınız.

2 Kanuni'nin, adına 2 cami yaptırdığı kızının ismi nedir, bu camiler nerelerdedir?

3 Kanuni, ordusunun başında kaç kez sefere çıkmıştır, bunların en uzun süreli hangisidir ve ne kadar sürmüştür?

4 Kanuni'nin Sadrazamı İbrahim Paşa'nın ses uyumu ile birbirini andıran ve biri ölümünden sonra takılan iki lakabını yazınız.

5 İstanbul Süleymaniye Külliyesi'nde bulunan darülhadis, Kanuni döneminin ünlü bir müftüsünün adını taşımaktadır. Kimdir bu müftü?

6 Mimar Sinan, Kanuni'nin hangi seferine ilk defa iştirak etmiştir?

7 Kanuni Sultan Süleyman için Mimar Sinan iki önemli külliye yapmıştır. Bunlardan biri İstanbul'da bulunur. Öteki nerededir?

8 Kanuni dönemi mimarisinin görkemli örneği Süleymaniye Camii'nin yazılarını yazan hattat Hasan Çelebi'nin hocası ve koruyucusu olan ünlü hattat kimdir?

9 Kanuni Sultan Süleyman dönemi saray nakkaşhanesinde yetişmiş serbölük ve sernakkaşlık görevlerinde bulunmuş, Osmanlı sanatında bahçe çiçekçiliğinden kaynaklanan süsleme üslubunu yerleştirmiş sanatçının adı nedir?

10 Bu yıl A.B.D.'de düzenlenen Kanuni Sultan Süleyman Çağı Sergisi'nde en çok ilgi çeken parçalardan biri Piri Reis haritasıdır. Kanuni döneminin tanınmış coğrafyacısı ve denizcisi Piri Reis'in bu haritası hangi kıtaları içermektedir ve ne zaman yapılmıştır?

- Çekiliş noter huzurunda gerçekleştirilecektir.
- Philip Morris, Markom/Leo Burnett, A ve B Halkla İlişkiler çalışanları ve yakınları yarışmaya katılamazlar.
- Yarışma sonuçları, kazananların adresine postalanacaktır.

CEVAP KUPONU .....

Adı/Soyadı:

Adres/Tel:

İmza:

ERZADE ERTEMKOTA

Bütün ailesini öldürdüğü için hapishane günlerini yalnız geçiren Ahmet Deniz, arkadaşlarının desteğiyle geçirebilmiş 14 yılı

73 içinde. Ben, 74'ün başında yakalandım. Önce dört idamdan yargılandım, sonra 74 affı ile bu müebbete düştü. Şimdi İnfaz Yasası ile bir yılım kaldı. On beş yıldır hapishane hapishane dolaşıyorum. Ama beni kocaltan Afyon Cezaevi oldu.

Hapishanelerde bizim özel durumumuz var tabii. Bilirsiniz, yöneticiler, idare karışmaz bize. Mahkûmun kendi arasında da böyle işler bellidir. Ağır suçtan gelmiş insana herkes saygı gösterir. Ağır suçu olanın kendi de ağırdır. İnsanların hapishanede birbirine bağlanışı değişiktir. Çok afedersin, herhangi bir kadınla çok değişik bir şekilde suç işleyen insanlarla ve çocuklarla suç işleyen insanlarla biz bağlantı kurmayız. Biz, ağır suçtan gelmiş insanlarla kendi aramızda konuşuruz.

Evliliğime gelince; bizim Ayşe ile mevzumuz sekiz dokuz senedir sürüyordu. Yani sekiz dokuz yıllık bir aşk bu. Eniştesini öldürmekten müebbete mahkûm idi. Cezaevinde tanıştık. Sonra düştü cezası, evlendikten sonra tahliye oldu. Gülnar'ın arkasında, Bozyazı köyünde yaşıyor şimdi. Yalnız. Zaten onun da benim gibi hayatta kimsesi yok.

Nokta: Siz, karısını öldürmüş bir insansınız. Karınız, sizin bu özelliğinizden korkmuyor mu?

Deniz: Bu meseleyi iyice konuşmadık daha. Birkaç kere sordu Ayşe bana, karını niye öldürdün diye ama, tam konuşamadık. Birbirimizle karşı karşıya her şeyi konuşmadık. Zaten şimdiye kadar bir gece, bir gündüz birlikte kaldık, o da izinde. Zaman bulamadık konuşmaya. Bir de ilk konuşmamızı müdürün yanında yaptık. Benim hanıma dedim ki, benim peşimde benimle evlenmek isteyen üç dört tane hanım vardı, ben hiçbirini istemedim. Dedim ki, burayı sen de bilirsin, ben de bilirim. Sen de, ben de başkası ile evlensek anlaşamayız. Ama biz birbirimizin dilinden anlarız. Nikâhımız yapılırken, Ayşe çirkin çıkan eski fotoğrafını geri istedi, benim resmin yanında kendi resmi çirkin çıkacak diye yeni resim verdi. İşte böyle şakayla filan geçiyor her şey.

Nokta: O günlerde sizinle ilgili olarak yazılıp çizilen şeylerden biri de, anneannenizi namaz kıldırdıktan sonra vurduğunuzdu. Olay böyle mi olmuştu?

Deniz: Demiştim ya, hiçbir dosya gerçeği tam yansıtmaz diye. Anneannemi namaz kıldırarak vurmuş değilim. Anneannem onu vuracağım zaman namaz kılıyordu, namazın bitmesini bekledim. Yoksa, ben kendim namaz kıldırmış değilim.

Nokta: Eskiyi değil, yeniyi konuşmak istediğinizi söylemiştiniz. İsterseniz biraz da gelecekten söz edelim.

Deniz: Cezam bitince köyüme dönmeyeceğim. Hanımköylü olacağım. Afedersin, bizim köyün insanları biraz kaba. Ben kabalığı sevmiyorum, karşımdaki herkesi aynı ölçüde görüyorum, insanın insan olması lazım. Ayrıca benim köyümde bütün insanlar olayları biliyor. Bozyazı'da kimse bilmez, ilgilenmez.

Yeni karıma iki bilezik borcum var, gerçi o istemiyor ama, ben borçluyum. Çıkınca alacağım. Parasını nereden bulacağım sorusuna gelince; toplum nasıl olsa bize alışık, gider bir soygun yaparım, kimse de şaşırmaz, bundan bu beklenir, der. Zaten bizim gibi insanlar iyi bir şey yapınca şaşırır toplum, kötü bir şey yapınca değil. Şaka bir yana, bugüne kadar geçimimi arkadaşlarım sayesinde sağladım, sağolsunlar ama, çıkınca tabii aile oluyorsun, olacak dertler. Önce ev derdimiz var, onu bir halletmek lazım. Askerlik de biterse hayırlısı ile, geleceğe inanıyorum, iyi olacağına inanıyorum. Çocuk da istiyoruz tabii. Kimse bizi tanımazsa niye çocuk sahibi olmayalım. Umutluyum ileriki günlerden, iyi olacak biliyorum. Eski defteri kapadım ben. Şimdi yeniden doğmuş gibi başlayacağım hayata●

M. Kemal Afyon'da "I Love You" dedi.

● Kahramanı Atatürk olan ilk aşk romanını Amerikalı yazar Catherine Gavin kaleme aldı.

● Kurtuluş Savaşı yıllarında, Gazi Mustafa Kemal'in Amerikalı kadın gazeteciye duyduğu aşkın romanını Erkekçe sizin için özetledi.

● Zülfü Livaneli: "Türk olmak müzikte dezavantaj, ama sinemada değil. İlk filmim Yer Demir Gök Bakır, Türk filmcilik tarihinin en büyük prodüksiyonu oldu."

● Ölümünün 400'üncü yıldönümüne girerken eserleri perişan durumda olan Mimar Sinan'a torunundan mektup.

● En güzel fotoğraflarıyla Erol'un güzelleri.

● Mehmet Ali Birand, Erkekçe'nin ünlü kadınlardan kurulu jürisi tarafından bir kez daha en etkileyici erkek seçildi.

● Deterjan köpükleriyle yarattığı imparatorluğun tahtında oturan Ahmet Dürüst, Türkiye'nin en zengin 100 kişisinden biri.

● Podyumlarda yeni bir güzel: Semra...

● Beşiktaşlı Sinan, "Tek zaafım var, o da kadınlara olan düşkünlüğüm" diyor.

Çağdaş insanın dergisi

ERKEKÇE

ERKEKÇE her şeyi yazmaz. Ama yazdığı her şeyi okutur.

Newnaple Avenue... Borough Highstreet...

Eviniz için dünyanın en iyisini istediğinize karar verdiğinizde, Villeroy & Boch'un size sunabileceklerini görmek için lütfen Bağdat Caddesi'ne, Villeroy & Boch Show Room'a gelin.

Dünyanın en iyi mutfak ve banyo malzemeleri Villeroy & Boch'lar Türkiye'de yalnız Bağdat Caddesi'nde.

Rue d' Hauteville... Bağdat Caddesi...

Villeroy & Boch

Türkiye Mümessili:
KENT
YAPI ÜRÜNLERİ DIŞ TİCARET A.Ş.
Bağdat Cad. 197/1, Feneryolu
Kadıköy, İstanbul
Telefon : 345 75 10 - 345 68 42
Telefaks : 345 12 52

EDEBİYAT / İSLAMCI YAZARLAR

Edebiyatın müminleri

1960'lı yıllardan itibaren İslamcı edebiyatçıların nitelik ve nicelik açısından gelişme içinde olduğu görülüyor. Ancak geniş İslamcı kitleler "edebiyatçı duyarlılığına" sahip bu yazarlara çok da sıcak yaklaşmıyorlar.

"Müslüman sanatçı yatak odasına girmeli mi?" İslami kesimlerin sanat ve edebiyat çevrelerinde ne zamandır böylesi sorular da soruluyor. Bu çevrelerin en tanınmış öykücü ve denemecilerinden Rasim Özdenören'in yanıtı ise kimilerini şok etmeye yeterli: "Girmez diye bir yasak yoktur. Gerekirse girer. Ama görmesi gerekeni görür."

Türkiye'de Müslüman yazarlar konularını doğrudan doğruya İslam'dan almak zorunluluğunu aşmış durumdalar. Naatlar, kasideler, siyerler artık edebiyat tarihi ile ilgili olanlar tarafından okunuyor, belki de yazılıyor. Doğa, kadın, çocuk... kısacası toplum, bütün yönleriyle İslamcı yazarların ürünlerinde yer alıyor. Ama bu yazarlar sözkonusu tercihleriyle birçok riski de göze alıyor. En başta geleni de anlaşılamamak, yadırganmak...

Beklentilerin farklılaştığı yer. Rasim Özdenören, İslamcı kitlenin büyük çoğunluğu tarafından ele aldığı konularla, kullandığı "Öztürkçeye kaçan" diliyle ve estetik kaygılarıyla uzun süre "varoluşçu" olarak nitelenmişti. Çünkü İslamcı yazarların yoğun bir şekilde ortaya çıkmaya başladığı 1960'lı yıllardan başlayarak İslami kesimler de yoğun bir politikleşme süreci içine girmişti. Özdenören sorunlarını şu sözlerle ortaya koyuyor: "Politikleşen Müslüman kitlelerin belli beklentileri var. Ama bizim de var. Sonuçta bizim ürünlerimiz onların beklentilerine cevap verecek nitelikte değil."

Ancak arada sırada da olsa karşılıklı beklentilerin çakıştığı anlar yok değil. Sözgelimi bazı şairlerin bambaşka kaygılarla yazdığı şiirlerden bazı mısralar, bir bakıyorsunuz en politik mitinglerde slogan olmuş, en mücadeleci kartpostallara basılıvermiş. Bu çakışma anlarının mağdurları da şairlerden başkaları değil. Şair Erdem Beyazıt dizelerinin sloganlaşması karşısında neler hissettiği konusundaki sorumuzu şöyle yanıtlıyor: "Mahçup oldum. Bunun beni fazla heyecanlandıracak bir yönü yok. Ama ne yapalım, benim dışımda gelişen bir olay..."

Sıradan vatandaş tarafından anlaşılamamak sorununa eklenen başka şeyler de var. Örneğin, **Edebiyat** adlı dergiyi çıkartmadan önce geniş bir abone kampanyasına girişilmiş, ilk sayının ardından da şikâyet mektubu, telgrafı, telefonu yağmuruna tutulmuşlardı. Şair M. Akif İnan, bir mühendis dostlarının yakınmalarını aktarıyor: "Çok kızmıştı. 'Allah'tan korkun, nedir bu çingene dili? Milleti rahatsız etmenin gereği ne? Ben şimdi bulunduğum abonelere ne derim?' diyordu. Halbuki biz okuyucuyu rahatsız etmek için çıkartmıştık dergiyi."

Önce düşünür, sonra edebiyatçı. Daha aşırı örnekler de veriyor **Nokta**'nın konuştuğu İslamcı yazarlar. Necip Fazıl, **Büyük Doğu** dergisinde Nuri Pakdil'in bir şiirini "şerh düşerek" yayınlamamış mıydı? "Noktasız, virgülsüz, alışmadığımız bir tarzda ama bir şeyler de söylüyor..." Bir öyküsünü götürdüğü İslamcı dergi yönetmeni, Rasim Özdenören'e "Yahu ben seni aklıbaşında bir adam bilirdim. Bu nedir?" dememiş miydi?

Bu örnekleri uzatmak mümkün ancak her şeye rağmen birçok İslamcı edebiyatçı eskiye oranla bugün yaygın kabul görmüş durumdalar. İlk akla gelen isimler ise Sezai Karakoç, geçenlerde genç yaşta ölen Cahit Zarifoğlu, Rasim ve Alaaddin Özdenören kardeşler, Erdem Beyazıt, M. Akif İnan, Nuri Pakdil, Arif Ay... Ne var ki, bu isimlerin çoğunun ortak noktası edebiyatçılıklarından çok, önce, düşünce yazılarıyla İslami kesimlerde kabullenilmiş olmaları. Edebiyatçılıklarıyla anımsanmak ise çok sonraları gerçekleşiyor. Kimileri ise bu şansa kolay kolay ulaşamıyorlar. Solculuktan 1974'te İslamcılığa geçen İsmet Özel bunun en belirgin örneği. Bir iki istisna dışında şiirlerini "sol" aydın kesimin okuduğu dergilerde yayınlatan, şiir kitaplarını Adam, İmge gibi yayınevlerinde bastırtan Özel, nihayet yakınlarda **Erbain** adını verdiği şiir seçmelerini İslami bir yayınevinde bastırttı. Oysa Özel'i İslami kesimler **Üç Mesele, Zor Zamanda Konuşmak, Taşları Yemek Yasak** gibi deneme kitaplarından, günlük gazetelerdeki yazılarından tanıyor ve oldukça da takdir ediyorlar.

İsmet Özel: "İsyancı" bir sol şairdi, şimdi İslamcı sevilen bir şair.

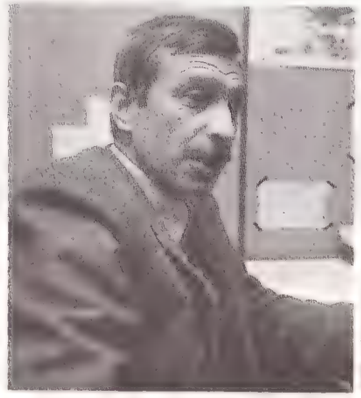

DENİZ DOĞAN/ NOKTA

M. Akif İnan: "İslami duyarlıkla yaşananlara tanıklık etmek."

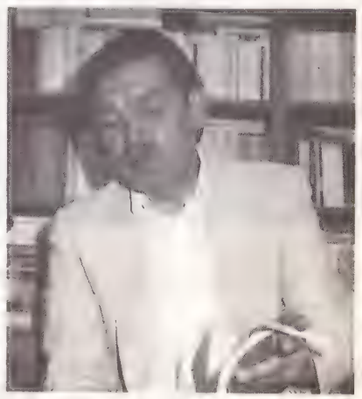

AYŞEGÜL EVREN / NOKTA

Cahit Zarifoğlu modern Türk şiirinin subaşlarından biriydi.

Rasim Özdenören: "İslam benim için ideoloji değil bir dindir."

Kendi okurunu kendin yarat. İslamcı edebiyatçıların pek çoğunun ortak noktası büyük kentlere yükseköğrenim için gelmiş kasaba kökenli kişiler olmaları. İslami kültürün yanısıra evrensel kültürü de yakından izliyor ve özümsüyorlar. Türk edebiyatından beğendikleri isimler sorulduğunda Turgut Uyar, Cemal Süreya, Edip Cansever, Attila İlhan, Bilge Karasu, Ataol Behramoğlu gibi kendilerinden oldukça farklı düşünen yazarları bir çırpıda sayıyorlar. Kaygıları alışılagelmiş, kolaycı kaygılardan bir hayli uzak olan İslamcı yazarların en önemli sorunu kuşkusuz okurunu yaratmak. Çünkü "hazırda böyle bir okur kitlesi yok." M. Akif İnan şunları söylüyor: "Biçimimizden, kullandığımız dile kadar yadırgandık. Biz bu estetiğe sahip çıkacak nesli kendi gayretlerimizle bulduk." Rasim Özdenören ise bu "yaratılan" okuyucunun profilini şöyle çiziyor: "Liselerde, imam hatip liselerinde, üniversitelerde okuyan bir gençlik kitlesinden ilgi bulduk. Okur kitlemiz de bunlardan oluştu." Sonuçta ortaya çıkan tablo, taşra kökenli büyük kentte yaşayan İslamcı yazarların, kendileri gibi büyük şehirlere sonradan yerleşmiş ama, "entelektüel kaygılar da taşıyan" genç İslamcılar tarafından benimsendiklerini gösteriyor.

"Latife Tekin'in ürünleri de İslami edebiyata dahil edilebilir"

İslami edebiyat var mı? İslamcı edebiyatçıların önündeki en büyük tartışma konularından biri de yaptıkları işin ne olduğunu tanımlamaktan kaynaklanıyor. Çevresinde "gizli şair" olarak nitelenen, **Zaman** gazetesi Yayın Danışmanı Nabi Avcı'ya göre "İslami bir edebiyattan söz edilebilir. Ama bunun yazarlarının illa Müslüman olması şart değil." Avcı, son yıllarda İslami edebiyatın en önemli eserinin Latife Tekin'in **Sevgili Arsız Ölüm**'ü olduğunu söylüyor. Bu tanımın içine İslamcı bazı yazarların dışında Oğuz Atay, Cevat Çapan, Hilmi Yavuz, Fazıl Hüsnü Dağlarca gibi isimlerin bazı yapıtlarının mutlaka sokulması gerektiğini savunuyor. Çünkü Nabi Avcı'ya göre "İslami edebiyat," yerli edebiyattır. Bu ülkede Müslümanların da yaşadığını dile getiren edebiyattır." M. Akif İnan'a göre ise "İslami edebiyat, Müslüman yazarların yaşananlara İslami duyarlıkla tanıklık etmesi, toplumun bu duyarlıkla anlatılması anlamına gelmelidir."Özdenören çok açık ve net konuşuyor: "İslam benim için bir ideoloji değil bir dindir. İslami edebiyat diye bir şeyin olduğunu sanmıyorum. Bizim yaptığımıza illa bir isim konmak gerekirse Müslümanların yaptığı edebiyat denebilir."

Kardeşi Alaaddin Özdenören de geçmişle ilgili bir özeleştirisiyle ağabeyinin görüşlerini açıyor: "70'li yıllarda Türkiye'de politik hayat çok yoğundu. Kendi inançlarımız doğrultusunda ve farkında olmadan bu politik davanın içine girmek zorunda kalmıştık. Kendi açımdan sanat ve edebiyattan uzaklaşıp, günü birlik politika ve eylemciliğin içine girdiğimi söyleyebilirim. Ardından bunun yanlış bir karar olduğuna inandım. Boşa gitmiş, harcanmış bir emek olarak kabul ettim."

İslamcı yazarların sorunları, kaygıları diğer edebiyatçılardan pek farklı görünmüyor. Ama nedense Türkiye'de bir kitapçı dükkânında Nâzım Hikmet ile Sezai Karakoç'un, Bilge Karasu'yla Rasim Özdenören'in kitaplarını aynı rafta görebilmek çok çok zor. Belki de olanaksız..

Ruşen ÇAKIR

Şerif Gören'in kaçakçıların dramını araştıran bir gazeteci kızın öyküsünü anlattığı "Katırcılar" iddialı bir film

SİNEMA / 24. ANTALYA FİLM FESTİVALİ

Portakalım dilim dilim

9 Ekim Cuma günü sonuçları açıklanacak Antalya Film Festivali yine tartışmalar, eleştiriler, suçlamalarla başladı.

"Üç kişilik bir grubun görüşlerini tasvip etmiyorum. Eleme için gerçekten bu işten anlayan yeni bir kurul oluşturulmasını istiyorum." Oyuncu-yapımcı Hakan Balamir, sabah erken saatte basına yapılan filminin özel gösterimden sonra, salonda bulunanlara bunları söylüyordu. Balamir'e bu sözleri söyleten, Cannes Film Festivali'nde yaklaşık 1500 film arasından gösterilmeye değer bulunan, yönetmenliğini Erden Kıral'ın yaptığı "Dilan" filminin, Antalya Film Festivali'nin ön elemesini aşamamış olmasıydı. Dilan'ın yanı sıra sezonun iddialı yapımlarından Ali Özgentürk'ün yönettiği "Su da Yanar"da ön elemeyi aşamayan bir başka isimdi.

24. Antalya Film Festivali'ne katılmak için bu yıl 36 film başvuruyor ve bunlar, Sungu Çapan, Feyzi Tuna ve Alev Demirbilek'ten oluşan seçici kurul tarafından izlenip değerlendiriliyordu. Bütün filmler izlendikten sonra ise toplam 12 filmin Antalya'da büyük jürinin karşısına çıkması kararlaştırılıyordu. Bu arada elenen filmler içinde Dilan ve Su da Yanar gibi Antalya'ya gitmesine kesin gözüyle bakılan çalışmaların olması bir an da kızılca kıyametin kopmasına yol açıyordu.

Tartışmalar, suçlamalar. Hemen her yıl bir tartışmaya ve olaya sahne olması artık gelenek haline gelen Antalya Film Festivali'ne katılmasına kesin gözüyle bakılan "Dilan"ın yapımcısı Balamir, yeni bir değerlendirme istemesinin yanı sıra şu sözleri de ekliyordu: "Alev Hanım'la Feyzi Tuna'nın olumsuz oy kullanmalarını eleştiriyor ve bunları sinemadan anlamamak ve maksatlı olmakla suçluyorum." Elenmesi gürültü koparan öteki film "Su da Yanar"ın senaryo yazarı Işıl Özgentürk ise konuyla ilgili olarak **Nokta**'ya şunları söylüyordu: "Her seçici kurul subjektif unsurlar taşır. Ancak bunu azaltan oturmuş ölçütler de vardır. Antalya Film Festivali seçici kurulunun işlevi Tüdanya, Küçük Emrah, Seni Sevmeyen Ölsün gibi bir haftada çekilen, teknik ve artistik yönden bir kaygısı olmayan filmleri elemek olmalıdır. Ancak bu kurul iki üç yıldır yoğun bir subjektiflik içinde, adeta cezalandırıcı gibi davranmaktadır."

İlki 1964 yılında yapılan Antalya Festivali'nin ilk ödülünü alan, bu yıl da Teyzem adlı filmiyle ön elemeyi geçen yönetmen Halit Refiğ ise, konuyla ilgili görüşünü özetlerken "Ön elemeyi yapan üç kişi de kendi alanlarında uzman isimler. Benim, böyle bir topluluğun seçtiği filmlere güvenim var. Tabii böyle zamanlarda her kafadan bir ses çıkması, duyulmadık, görülmemeyan "Kara Çarşaflı Gelin"in bir yıl sonra tekrar gelip birinciliği kazanması; ya da 1978 yılında uluslararası hale getirilen yarışmalı bölümün, hemen bir yıl sonra iptal edilmesi...

1970'li yıllarda politik olaylara sahne olan Antalya'da, 80 sonrasının en belirgin manzarasını ise politika dışı kalma çabası oluşturuyordu. Geçtiğimiz yıl sinema festivalinden çok, müzik konserleri ve panayır görüntüleriyle gündeme gelen şenliğin son yıllardaki durumuyla ilgili olarak görüşlerine başvurduğumuz Tarık Akan şunları söylüyordu: "Jüriye sürekli olarak dik bir şey değil. Özellikle filmleri dışarıda kalan kimseler, duygusal reaksiyon gösterebilirler" diyordu.

12 Eylül sonrasını ele alan filmlerden Zeki Ökten'in "Ses"i de yarışıyor

Antalya eşittir olay mı? Bu yıl 24.'sü yapılacak olan ve görüşüne başvurduğumuz kimselerin salt bu yüzden bile olsa önemli buldukları Antalya Film Festivali, olayların festivali olarak da biliniyordu. Hemen her yıl çıkan tartışmaların yanı sıra festival, 1979 yılında boykot ve 1980'de 12 Eylül nedeniyle yapılamıyordu. Festivalin bir türlü düzenli bir yapıya kavuşamadığının ve bir yaz-boz tahtasını andırdığının örnekleri ise saymakla bitecek gibi değildi. Örneğin 1974'te konan para ödülünün bir yıl sonra kaldırılması ve uzun yıllar sonra yeniden konması; ya da 1976 yılında ön elemeyi geçtiği halde yarışmaya alın-

"Teyzem"
Halit Refiğ'in
Müjde Ar'lı filmi

"Sen de Yüreğinde Sevgiye Yer Aç", Şerif Gören'in elenen filmi

Goodyear teknolojisi, yepyeni bir çelik kuşaklı radial sunuyor şimdi: Goodyear GPS

Uzun süreli araştırmalar ve bilgisayar çalışmaları sonucu yaratılmış ideal lastik...
Özel deseniyle, her tür hava koşulunda, yol kavrayışı tam; frende ve virajda güvenli. Esnek, yumuşak sürüş kabiliyeti ile konforlu, dayanıklı ve ekonomik! Gerek şehir trafiğinde, gerekse uzun yollarda direksiyon rahatlığı mükemmel...

Goodyear GPS: Güzel, keyifli yolculukları seven... evine güvenle kavuşmayı özleyen sürücüler için!

Altın Portakal'ları beklerken...

Festival ön jürisinde yer alan* Nokta *yazarı Sungu Çapan katılan filmleri ve ödül adaylarını değerlendirdi.

Geçtiğimiz günlerde, 24. Antalya "Altın Portakal" Film Festivali'ne başvuran 35 filmden ancak 12'sini büyük seçici kurulun değerlendirmesine sunmaya karar veren ön seçiçi kurulun, kimi iddialı ve önemli filmlerin elenmesine yol açan seçimi, Yeşilçam çevrelerinde tepkilere neden oluyordu. **Dilan, Gökyüzü** ya da **Su da Yanar** gibi, hatta **Uzun Bir Gece** ya da **Bez Bebek** gibi belli bir düzeyin altına düşmeyen filmlerin, büyük seçiçi kurulun final değerlendirmesine sunulan 12 film arasında yer almaması, doğrusu epeyi tartışılır bir durum. Antalya'da Altın Portakal'a şimdiden aday gösterilebilecek başlıca filmler, yılların ustası Atıf Yılmaz'ın belki de son yıllardaki en başarılı çalışması sayılabilecek **Hayallerim, Aşkım ve Sen** ile Yavuz Turgul'un geçen mevsim sonunda çok kötü bir zamanlamayla gösterime sokularak nerdeyse harcanan **Muhsin Bey'i** olacak. Venedik'te Uluslararası Sinema Yazarları Federasyonu'nun (FIPRESCI) ödülünü kazanan Ömer Kavur'un Yusuf Atılgan'ın romanından uyarladığı **Anayurt Oteli**, Başar Sabuncu'nun **Asılacak Kadın**'ı ve Şerif Gören'in, kaçakçıların dramını araştıran bir gazeteci kızla, jandarmaların ve katırcıların acımasız doğa koşullarında yapmak zorunda kaldıkları "beyaz cehennem yolculuğunu" aktaran **Katırcılar**'ı da diğer Altın Portakal adayları olarak sıralanabilir. Yine Atıf Yılmaz'ın, filmografisinde epik müzikal deneme olarak kendine özgü bir yeri olan **Asiye Nasıl Kurtulur**'uyla, Zeki Ökten'in, senaryosundan kaynaklanan kimi aksamalara karşın 12 Eylül filmlerinin en tutarlılarından **Ses**'i de altın olmasa bile gümüş ve bronz portakal ödüllerine kavuşabilirler. Eski kuşaktan Halit Refiğ'in, çektiği Müjde Ar'lı **Teyzem**'le,Yusuf Kurçenli de Türkân Şoray'ı yeniden sinemaya döndürdüğü ve şimdilik belki de en ustalıklı yapıtı diyebileceğimiz Sabahattin Ali uyarlaması **Gramofon Avrat**'da festivalin ilgi çekici filmlerinden. Ama asıl sürpriz, yıllardır sinemaya ara vermiş Tunç Başaran'la, kameramanlıktan yönetmenliğe başarılı bir geçiş yapan Orhan Oğuz'dan geliyor. Tunç Başaran bütünüyle bir bar dekorunda geçen ve baştan sona zarif bir Fransız filmi gibi süren **Biri Ve Diğerleri**'yle hoş ve duygusal bir fantezi ortaya koyarken, Orhan Oğuz da özellikle içerden çıkmış, cinsel sorunlarını adeta içine gömmüş Talat Bulut'un bir kilisenin cenaze şoförünü canlandırdığı **Her şeye Rağmen**'le dikkati çekiyor.

"Hayallerim, Aşkım ve Sen"in yönetmeni Atıf Yılmaz ve oyuncusu Türkan Şoray birlikte

DENİZ DOĞAN / NOKTA

En iyi yönetmen ödülünde söz sahibi olabilecekler, Başar Sabuncu, Yavuz Turgul, Atıf Yılmaz ya da Şerif Gören olarak belirirken en iyi kadın oyuncu ödülünde **Gramofon Avrat**'ın ve **Hayallerim, Aşkım ve Sen**'in Türkân Şoray'ı, **Asılacak Kadın, Teyzem** ve **Asiye**'nin Müjde Ar'ıyla kıyasıya çekişecek gibi görünüyor. En iyi aktör ise herhalde **Muhsin Bey**'in Şener Şen'i, **Her şeye Rağmen**'in Talat Bulut'u ve **Anayurt Oteli**'nin Macit Koper'i arasından belirlenecek. Sinemamızda gittikçe daha başarılı ürünler ortaya koyan görüntü yönetmenlerimiz arasındaysa, **Anayurt Oteli** ve **Ses**'le Orhan Oğuz, **Muhsin Bey**'le Aytekin Çakmaklı, **Hayallerim, Aşkım ve Sen**'le Çetin Tunca ve **Gramofon Avrat**'la Kenan Davudoğlu öne çıkıyor. Müzik dalında verilecek Altın Portakal'ın adayları da, **Muhsin Bey** ve **Teyzem**'le Atilla Özdemiroğlu **Asiye**'yle Sarper Özsan, **Hayallerim**'le Esin Engin ya da **Gramofon Avrat**'la Arif Erkin. 1 Ekim'de Antalya'da toplanarak değerlendirmelerine başlayacak büyük seçici kurulun 9 Ekim'de açıklanacak sonuçlarıyla ödülleri kimlerin kazanacağı, sinema çevrelerimizde şimdiden büyük bir merak konusu.

apolitik insanlar seçiliyor. Sanki böylece politika bulaştırılmıyormuş izlenimi veriliyor. Ancak o apolitik denen insanların da politik bir bakışları söz konusu. Ve bu muhafazakâr bakış açısı seçilen filmlere de yansıyor. 80 sonrası giderek devletin belirleyiciliği ve himayesi altına giren Antalya Festivali, kültürel bir faaliyet olma özelliğini giderek yitirmektedir." Yine de, Halit Refiğ'in belirttiği gibi Türkiye'nin bu en eski sinema festivalinin bütün aksaklıklarına ve geçmişte batma noktasına gelmiş olmasına karşın bazı filmler ve yönetmenler üzerine dikkat çekme işlevi vardı. Bu görüşe Işıl Özgentürk de "devletin etkinliğinin azalması" koşuluyla katılıyordu. Ancak Antalya'nın yıllarca can çekişip, bir türlü ölmeyen bir hastayı andırdığı da kuşku götürmüyordu. Üzerinde yılların izlerini taşıyan Antalya Film Festivali'ni sağlıklı ve saygın bir hale getirmek için devletin sanat politikasının festivalde bir odak oluşturmaması ve daha detaylı bir yönetmelik hazırlanması gerekiyordu.

Serhat ÖZTÜRK

Güney, son kez beyazperdede

"Dünya sinemasında ender rastlanan, belki de örneği hiç olmayan bir kişilik. Politik, sosyal ve ulusal bir mit. Bunu vermeliydim filmimde. Ülkenin tarihi gelişiminin içinde, onu bütün karmaşıklığıyla ortaya koymalıydım." 5 Ekim Pazartesi günü Paris Sinematek'inde ilk gösterimi yapılacak olan 1 saat 55 dakikalık belgesel filmin yönetmeni Claude Weisz böyle anlatıyordu filmini. Weisz'in sözünü ettiği mit Yılmaz Güney, ülke ise Türkiye' idi.

Sinemayla iç içe geçen bir yaşamın sonunda üç yıl önce kansere yenik düşerek sinema dünyasından ayrılan Yılmaz Güney, Fransız mekleştaşı Weisz'in "Ona Çirkin Kral Derlerdi" adlı belgesel filmiyle bir kez daha sinemaya döndü. Filmin tamamlanabilmesi için Fransız televizyonu Audiovisuel Enstitüsü'nün ve Fransız Sinema Merkezi'nin desteklerinin sağlanması gerekmiş, belgelerin toplanması, montaj, seslendirme derken iki yıllık koşuşturmanın ardından çalışmalar sonuçlanmıştı. Ama bu sonuç aynı zamanda bir başlangıçtı da.

Çünkü, filmin ocak ayında piyasaya çıkacak olan video kasetlerinin satışından elde edilecek bütün gelirlerin, Güney'in mezarına bir anıt dikilmesi için ayrılacağını söylüyordu eşi Fatoş Güney. Mustafa Cengiz Yönetmen Weisz'le Yılmaz Güney Belgeseli üstüne* Nokta *için görüştü.

Nokta: Yılmaz Güney'le ne zaman tanıştınız?

Weisz: Yılmaz'ı ilk kez 1971 yılında Türkiye'de gördüm. Bir Macar sinema dergisinin, Türkiye Sineması sayısına malzeme toplamak için Türkiye'ye gelen bir Macar arkadaşımla birlikte. "Umut"u yeni tamamlamıştı o sıralarda Yılmaz. O filmi bir yıl sonra Avrupa'da görebildim ancak. Bu benim seyrettiğim ilk Türk filmiydi. Daha sonra Türk sinemasıyla ilgili olarak hep onun filmlerini izledim. Sürü, Yol, Duvar gibi. Bunların içinde en çok sevdiğim Sürü oldu. Zamanda ve mekânda masalımsı bir yolculuktu o.

Nokta: Filmi hazırlarken nasıl bir yöntem izlediniz?

Weisz: Bu film çok çeşitli şekillerde yapılabilirdi. Çeşitli kişileri Yılmaz üzerine konuşturarak bir izlenim filmi gerçekleştirebilirdim, veya kronolojik bir sıralamayla anlatabilirdim Yılmaz'ı. Bu ikisini de yapmak istemedim. Yılmaz'ı kaybolan sinema görüntülerinin içinden çıkartarak, kişiliğini ortaya koymaktı amacım. Bunu ülkesinin tarihi gelişimi içinde ele alarak gerçekleştirdim. Sonuçta tarihsel gelişimle, bir insanın kişiliği tek bir çizgi üzerine oturdu. Tarihi ele alırken, önemli dönüm noktalarının üzerine oturan basitleştirilmiş bir fon olarak yaklaştım. Ama sonuç hiç de öyle olmadı. Film, Yılmaz'ın bütün karmaşık kişiliğiyle birlikte Türkiye tarihinin de karmaşıklığını eşit ölçüde yansıttı.

Claude Weisz Yılmaz Güney'i yine sinema gözlüğüyle, sinema diliyle anlatmayı ve "tüm karmaşıklığıyla gözler önüne sermeyi" yeğlemiş.

Batı'da sanat dünyasının Yılmaz Güney'e ilgisi sürüyor.

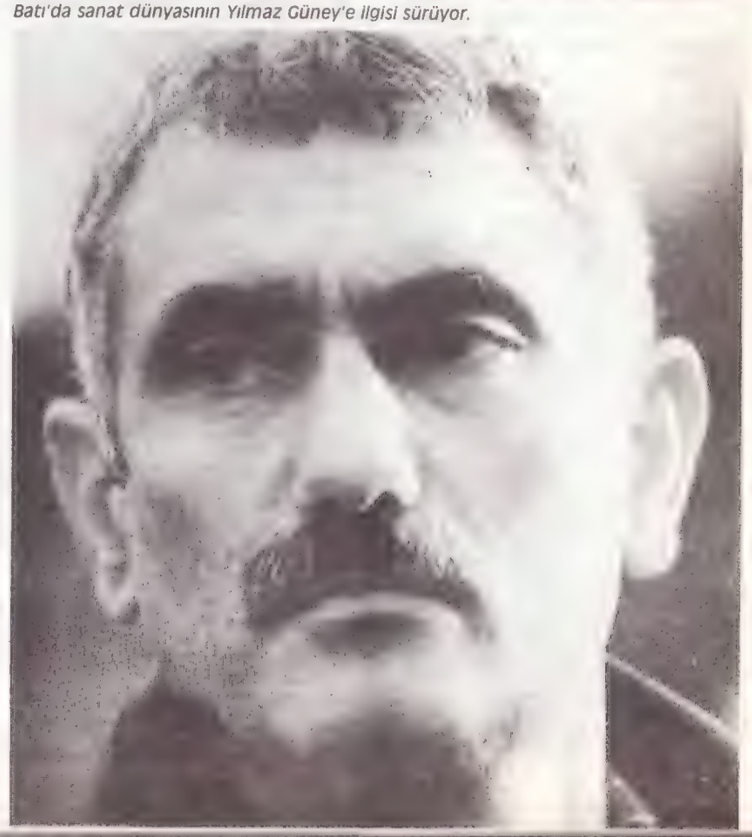

Nokta: Hangi belgelere dayandınız çekim öncesinde?

Weisz: Filmde üç tip belge kullandım. Eski hikâyelerinden parçalar, Türkiye üzerine çekilmiş belgeseller ve Yılmaz'la ilgili belgeler. Belgeleri toplamak aylar sürdü, yeteri kadar belge toplayabildik. Hatta elimizde çok fazla malzeme vardı bile diyebilirim. Sadece filmin montajı altı ay sürdü.

Nokta: Tüm bu çalışmalar sonucunda Yılmaz Güney sizce nasıl biri?

Weisz: Yılmaz her şeyden önce politik bir kişilikti. Sinemayı da politikasının hizmetinde bir araç olarak kullanıyordu. Örneğin Reagan kötü bir oyuncuydu, sonra politikaya girdi, başkan oldu. Yves Montand da önce iyi bir şarkıcıydı, sonra politikayla ilgilenmeye başladı. Yılmaz bunların tam tersiydi. O etrafında politik, sosyal ve ulusal çapta bir mit yaratmıştı, kitleleri cezbediyordu, peşinden sürüklüyordu. Böyle bir örneğe dünyada çok az rastlarsınız. Belki buna bir tek Jamaikalı şarkıcı Bob Marley örnek gösterilebilir.

Nokta: Filminizde Güney'in iç dünyasını fazla ele almamışsınız.

Weisz: Yılmaz'ın iç dünyası yok mu filmde? Yılmaz'ın iç dünyası ne ki? Nerede kendisi, nerede rol yapıyor, nerede bir mit, bunları ayırt edebilmek çok zor, hepsi iç içe geçmiş, çok karmaşık. Yılmaz'ı, Yılmaz yapan bu zaten. Ben bu karmaşık Yılmaz'ı gözler önüne serdim.

Nokta: Bir belgesel olmasına rağmen filmde dramatik bir gerilimin varlığı dikkati çekiyor...

Weisz: Yılmaz'ın kendisi bir gerilim. Filmlerinde inişli çıkışlı bir yığın duygu karmaşası, kin, nefret, sevgi hepsi bir arada, bir gerilimi oluşturuyorlar. Ben bu gerilimi onu anlatan bu filmde de sağladığımı düşünüyorum. Bir sinemacı olarak Yılmaz'a hep ilgi duydum. Onun gerçeğe bakışında benim kendi bakışımı buldum... Örneğin Fatoş benim yirmi yıl önce yaptığım "Emanuel'in Dört Mevsimi" filmimi gördüğünde çok etkilendi. O da fark etti bakışlarımızdaki ortaklığı. Ama şüphesiz benim bakışım onunki kadar uç noktalarda değil. Yılmaz'ın olaylara bakışında, gerçekçiliğinde hep bir hiciv, alay var. Bütün hikâyelerinde bir mit'in ortaya çıkmasına yardımcı oluyor bu bakış. mit, masal ve gerçekçilikten oluşan, onların bileşeni bir bakış.

Nokta: Yakın tarihe ilişkin, böylesine tartışılan bir kişiyi konu edinirken, objektif kalabildiğinizi düşünüyor musunuz?

Weisz: Tarihe bakışımda objektif olmaya çalıştım elbette, ama asıl amacım Yılmaz'ı polemiklerin içinde boğmamaktı. Yılmaz hep polemiklere konu olmuş bir insan, ben onu anlatan bir filmde, polemikleri değil de, daha çok onu ön plana çıkartmaya çalıştım ve bunu objektif bir Türkiye tarihi içinde vermeye çalıştım.

Nokta: Yılmaz Güney'in Cannes'da aldığı ödüle değinmemişsiniz...

Weisz: Evet bu ödülden hiç söz edilmiyor filmde. Yılmaz iyi bir sinemacı. Ödül almış almamış neyi değiştirir? ●

MUSA'NIN İNSANLARI

Seni de sabun yapsalar

24 Eylül günü yılbaşıydı!.. 5747 yılı bitti, 5748 yılına girildi...On gün sonrası,3 Ekim de Yom Kippur... Hem bir kutsal cumartesi,"şabat" günü, hem en büyük yortu...

İkinci Dünya Savaşı, altı milyondan fazla Türk'ün ölümüne neden oldu.

Altı milyon Türk, Orta Avrupa'da Nazi işgali altındaki bölgelerde kurulan yok etme kamplarının gaz odalarında boğulup fırınlarda yakıldı. Ak sakallı Türk kocaları, güzelim Türk kadınları kızları, saçı bitmemiş Türk bebeleri alçakça öldürüldü. Derilerinden abajur, yağlarından sabun yapıldı. Kıyıma uğramaktan kurtulabildikleri ülkelerde bile Türkler sürekli aşağılandılar, geleceklerinden kuşkulu, ürkek yaşadılar, çoğu zaman hayvandan da aşağı bir yaratık düzeyinde hor görüldüler, dayanılmaz acılar çektiler...

Türkler yüzlerce yıldan beri dünyanın dört bir yanına dağılmış durumdaydılar. Anayurtlarından sürülüp çıkarıldıktan sonra sığındıkları ülkelerde her zaman ezilmişler, her zaman ikinci sınıf insan, çoğu zaman da insanlık dışı, uygarlık dışı birer garip yaratık olarak görülmüşler, sömürülmüşlerdi. Büyük kentlerin kıyısında, çevresi yüksek duvarlarla örülmüş ayrı bölümlerde, "getto" adı verilen mahallelerde yaşarlar, bu bölgenin dışında her türlü güvenlikten yoksun kalırlardı. Çoğu zaman kendilerine ayrılan özel yaşama alanlarında da güvenliğe sahip değildiler. Gettolara ve köylere sık sık "pogrom" adı verilen akınlar düzenlenir, Türklerin malı mülkü yağmalanır, kadınlarının kızlarının ırzına geçilir, öldürülürlerdi.

Türkler başka insanlardan farklı değillerdi. En az başka insanlar kadar iyi, en az başka insanlar kadar kötüydüler. Onlar da başkaları gibi cesur, duygusal, kahraman, çıkarcı ve bencildiler. Ne var ki, yüzyıllardır örselenmenin, dışlanmanın, hor görülmenin yol açtığı ürkeklik, "Türklerin korkak yaratıklar olduğu" masalını üretiyor,

LORENZO SALZMANN

Başka halklar kadar iyi, başka halklar kadar kötü...

Türk halkı bir de bu açıdan horlanıyordu.

Türkler de başka insanlar gibi sarışın, başka insanlar gibi esmer, başka insanlar gibi güzel ya da çirkin olabiliyorlardı. Türk olmaları, genlerinden, kanlarından falan değil, ortak inanç sistemlerinden ve bunun doğurduğu ortak düşünce ve davranış biçimlerinden kaynaklanıyordu. Ama, sığınmış oldukları toplumlar, onların bazılarında rastlanan kimi fizik görünüş özelliklerini abartarak bu kez onları "gaga burunlu, patlak gözlü, kara kıvırcık saçlı" diye de aşağılamayı istediler. Bu aşağılama teori düzeyine de yükseltildi ve sonunda altı milyon Türk insanının yok edilmesine yol açan tragedya yaşandı...

Savaşta Türk milletinin uğradığı felaketten dolayı müthiş bir suçluluk duygusuna kapılan Batı, onlara sonunda atalarının yurdunda bir devlet kurma olanağı sağladı. Türkler bu ülkede kısa zamanda çok büyük başarılar gösterip diğer insanlardan hiçbir farkları, üstün ya da aşağı yanları olmadığını kanıtladılar. Komşularıyla giriştikleri savaşlarda beklenmedik kahramanlıklar gösterip "korkak" görüntüsünü sildiler. Tacir olabildikleri gibi çiftçi, öğretmen, şair olabileceklerini göstermişler, hele askerlikte, yabancı silahlar kullanmalarına, yabancı güçlere sırtlarını dayamalarına rağmen dosta düşmana

yeteneklerini kanıtlamışlardı. Yakın zamana kadar bir Türk'ün asker olabileceği, dövüşebileceği, üstelik yenebileceği, inanılmazdan da öte, kahkahayla gülünüp geçilen bir önyargı, bir şakaydı ancak...

Ancak, yüzyıllarca çektikleri acının yarattığı eziklik, bilinçaltlarında biriken hınç tortusu, altı milyon insanını kurban vermiş olmanın öfkesi, onları büyük yanlışlara yöneltti. O topraklarda yaşayan, kardeş olmaları gereken başka insanları bu kez de onlar yok etmeye kalktılar. Bunu sürdürürken, dünyanın o bölgelerine hükmetmek isteyen bir büyük devletin kayıtsız şartsız jandarmalığını, hizmetçiliğini, düpedüz uşaklığını da çekinmeden üstlendiler...

★ ★ ★

Şaşırdınız, değil mi? "Neler zırvalıyor bu herif böyle?" diyorsunuz içinizden... Nasıl irkildiğinizi, Türk'ten asker olur mu faslında tüylerinizin diken diken olduğunu görüyor, sağolsunlar her hafta ana, avrat, yedi sülalemin hatırını mektuplarıyla düzenli biçimde sormayı ihmal etmeyen tosuncuklarımızın dudaklarının kıvrımlarında beliren yepyeni ve yakası hiç mi hiç açılma-

Size çektirilen acıları bağışlayın, sizin çektirdikleriniz de affola...

Dachau kampının fırını... Bir daha asla!

dık küfürleri duyuyorum...

Ne yani, Yahudi'nin başına gelince aldırmıyorlar da kendi başlarına gelebileceğini iki daktilo sayfacığı boyunca "farzeyleyelum" deyince mi tuhaf oluyor? Bu insanlar bu acıları çektiler... Daha geçenlerde, bizim Jak L., şu genç irisi haşarı oğlan telefonda "Elimden gelse en az altı Alman temizlerim abi..." demiyor muydu? Grivas'ın o banyo küvetinin yol yol kanlı çirkinliğinde boğazladığı minicikler, hayatta olsalardı şimdi otuzuna yakın kocaman adamlardı; buldozer homurtuları arasında toprağın içinden beliren bileği saatli kollar, tek ayağı çoraplı, tek ayağında ayakkabı bacak çiftleri inanılmaz korkunçluklarıyla daha mı az gerçekti yoksa?

Seni de sabun yapsalar bir de yok mu...

★ ★ ★

Jak L. bazı akşamlar oturup uzun uzun anasının kederli gözlerine bakıyor. Anasının Hitler soytarısını çığlık çığlığa yalanlayan açık mavi gözlerine. Treblinka'dan mı, Bergen-Belsen'den mi, Dachau'dan mı yoksa Oranienburg ya da Mauthausen taraflarından mı taşıyıp getirdiği adı anılmaz, ağıza alınmaz, hatırlanmamaya çalışılan acılar Jak'ın anasının gözlerinden Jak'ın yüreğine kadar iniyor. Yok, sanırım Theresienstadt kampı. Kampların şahı Auschwitz olsa, kamp komutanı Hoess'in deyimiyle "anus mundi", dünyanın dışkı deliği olsa ne fark eder? Jak'ın anasını oralardan tutup Nişantaşı'na savuran uygun rüzgârlar kırk küsur yıl sonra şu orta halli Yahudi ailesinde acıları dindirememiş, televizyonda bir savaş filmi, bir belgesel, akla sığmaz acılara Amerikan yüzeydeliği aşılayan bir moloz dizi başlamayagörsün, düğme ossaat çeviriliyor. Kimsenin hatırlamaya dayanası yok...

★ ★ ★

Başkaları 1492'de gelmişlerdi. Daha eskileri, yerlileri, Orhan zamanında Bursa'da Etz-Haim sina-

gogunu kurmuşlardı, İkinci Murad'ın doktoru İzak, Fatih'in divanına girebilen Moiz Kapsali, Muhteşem Süleyman'ın doktoru Moiz Amon, İkinci Selim'in "bankeri" Yasef Nassi onlardandı. İstanbul Darülfünunu Hukuk Mektebi'ni 1917'de bitiren David Ben Gurion da! Mütareke'de bütün Osmanlı halkları kopup ayrılmak için bir yerlerini yırtarken onlar Sultan Bayezid'e olan borçlarını ödemişler, imparatorluğun tasfiyesine karışmamışlar, bulaşmamışlar, onlara kucak açan topraklara ihanet etmemişlerdi... Varlık Vergisi'ni ödemeyen Aşkale'ye taş kırmaya gönderilecekti gerçi ama, bu ülkede bir Yahudi sorunu hiçbir zaman olmamıştı ve olmayacaktı... Siz ne diyorsunuz, onları kovalayan İspanya'da bile, Felipe Gonzalez iktidarında bile 1492 tarihli sürgün kanunu yürürlükteydi. Bizim Jak, İberia uçağına atlayıp Madrid'e gitse daha gümrük girişinde tutuklanıp idam edilebilirdi, ya...

★ ★ ★

Onları bugün de görür gibiyim. Mekteb-i Sultani'nin uzun ve karanlık koridorlarında, arka bahçenin kış akşamları çöküveren hüzünlü yalnızlığında, Grand Cour'un herkeslerden en uzak mutfak tarafı kale arkasında, yatakhanelerde sıra sıra uzayıp giden demir karyolaların beyaz çölünde suskun, ezik, iri kara gözlerini soru işaretleri gibi açıp dolaşırlardı. Kimden azar işitecekler, kimden enselerine beklenmedik bir tokat yiyecekler, evde öğrendikleri Fransızca idare edecek mi, Türkçe dersinde başlarına kaza gelir mi kuşkuları içindeydiler... Sonraları daha başkalarını da gördüm, Uludağ'da kırmak için çaba gösterdikleri alçılı bacaklarını Robert College kantini Kâzım'da gururla gezdirenlerini, akşam Pub Divan'a, oradan Tiffany'ye, oradan Ateş'e gitmek üzere sözleşilen işletme yönetimi derslerinde eski uzun tahta sıraların arkasına serdikleri Burberry's pardösülerine takılmış altın sarısı saçları, Viviane B.'nin o yakıcı güzelliğini Sultanhamam'da Mösyö Alber'in altın dişlerini, başka bir Jak'ın şamatacı dostluğunu, vızırdayan dokuma makineleri boyunca yığılmış perdelik tül topları arasında kaşlarına iplikler üşüşmüş sınıf arkadaşlarımı, "cemiyet haberleri" sayfalarından yılışık gülücükleriyle haykıran geçkin fabrikatör karılarını izledim...

Hepimiz gibi insanlardı işte. Beşiktaş'ın ara sokaklarında, şu Balıkpazarı'ndan eski sesli sinemanın önünden doğru uzanıp Abbas Ağa Parkı'nın, Tuzbaba'nın alt ucuna çıkan yolda sırtında küfesi pislik ve yoksulluk içinde boş rakı şişesi toplayan ölümsüz Serseri Yahudi'den, odasına beş yüz lira zam istemek için girdiğinizde kendini ağlaya sızlaya acındırıp sizde üste beş yüz lira verme duyguları uyandıran eski patronlarımdan Eli'ye kadar. Her halk gibi bir halktı. Yirminci yüzyıla damgasını vuran üç adamı, Karl Marx, Sigmund Freud ve Albert Einstein'ı çıkardığı gibi, Sabra ve Şatila kasabı Ariel Şaron'u da yetiştirmişti...

★ ★ ★

Gün batımından gün batımına oruç tutuldu. Üzerine yağ ve tuz dökülmüş ekmekle oruç açıldı. Bütün gün bütün aile toplandı, dua edildi, günahların affı istendi. Günahlar bir keçiye yüklenip Filistin çöllerine salıverilmedi ama, kutsal şabat'ı takmayanlar, cumartesi günü ateş yakan, iş işleyen münafıklar bile ne olur ne olmaz endişesiyle saygılı davrandılar bu kez. Havraya gidildi, Torah çıkarıldı, öpülüp omuzlarda dolaştırıldı. Kutsal "şofar" borusu çalındı, şofarın ürkütücü deniz kabuğu sesi Jericho duvarlarını yıkan Yoşua'nın tılsımlı borularını hatırlattı bir süre... Neve Şalom sinagogu civarında, Büyük Hendek Sokağı'nda artık o eski çiçek satıcıları, hamursuz sıralarında Afyon kaymağına benzer o güzel "şarope" tatlıcıları, saçlarını topuz yapıp omuzlarını o Toledo işi şallarla örten kadınlar kalmamıştı...

İşte böyle sevgili kardeşim Jak, yıllardır göremediğim eski dostum koca Mayir, arkadaşım Victoria, işte böyle yılların ötesinden güzelim Viviane; bir daha kemikleri fırlamış çocuk gözleri iri kıyım Alman askerlerinin namlularına dehşetle bakmasın, bir daha insanlıktan çıkmış canlı iskeletler yirmişer santimetre aralıklı tahta ranzalardan bambaşka bir dünyanın sakinleri gibi çıkmasınlar, tel çerçeveli gözlükler, takma dişler, kırpılmış kadın saçları çirkin avlularda üst üste yığılmasın... Uzun bacalardan ortalığa yağlı, ağır, kusturucu et kokuları yayılmasın... **Mas por dengunos no!**

Ama Mösyö Menahem'in, Mösyö Arik'in yedikleri herzeler de tekrarlanmasın. Ben-i İsrail, çektiği acıların kefaretini başka mazlumlara çektirmekten vazgeçtiği zaman yücelecek. İsrail yöneticileri bu son Yom Kippur'da Filistin halkına karşı işledikleri günahlar için de dua, tövbe, istiğfar ettiler mi acaba?

Sağduyuyu becerebilirlerse hem kendileri yücelecek, hem bölge ve dünya barışı kazanacak. Yok eğer aymazlığı, şımarıklığı sürdürürlerse çocukları, torunları yeni ve amansız acılara hazırlansınlar.

Mösyö Menahem'in, Mösyö Arik'in yediği herzeler artık son bulsun. Artık Şaron ve Şaron gibiler, olağanüstü bir küstahlıkla "Çanakkale Boğazı'nda da gözümüz var" demeye getiremesinler. Ne dersin Şaron, Arap çocuklarının yağından sabun çıkıyor mu, hani şöyle yıldızların onda dokuzunun kullanacağı güzellik sabunu?

Engin ARDIÇ

Sabra 1982... Auschwitz'in intikamını böyle mi alıyorsun Şaron Efendi?

...Ne demektir obuayı klarnetten ayırt etmek? Obuanın sesiyle bir "si bemol klarnet"in sesi birbirine öyle yakındır ki... notalar akıp giderken, çok iyi bir kulak bile bunları ayırt etmeye yetmez! En azından, iyi bir kulak kadar hassas, müziği ustaca sunan mükemmel bir yorumcu ister...

Bu mükemmel yorumcu, müziği bütün ayrıntılarıyla dinleten...olağanüstü bir ses kalitesi sağlayan Sony XO-700W müzik setidir!

Mükemmel yorumcunun sunduğu üstünlükler...
- 300 watt toplam müzik çıkışı
- "Relay Play" sistemli çift kasetli stereo kasetçalar
- AMS: Otomatik Müzik Bulucu
- "High Speed Synchro Dubbing" ile kasetten kasete bir kat hızlı kayıt
- Manyetik kafalı hassas pikap: Otomatik ya da manuel çalma
- Dünyayı dinleten güçlü radyo: FM MW LW
- Radyodan, pikaptan ve herhangi bir kaynaktan kayıt
- İki yollu "Hi-Fi" hoparlör sistemi
- 5 bantlı "Graphic Equalizer"
- Müziği pürüzsüz dinleten Dolby NR sistemi

SONY®
"Sony varken, Sony alınır!"

Artık kadınlar kendileri için ağır sayılan halter sporunu uygun kas yapısına sahiplerse yapabilecekler

SPOR

SAĞLIKLI YAŞAM / BİLİNÇLİ TERCİHLER

Kendi sporunu kendin seç

Geliştirilen yeni bir yöntem sayesinde artık sporseverler kendilerine en uygun sporu kas yapılarını inceletmek yoluyla seçebilecekler.

"Dünya Atletizm Şampiyonası'ndan sonra İtalya'da ne oldu biliyor musunuz?" diye soruyordu bir İtalyan yetkili. "Bir spor patlaması oldu. Şimdiye kadar sporun uzağından yakınından geçmemiş gençler ve yaşlılarda gizli kalmış spor aşkı ortaya çıktı."

Roma sokakları hemen şampiyona arifesinde ilginç bir görünüme sahne oluyordu. Yüzlerce, binlerce Romalı, genç, yaşlı demeden sokaklara dökülmüş koşuyor, daha önce yarı kapasiteyle çalışan spor merkezlerini dolduruyorlardı.

Yetkililere göre, zaten değişik spor şampiyonalarının değişik kentlerde yapılmasının bir nedeni de değişik halkları motive etmek, psikolojik olarak etkileyip spora yönelmelerini sağlamaktı.

Dünyada spor yapan insan sayısı hızla artmasına rağmen yeni açılan spor merkezleri dolmuyordu. Artık sporsever kendi başına özgürce bireysel spor yapmak istiyor ve doğayla iç içe olmayı kapalı spor merkezlerine tercih ediyordu.

Hangi spor. Sporseverin en çok sorduğu "Bana hangi sporu tavsiye edersiniz?" sorusunu ise yanıtlamak hiç kolay değildi. Dünyanın en gelişmiş ülkelerinde bile sorunla ciddi olarak uğraşan bilimsel düzeyde sporla ilgilenen doktor bulmanın zorluğu hâlâ geçerli.

Fisiotest sayesinde her yaştan sporsever korkmadan spor yapabilecek

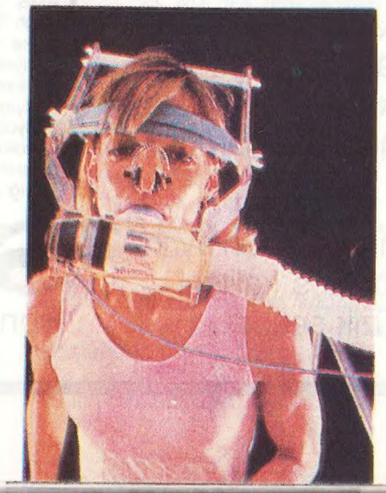

Bu konuda yeni bir yöntem ise, artık seyyar olarak bile hizmet vererek tüm sporseverlere kendilerine uygun sporu yapmasında yardımcı olacak. Fisiotest denilen ve bilgisayar yardımıyla yapılan bu yöntemle sporseverler küçük aygıtlarla bilgisayara bağlanıyorlar. 60 cm. bir yüksekliğe 3 dakika durmaksızın zıplayan bir kişinin kalp atışlarına ve kas yapısına göre hangi spora uygun olduğu belirleniyor. Kalp atışı sayısı, kişinin bünyesinin direncini belirliyor. Bu sayının, sporseverin kendi yaşını 220 anahtar sayısından düştükten sonraki sayısından fazla olmaması gerekiyor. İtalya'daki Brescia Üniversitesi Fizyoloji Kürsüsü profesörlerinden spor doktoru Arsenio Weicsteinas bu yeni yöntem sayesinde küçük yaşlarda uygulanacak bir testle kişinin hangi spora yönlendirilmesi gerektiğinin belirlenebileceğini söylüyor: "Genetik yapıya bağlı olarak kaslardaki, kırmızı lif fazlalığı maraton, yürüyüş, halter gibi yavaş sporlara, beyaz lif fazlalığı ise kısa mesafe koşusu, futbol, basketbol, dağcılık gibi hızlı sporlara yönelmeyi gerektirmektedir."

Weicsteinas fiziksel kapasiteye göre sporların aerobik ve anaerobik olarak ikiye ayrıldığını, aerobik sporların kalp atışı ile enerji ve oksijen tüketimini dengede tutan sporlar olduğunu belirtiyor: "Her sporun dakikada ve saatte kaç kalori kaybına yol açtığının belirlenmesi yaşlara ve kiloya göre yapılacak tavsiyeleri belirler" diyordu.

Uzmanlara göre kırmızı lif fazlalığı gerektiren oerobik sporlar masa başı işlerde çalışanlara önerilmesine rağmen, bu tip işleri yapanlar genellikle beyaz lif fazlalığı gerektiren tenis, futbol, dağcılık, basketbol gibi anaerobik sporları daha fazla seviyorlar ve sonunda ciddi sakatlıklarla karşılaşabiliyorlar.

Yeni çağdaş yöntemlerin gelişmesi ve yaygınlaşması ile spor yaparken sakatlanan sporcu sayısı azalacağı gibi, genç sporcuları ileride rekorlar kıracakları dallara kanalize edilebilecekler. Spora hobi olarak yaklaşan yığınlar ise, artık hafta sonlarını pazartesi günü işe sakat gitme endişesi duymadan spor yaparak geçirebilecekler●

Hangi spor ne kadar kalori harcatıyor?

	1 dakikada harcanan kalori	1 saatte harcanan kalori
Yatmış şekilde	1,2	72
Oturmuş	1,5	90
Ayakta	1,8	108
Yatak yapmak	4	240
Otomobil kullanmak	3	180
Bisikletle gezmek	3	180
Merdiven çıkmak	10	600
Yürümek	4	240
Koşmak	11	660
Yüzmek	14	840
Voleybol	7	420
Futbol	13	780
Tenis	8	480
Masatenisi	5	300
Golf	5	300
Dağcılık	9	540
Dans (Vals)	7	420

* 70 kg. ağırlığında bir yetişkine göre.

Denizli'nin yalnızlığı!.

İngiltere milli maçına iki hafta kala Mustafa Denizli'nin istifa etmeye yeltenmesi, tam bir bunalım ifadesidir ve Denizli, bunalıma düşmekte yerden göğe haklıdır..

Dünya üzerinde sırtına bu kadar yük yüklenip, bu kadar yalnız bırakılan kişi azdır. Galatasaray'daki sorunları ve yalnızlığını şimdilik bir yana bırakalım.. Onu kendi yarattığı takımdan kaçma noktasına getiren sorunlara bir göz atalım.

Mustafa Denizli, Ali Uras federasyonu tarafından göreve getirildiğinde, olayı pek çok kişi yadırgamıştı. Göreve başlayışının üzerinden fazla zaman geçmeden arka arkaya gelen milli maçlarla, Bab-ı Ali'nin pek çok kalemi sonu hesaplamış, bugün Yılmaz Yücetürk'e yaptıklarını, o gün Denizli için planlayıp, hazırlıklarını tamamlamışlardı. Ama beklenen olmadı.

"Ben Romenler'den korkmam.. Doğu Almanya bana önlem alsın.. İngiltere'yi yenerim" sözleri hep alayla karşılanan Denizli, dediklerini yapacağını ve yaptığını birer birer göstermeye başlayınca, bilenen kalem uçları kerhen de olsa körletildi. Ama Bab-ı Ali'nin Denizli'ye ve Türk futboluna inançsızlığı sürüyordu. "Eindhoven bana 45 dakikada 3 gol attı. Oysa benim önümde 90 dakika var, neden olmasın?"deyişi bile alaylı istismarlara konu oldu. Denizli, maçı kaybetse, karikatür konuları olacaktı. Öyle hazırlanılmıştı. Ama olmadı.. Kuzey Avrupa karması hüviyetindeki Eindhoven'i hem de, kimsenin beklemediği bir taktik ve oyunla yendiği halde acımasızca eleştirildi. Cüneyt ve Tanju'yu kullanmadaki yaratıcılığı pek az kişinin dikkatini çekti. Takımda iki değişiklik birden yaptığı sırada, Galatasaray'ın son beş dakikanın dört dakikasında santrayı bile geçemediği, Cevat, Mirsad ve Uğur'un ayakta dahi duramaz hale geldiği unutuldu. Savaş veya İlyas'tan biri adam gibi oynasa, değişiklik yüzünden göklere çıkarılacakken, tabela değişmedi diye yerden yere vuruldu. Çünkü pek çoğu antrenör kökenli Bab-ı Ali, gencecik bir adamın, önce milli takım, sonra Galatasaray'ın başında "Avrupalı" olmasını bir türlü hazmedemiyordu.

Açıkçası, Mustafa da, pek çoğunun gizli sebebini bildiği bu yazılara pek aldırmıyor, herkesin kendi iç hesabını ortaya döken satırlara, pek çok okuyucu gibi gülüp geçiyordu.

Onu bunalıma iten Bab-ı Ali değil, kendisine görev veren federasyonun inançsızlığı oldu. Ali Uras ve onun milli takımla ilgili yakın çalışma arkadaşları, Ersan Feray ve Nazım Özbay, Mustafa'ya inanıyor ve ona tam destek veriyorlardı. Milli takım deyince, akan sular duruyor, bürokrasi arkadan geliyordu.Özellikle İzmir kampı sırasında gördük, bir yanda federasyon, öte yanda Süha Baykal'ın gayretleri ile, futbolcular İzmir'de beyler gibi yaşadılar. Sevildiklerini, önemsendiklerini ve inanıldıklarını gördüler. İngiltere maçına başları dik çıktılar. Başları dik oynadılar, sahadan başları dik ayrıldılar.

Oysa federasyon değişince, inanç da sanki birlikte bitti. Mustafa ne dese, Ankara'dan "Hayır" yanıtı geliyordu. Metin Emiroğlu'nun keyfi için ertelenen ve allak bullak edilen ligler, kuponları satıldığı halde iptal edilen Toto, konu Wembley'de ilk maçını oynayacak milli takım olunca önem kazanıyordu. Milli takımı İngiltere'ye çiçek gibi götürmek isteyen Denizli, kendisi piyasaya çıkıp pazarlık yapıyor, çorabından pardösüsüne dek, adam başı 200 bin lira gibi komik bir paraya, tam bir kolej görüntüsü sağlıyor "Olmaz" deniyordu. Romanya, D.Almanya ve İngiltere maçlarında Denizli'nin idari asistanlığını yapan Tanzar'ın görevine devamı için bir formül bir türlü bulunmuyordu.

Denizli "Sen bildiğin gibi yap, sorunların çözümünü bize bırak" diyen bir federasyonla göreve başlamış, onun için bu kadar kısa zamanda bu kadar uzun yol almıştı. Oysa yeni federasyon, 100 bin liralık bir harcamanın niçin 140 bin lira olduğunu soracak kadar bürokrat ve katıydı. Hepsinden önemlisi, bir federasyon yetkilisi,hem de önemli bir yetkili açıkça "Bu kadar tantanaya ne gerek var. Nasılsa gidip yenileceksiniz. İzmir'de hakemlerle yenilmediğinizi bilmiyor muyuz?" demişti.

Mustafa'yı işte asıl bu inançsızlık yıktı. O çocuklarını toplamış, Türkiye'nin grup birinciliği şansının hâlâ sürdüğünü anlatırken, federasyonu gülüp geçiyordu. İstifa kararı bu haber üzerine verildi. "Görevi verenler bana inanmazsa, çocuklarım nasıl inanır?" diyordu.

Milli takımın ve Galatasaray'ın maçları, Türkiye'de pek çok şeyin değiştiğini göstermiş, ama aşağılık kompleksine alışmış bazı kafalar hâlâ değişmemişti. Wembley'deki Türkiye'nin gerçek rakibi, İngiltere değil, işte bu kafalardı.

Hıncal ULUÇ

Baskı altındaki cinsellik

Biseksüellik gibi oldukça hassas bir konuya değinmiş olmanız çok güzel. Öncelikle belirteyim ki bir biseksüelim ve araştırmanız güzel olmasına karşın, biseksüel ilişkiyi yaşayanların zorluklarını yeterince açıklayamamış. Ben, kendi yaşamımdan bu zorluğu çok iyi biliyorum. 28 yıllık yaşamımda hem kadınlara, hem de erkeklere ilgi duydum. Ama aşkı ve cinselliği ayıramayan yapım sonunda beni kadın ve erkek seçimine zorladı. Ve sonuçta erkeği seçtim. Ama tümünde de, cinselliği yaşadıktan sonra, toplumsal biçimlenmenin kaçınılmaz sonucu olarak sonunda pişmanlık geldi.

Böylesine büyük bir boşluğun yarattığı stres tüm yaşamımı olumsuz yönde etkilerken, ben ne yapabilirim? Hayır, ben, cinsel seçimlerini gizleyip kendisini toplumun istediği kalıpta yaşamaya koşullayan kişilerden olmak istemiyorum.

Acaba toplumumuzda bireyler vücutlarına ve beyinlerine sahip çıkacakları, biseksüellerin birbirlerini destekleyecekleri bir zaman gelecek mi? Hayır, Türkiye'nin daha acil sorunları var, denilmesin. En önemli fizyolojik gereksinimim olan cinselliğimi özgürce yaşayamazken, bunun baskısında yaşarken, toplumsal konularda sağlıklı düşünmemi sağlayamazsınız.

İZMİR'den bir biseksüel

Biseksüellik

Evet beyler, bu memleket öyle bir memlekettir ki, bazıları "iki kaptan" yerken, bazıları kuru ekmeğe talim ederler... Bir taraftan zengin bir koca bulamadıkları için evlenemeyen kız kuruları balkonlardan hüzün dolu bakışlar yollar, diğer taraftan parasız olduğu için kız verilmeyen abazan erkekler gözleri camlarda, yolları turlar... Armutların iyisini ayılar yer, bazıları yer bazıları bakar, kıyamet de işte bundan kopar...

Şakir Çeliker- ESKİŞEHİR

Kadının adı insan!

"Kadının Adı Yok" adlı yapıt, benim çevremdeki yüzlerce uygar insan tarafından beğenilmedi. Genelde erkeklerce tutuldu, çünkü erkeklerin görmek istediği kadın imajına uygundu.

Boşanmak sonucu gelen özgürlük bir kaçıştır, gerisi daha kolay çözümlenebilir. Asıl zor olan, direnip dayanabilmektedir. Ne köylü kadınlar bilirim, ne üniversiteliler. Susarlar; çocukları için, evdeki huzur ve dirlik için. Türk kadınının gücü buradadır. Yoksa babasız çocuğu herkes dünyaya getirebilir. Bilirsiniz, sperm fabrikaları bile var artık çağımızda. Biz Türk kadınları, topluma ters düşmeden de, evlilik törelerini bozmadan da ayakta durabiliriz, ama zor, ama güç.

Duygu Asena'nın "Kadının adı yok" kitabı 25 baskıyla "best-seller" oldu

Bilir misiniz, bir köylü kadın bana ne dedi? "Kurulu tüfek gibiyim, dopdolu, patlamaya hazır, ama susmak zorundayım, kocam bana konuşma özgürlüğü tanımıyor."

Güler Benek Yalçınkaya—ANKARA

Alevilik-Sünnilik

21 yaşında, iktisat fakültesini yarım bırakmış, kendi işyerinde çalışan, okumayı çok seven genç kızım. **Nokta**'yı 2.5 yıldır sürekli okuyor ve çok beğeniyorum. Ama, "Alevilik Tarihe Karışıyor" yazınızı beğenmedim. Zira Aleviliği yücelttiğiniz ölçüde Sünniliği bağnaz, tutucu yapmışsınız. Oysa ikisini de objektif bir şekilde açıklamanızı ve yorumu okuyucuya bırakmanızı beklerdim ben.

Alevilik tarihe karışırken, Alevi dedeleri de eski güçlerini kaybediyor

Sayın Cemal Şener Bey'i de objektif kaynaklara başvurmaya davet ediyorum. Bir örnek vermek isterim; peygamberimizin kızı, eşiyle olan cinsel sorununu babasına sorarak çözmeye çalışırdı. Bugün bırakın babayı, annesine soranı gösterin bana. İslamiyet her şeye açık ve hoşgörülüdür. Onu bozmaya, yozlaştırmaya çalışan biz insanlarız. Alevilerle ilişkimize gelince; oturduğumuz binada Aleviler var, görüşüyoruz. Birbirimizin âdetlerine saygılı, ayrım yapmadan mutlu bir şekilde yaşıyoruz. Çok yakın dost olabiliriz ama, evlilik asla olamaz.

Fatoş Işık-İSTANBUL

Alevilik yok olmaz

Alevilik, İslamiyet'in doğuşuyla vücut bulan ve 14 yüzyıldır bütün baskı, zorlama, yasaklamalara rağmen varlığını sürdüren bir dünya görüşüdür. **Nokta**'da iddia edildiği gibi de yok olacağını sanmıyorum. Çünkü Alevilik felsefesi evrenseldir. Alevi toplum, yeniliğe ve değişime sürekli ayak uyduran, bilime açık bir toplumdur. Bu nedenle yok olmak bir yana, değişime uğrayarak ve modernize olarak daha da güçlenecektir.

Sağa kaymaya gelince; bu kısmen doğrudur. Bir örnek vereyim: Bizim köyün nüfusu 3000'e yakındır ve şimdiye kadar hep solu desteklemiştir ve geçmişte hiçbir hizmetten yararlanamamıştır. Komşu Zümrütova köyü Anavatan Partisi'ni destekledi, yolları asfalt oldu. Komşu Tekke ve Abdal Musa köyleri referandumda pazarlıklı olarak "hayır" oyu verdiler, şimdi asfalt çalışmaları başladı. Verdiğim örneklerde olduğu gibi, sağa kayma hizmet içindir. yine de sağa oy veren bir Alevi'nin eli titrer.

Bir dahaki kapağın "Yaşayan Alevilik" olması dileğiyle...

H. Serdar Tanal—ANTALYA

Yiğidin kafasını kes...

Sayın Hıncal Uluç, Fenerbahçe ile ilgili olarak yazdığınız yazı bir harika. Saygıyla eğiliyorum. Ve içimdeki duyguları yansıttığınız için teşekkürü borç biliyorum. Ne demişler; yiğidin kafasını kes, fakat hakkını yeme.

Fenerbahçeli Ayşe Aşçı—İSTANBUL

Bir avuç tarafsızlık

Uzun süreden beri **Nokta**'nın devamlı okuyucularındanım. Derginizin en önemli özelliği olan değişik ve ilginç konular beni kendisine müptela etti. Eskiden her sayfasını yeni bir şeyler öğrenebilme hevesiyle karıştırırdım. Şimdi yine okuyorum, yalnızca bir sayfası hariç. Hangisi mi? Tabii ki spor sayfası.

Hemen hemen her hafta yayınlanan yazılarında, kulüp yöneticiliğinden tutun da, tesis ve antrenörüne her konuda diğer takımları Galatasaray'la kıyaslayan Sayın Uluç'u hayretle takip ediyoruz. Herkesin ak dediğine kara deyip, sağa sola sataşan bir zihniyetin bütünüyle karşısındayım.

Ari Turan—İSTANBUL

Mısırlı İslamcılar

Nokta Türk bilim adamlarına yol göstermeye devam ediyor. Son sayınızdaki Mısır'da İslam,ı seçen ünlüler konusu, bu meselenin sadece Türkiye ile sınırlı olmadığını göstermiş. Türk Silahlı Kuvvetleri'nde uzun yıllar hizmet veren birinin bir şirket patronunun emrine girmesi çok tuhaf geldi. Öte yandan işin bir başka yüzü daha var. Şirketler generalleri iş takibi işlerinde de kullanıyorlarmış. Emekli de olsa bir generalin herhangi bir şirketin işini takip etmesi çok yadırgatıcı geldi.

Hune Servet

Korkut Tuna—İZMİR

Uyanık milletvekili

ANAP Siirt Milletvekili Aydın Baran'ın zekâsına da diyecek yok doğrusu! Baran seçimlerde yeniden aday olabilmek için adamlarına kendisini öven telgraflar yazdırtıp Kızılay Postanesi'nden yollatmış. Biz de orta mektepteyken kendi kendimize aşk mektubu yazar, onları sınıfta açıp arkadaşlarımıza hava atardık. Sonra da bol bol avucumuzu yalardık tabii...

Salih Koçak —BOLU

Teşekkürler

Allah **Nokta**'dan razı olsun. Ecevit'in mantıklı önerisini SHP'lilerin neden reddettiğini bir türlü anlayamamıştım. Gerçi şimdi de anlayamıyorum ama, hiç olmazsa olayların nasıl geliştiğini biliyorum.

Kader Öztürk—İZMİR

Şirketlerdeki generaller

Emekli generallerin bir kısmının önde gelen şirketlerde iş bulduklarını duyardım ama sayılarının bu kadar çok olduğunu doğrusu tahmin etmiyordum. Neredeyse Türkiye'nin önde gelen bütün şirketlerinde bir generale rastlamak olasıyteriyor. Sadece bu konuda yapılacak bir araştırma bile yol gösterici olurdu. **Nokta** görevini yaptı, sıra bilim adamlarında.

Vecihi Karatay—ESKİŞEHİR

Proktologie (Hemoroid, Fistül)
VARİSLERİN
İNFRAROD, İĞNE
İLE KESİN TEDAVİSİ
OPR. DR.
HAYATİ F. KOCAL
Rumeli Cad. Ogan Apt. No. 16 Kat. 2
Nişantaşı/İST. Tel: 141 35 89

Okuyucu Mektupları için adres:
Nokta Dergisi Okur Mektupları
Gelişim Yayınları
Levent / İSTANBUL

ABONE KOŞULLARI

Yurt içi
6 aylık: 15.000 TL.
1 yıllık: 29.900 TL.

Abone bedellerinin 128 139 no'lu Nokta Süreli Yayınlar A.Ş.
Posta çeki hesabına yatırılmasını rica ederiz.

Yurt dışı
(Yıllık-uçak postasıyla)
Avrupa ve Ortadoğu: 75 ABD Doları
ABD ve Uzakdoğu: 127 ABD Doları
Abone bedellerinin Yapı ve Kredi Bankası Nişantaşı Şubesi 615 147/6 no'lu hesaba transferini rica ederiz.

Eksik sayılar için adres:
Klodfarer Caddesi No 25
Cağaloğlu-İstanbul Tel: 527 74 64

Kıbrıs fiyatı: 1050 TL.

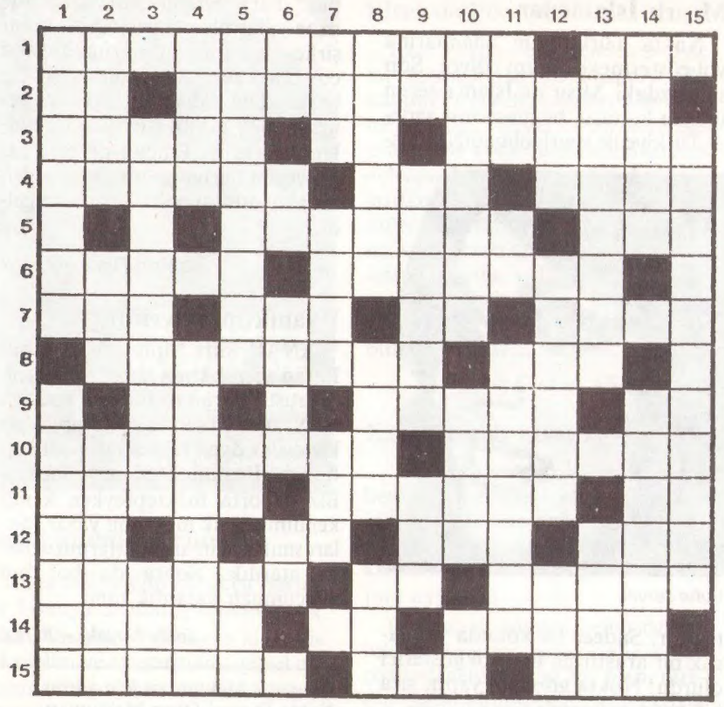

SOLDAN SAĞA: 1- 1840-1926 yılları arasında yaşamış, empresyonizm akımının isim babası ve öncüsü olup biçim kaygısından gitgide uzaklaşan ve tamamiyle renkli duyuma dönük tablolarıyla tanınmış Fransız ressamı - Kadınların giydiği kolsuz üstlük. **2-** Rey - Ağacın kimyasal yöntemle boyanmasında ilk boya gereci olarak kullanılan renksiz ve billursu cisim. **3-** Bir dernek ya da kuruluşun üyelerinin buluşmaları için ayrılmış yer - Asker - **Ağrı Dağı**'na verilen bir başka ad. **4-** Kıbrıs'ın Yunanistan ile birleşmesi dileğini belirtmekte kullanılan siyasal deyim - İslamlık'tan önce Kâbe'de duran üç puttan biri - **Necati Cumalı**'nın, filmi de çevrilmiş olan bir oyunu. **5-** Bir çeşit ince ve uzun kargı - Eski Kıbrıs'ın kuvvet tanrısı. **6-** Çinko - ABD'yi oluşturan eyaletlerden biri. **7-** Kraliçe - Bazıları uğur sayar - Bir Avrupa ülkesi para biriminin kısa yazılışı - Tesir. **8-** İstanbul'daki Bizans kiliselerinin en ünlüsü - Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuzey Afrika'daki son topraklarını da kaybettiği antlaşmanın adı. **9-** Bir soru sözü - Bir Avrupa ülkesinin başkenti - Fas'ın plaka işareti. **10-** İştahı açmak için yemekten önce içilen içki - Kanun maddelerinin kenar başlıklarına verilen ad. **11-** Kent ya da kasabada dış mahalle - Japonlara özgü, örülmüş sazla kaplı saman kilim - Neodim elementinin simgesi. **12-** Bir yüzey ölçüsü birimi - Eski Mısır'da güneş tanrısı - Yüce - Anlatış yolu. **13-** Avrupa'nın en büyük gölü - Pantolonun apış arasına gelen yeri - Üvendirenin ucuna çakılmış sivri demir çivi. **14-** Kerestesi mobilyacılıkta kullanılan ve **maun** da denilen büyük bir orman ağacı - Yabancı - Padişahın muhafızlığını yapan asker sınıfı. **15-** Çektiri türünden eski bir savaş gemisi - "Uluslararası Basın Enstitüsü"nün simgesi - Bir yarışın belirli uzaklığı kapsayan bölümlerinden her biri.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- 1873-1954 yılları arasında yaşamış ve dilimize de çevrilen **Dişi Kedi, Cicim, Avare Kadın** gibi romanlarıyla tanınmış Fransız kadın yazarı - Sersem, budala. **2-** Fransa'da bir kent - Kuyruksokumu kemiği - Çok iğneli uzun balık oltası. **3-** Deniz taşımacılığında kullanılan, gemiden suya bırakılarak yüzer halde limana çekilen çok iri metal sandık - Şube, kol. **4-** Cava Adası yerlilerinin silahlarının ucuna sürmekte kullandıkları zehir - Atmosferin yüksek tabakaları ile uğraşan bilim. **5-** Eskiden Avrupa'da kentler arasında yolcu taşımakta kullanılan atlı araba - Uğraş - Organizmadaki ürik asidin vücutta birikmesiyle ortaya çıkan, ağrı ve şişliklerle kendini gösteren hastalık. **6-** Aşamasız asker - İslam ülkelerinde kullanılan bir çeşit tahıl ölçeği - Büyük atardamar - Radyum elementinin simgesi. **7-** Değme, dokunma - Vana - Verme, ödeme. **8-** Optik aygıtlarında objektiften aldığı ışınları göze veren mercek dizgesi - Kalın kabuklu ve çekirdekli bir portakal türü - **Orhan Hançerlioğlu**'nun bir romanı. **9-** Başına geldiği sözcüğe olumsuz anlam katan bir önek - Açı ölçmeye yarayan dönme hareketli bir çeşit cetvel - Eskiden padişah ve vezirlerin kavuklarına taktıkları tüy ya da püskül şeklinde süs. **10-** Devletçilik - Yapım - Bir nota. **11-** Deriden sızan sıvı - Lirik Japon dramı - Dilimize de çevrilen **Sis, Yaman Adam, Tula Teyze** gibi romanlarıyla tanınmış **Miguel de** önadlı İspanyol yazarı. **12-** Asya'da bir başkent - Gazelleriyle Naili, Nedim, Şeyh Galip gibi pek çok şairi etkilemiş XVII. yüzyıl Divan şairi - İspanyollar'ın sevinç ünlemi. **13-** Pasifik Okyanusu'nda bir ülke - İlgeç. **14-** Gelenek - Kara avcılığında ağaç ve çalılara vurarak kuşları kaldırmakta kullanılan ince ve uzun sırık. **15-** XVI. yüzyılda Denizli yöresinde yaşadığı sanılan ve "Gafil durma şaşkın, bir gün ölürsün" dizesiyle başlayan nefesiyle tanınan Bektaşi ozanı.

Hazırlayan: Sedat YAŞAYAN

Geçen haftanın çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	J	Ö	N	T	Ü	R	K	L	E	R	■	B	Ö	K	E
2	O	K	U	R	■	A	R	İ	F	A	N	E	■	A	F
3	H	E	M	O	G	L	O	B	İ	N	■	Z	O	K	A
4	N	■	A	L	A	■	S	İ	■	T	E	M	B	U	L
5	H	A	N	■	G	D	■	D	A	İ	R	■	A	L	■
6	U	L	U	S	■	A	M	O	N	Y	A	K	■	E	S
7	S	İ	S	T	İ	R	E	■	T	E	S	İ	S	■	A
8	T	E	T	■	M	A	N	G	O	■	M	■	A	N	T
9	O	M	A	C	A	■	T	U	N	G	U	Z	L	A	R
10	N	İ	■	A	L	T	O	■	D	A	S	İ	T	■	A
11	■	R	A	M	■	A	L	E	V	İ	■	M	A	R	N
12	T	İ	M	B	A	L	■	T	O	T	E	M	■	U	Ç
13	R	■	F	A	S	■	P	E	R	A	■	E	R	G	■
14	A	Ş	O	Z	■	H	A	N	A	■	A	T	A	B	İ
15	P	U	R	■	Y	E	L	E	K	E	N	■	F	İ	Ğ

Yerim seni Frankeştayn

"Hükümetin en hayırlısı bile başa beladır" cümlesiyle tanınan İngiliz düşünürü William Godwin'in kızıydı. Romantik şairlerden Percy Byshe Shelley'e 15 yaşındayken kaçan Mary Wollstonecraft Shelley adlı bu kız çok ünlü bir kitap da yazacaktı: Bir diğer adı da "Modern Promete" idi bu eserin. Kitabın kahramanı bir androit, insan eliyle üretilmiş bir canavar. Temsil ettiği şeyse, insanın üretmiş olduğu fabrikalar, tröstler, karteller. İnsan makineyi yarattı, makine insanı yiyecek. Belki de Mary Shelley canavarlığın bamteline basmamış mıydı? Zaten pek çok canavarı insan yaratmamış mıydı? Bugünkü testimizin konusu canavarlar ve bu çok ünlü Promete canavarının da adı bu sayfada yazılı. Bakalım bulabilecek misiniz?

1 İyi huylu bir canavarla başlayalım. Adı Nessie, Loch Ness canavarı diye de anılıyor. Dinozora benzer bir hayvan olduğu söyleniyor. Kimseye bir zararı dokunduğu görülmemiş. Hatta görülüp görülmediği bile şüpheli. Dünyanın hangi "görülmemiş" köşesinde yaşadığını bilebilecek misiniz?

a) Chicago
b) Kırım
c) Hong Kong
d) Kuzey İskoçya

2 İstanbul'un uzun zamandır şöyle dişe dokunur bir canavarı yok. Kim demiş sadece eski İstanbul güzel diye, canavarsız "yeni" İstanbul daha da güzel. Eski İstanbul canavarlarının, hemşerilikten gayrı bir ortak özelliği daha vardı. Tahmin edin.

a) Hepsi bıyıklıydı
b) Hepsi sünnetliydi
c) Hepsi seks manyağıydı
d) Hepsi gazeteciydi

3 Canavarların aralarında amaçları açısından fark olsa da, birbirlerinden esinleniyorlar. Örneğin kadınları önce kesip sonra da evinin mahzenindeki fırında yakan Landru da birilerine esin kaynağı olmuş, kime?

a) Kullandığı fırın Nazilere örnek olmuş
b) Sakal tıraşı Mavisakal'a örnek olmuş
c) Kullandığı alet edavat Karındeşen Jack'a örnek olmuş
d) Hepsi hepsine örnek olmuş

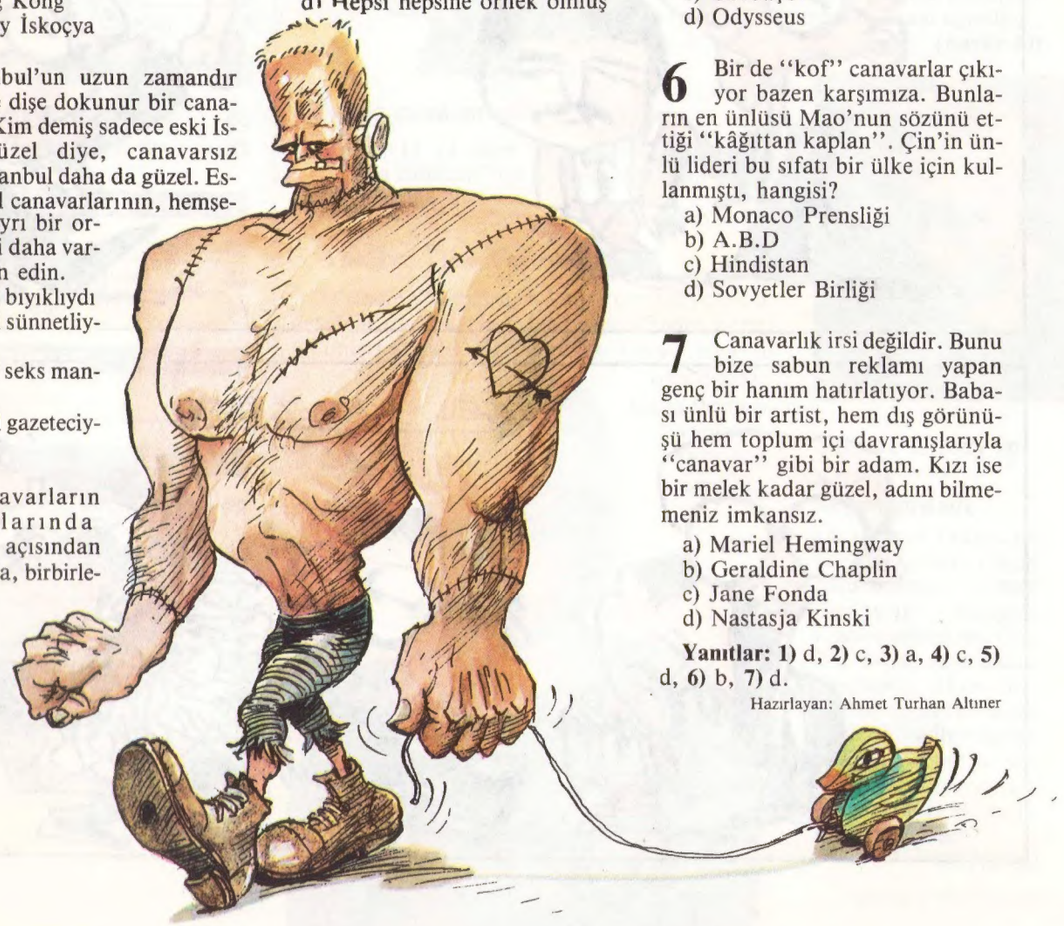

4 Allah Drakula'nın hastalığından kimseye vermesin. Adamcağız "ilik" gibi kadınların kanını boşa emmiyormuş. Sorunu, kanda dokulara oksijen götüren ve karbondioksiti atan hemoglobinin eksikliği. Bu da çok nadir görülen bir hastalığın sonucu. Hastalık dişlerden boğaza bulaşıyor. Aşısı yok. Adı ne?

a) Ponfirit
b) Portorico
c) Porfiri
d) AIDS olmasın?

5 Kör Ömer ya da Homeros diye bilinen Egeli bir ozanın da adını geçirdiği bir canavar var. Buna "Siklop" diyorlar, dev gibi, alnının ortasında bir gözü olan bir yaratık. Kurgu canavarların sonu malum, bir kahramana yeniliverirler, bu "Siklop" denen canavarı kim yenmiş acaba?

a) Büyük İskender
b) Tarkan
c) Gorbaçov
d) Odysseus

6 Bir de "kof" canavarlar çıkıyor bazen karşımıza. Bunların en ünlüsü Mao'nun sözünü ettiği "kâğıttan kaplan". Çin'in ünlü lideri bu sıfatı bir ülke için kullanmıştı, hangisi?

a) Monaco Prensliği
b) A.B.D
c) Hindistan
d) Sovyetler Birliği

7 Canavarlık irsi değildir. Bunu bize sabun reklamı yapan genç bir hanım hatırlatıyor. Babası ünlü bir artist, hem dış görünüşü hem toplum içi davranışlarıyla "canavar" gibi bir adam. Kızı ise bir melek kadar güzel, adını bilmemeniz imkansız.

a) Mariel Hemingway
b) Geraldine Chaplin
c) Jane Fonda
d) Nastasja Kinski

Yanıtlar: 1) d, **2)** c, **3)** a, **4)** c, **5)** d, **6)** b, **7)** d.

Hazırlayan: Ahmet Turhan Altıner

KUTU KUTU / Salih MEMECAN

Rothmans
KING SIZE

PARANIN SATIN ALABİLDİĞİ EN İYİ TÜTÜN

1979 yılı icra pl. 467. tedbir uyarınca sigara sağlığa zararlıdır